

YARGITAY KARARLARI

<u>Konusu</u>	<u>Sayfa no</u>
<u>Babalık</u>	1
<u>Boşanma</u>	10
<u>Cinsiyet Değişimi</u>	23
<u>Ergin Kılınma</u>	35
<u>Evlat Edinme</u>	36
<u>Evlenme</u>	57
<u>İddetin Kaldırılması</u>	64
<u>İsim Değiştirme</u>	65
<u>Kayıt Düzeltme</u>	72
<u>Kayıt İptali</u>	96
<u>Kaza-i Rüşt</u>	98
<u>Nesep</u>	100
<u>Nüfus Kaydı</u>	109
<u>Ölüm Tarihinin Tespiti</u>	110
<u>Soyadı</u>	111
<u>Soybağı</u>	112
<u>Tanıma</u>	115
<u>Tenfiz</u>	118
<u>Vasi Tayini</u>	123
<u>Yaş Düzeltme</u>	130

BABALIK

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas	: 2005/9793
Karar	: 2005/11787
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Edirne Aile Mahkemesi
Tarihi	: 2/6/2004
Numarası	: 2004/185-2004/500
Dava Türü	: Babalığın Tespiti
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Dava niteliği itibarıyla babalığın tespitine ilişkindir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 301. maddesinin son fıkrasında yer alan "babalık davası Cumhuriyet Savcısına ve Hazineye; dava ana tarafından açılmışsa kayyım, kayyım tarafından açılmışsa anaya ihbar edilir." Hükmü uyarınca ana tarafından açılan davanın kayyım ihbar edilmemesi, küçüğün kayyımı yok ise, kayyım atanmadan davanın sonuçlandırılması usul ve yasaya aykırı görülmüştür.

Diğer taraftan; babalık davası kamu düzeni ile ilgili olduğundan Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 95/2. maddesi hükmüne göre davalının davayı kabul etmesi hukuki sonuç doğurmamaktadır. Mahkemece taraflardan delillerin sorulup toplanması, kan ve genetik bulgular yönünden kendiliğinden inceleme yapılması gerekirken bu hususunda gözardı edilmesi doğru bulunmamıştır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 12/9/2005 pzt.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas	: 2005/8436
Karar	: 2005/10489
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Edirne Aile Mahkemesi
Tarihi	: 10.5.2004
Numarası	: 2004/48-2004/426
Dava Türü	: Babalığın Tespiti
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Delil ile ispatı zorunlu bulunan hallerde kabul, hukuki sonuç doğurmamaktadır. (H.U.M.K. mad.95). Nesebin reddi ve babalık gibi konular kamu düzenine ilişkin bulunduğu için bu tür davalarda sadece karşı tarafın kabulüne dayanılarak isteğe uygun karar verilemeyeceğinden taraflardan delillerinin sorulup toplanması, kan ve genetik bulgular yönünden resen araştırma yapılması gerekirken, karşı tarafın kabulüne dayanılarak eksik

inceleme ile yukarıda açıklanan hükme aykırı olarak davanın kabulüne karar verilmesi usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 4.7.2005

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2004/15804
Karar : 2005/1735
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Elazığ 1.A.H.
Tarihi : 22.09.2003
Numarası : 2003/416 - 2003/611
Dava Türü : Babalık
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü. Dava niteliği itibarıyla babalığın tespitine ilişkindir.

4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 301. maddesinin son fıkrasında yer alan "Babalık davası Cumhuriyet Savcısına ve Hazineye; dava ana tarafından açılmışsa kayyım, kayyım tarafından açılmışsa anaya ihbar edilir" hükmü uyarınca ana tarafından açılan davanın kayyım ihbar edilmemesi, küçüğün kayyımı yok ise, kayyım atanmadan davanın sonuçlandırılması usul ve yasaya aykırıdır.

Diğer taraftan babalık davası kamu düzeni ile ilgili olduğundan Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 95/2. maddesi hükmüne göre davalının davayı kabul etmesi hukuki sonuç doğurmamaktadır. Mahkemece taraflardan delillerin sorulup toplanması, kan ve genetik bulgular yönünden kendiliğinden inceleme yapılması gerekirken bu hususunda gözardı edilmesi doğru bulunmamıştır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 10.02.2005

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2004/887
Karar No : 2004/1716
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Gebze 1.A.H.
Tarihi : 8.11.2002
Numarası : 2000/422-2002/760
Dava Türü : Babalığa Hüküm
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacının 14.06.2000 tarihli dava dilekçesi ile davalı aleyhine açtığı davada, küçük kızı B.'nin babasının davalı olduğunun tespitine, maddi ve manevi tazminat ile kızı için nafakaya karar verilmesini isteği, mahkeme 8.11.2002 tarihli kararla maddi ve manevi tazminata ilişkin talebin feragat nedeniyle reddine, babalık davasının kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmıştır.

1 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe giren 4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 301. maddesinin son fıkrası ile babalık davasının kamu düzenini de ilgilendirdiği dikkate alınarak Cumhuriyet Savcısı ile Hazineye ihbar edileceği kuralı getirilmiştir.

İncelenen dosyadan, davanın Cumhuriyet Savcısı ve Hazineye ihbar edilmediği anlaşılmaktadır.

Mahkemece, Cumhuriyet Savcısı ve Hazineye dava ihbar edilmeden hüküm kurulması, anılan madde hükmüne aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 16.02.2004

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2003/14902
Karar : 2003/16232
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Elazığ 1.A.H.
Tarihi : 16.10.2000
Numarası : 911 - 921
Dava Türü : Babalık
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Babalığına hükmolunması istenen F'nin dosyada veraset ilamı bulunmadığı gibi tüm mirasçılarını gösterecek şekilde vukuatlı aile nüfus kayıtlarının da dosyada bulunmadığı görülmektedir. Dosyada mevcut nüfus kaydından, murisin kardeşlerinden A. ve M. evli iken vefat ettikleri, M'nin ise evlenerek kocasının hanesine gittiği anlaşılmaktadır. Dava, mirasçılarının miras haklarını etkileyeceğinden, mirasçılık belgesinin veya eksik olan nüfus kayıtlarının celbi, başka mirasçılar varsa onlarında davaya dahil edilmesi gerekirken, re'sen gözetilmesi gereken taraf teşkili sağlanmadan davanın esasına girilerek hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

1 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe giren 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 301. maddesinin son fıkrası ile babalık davasının kamu düzenini de ilgilendirdiği dikkate alınarak Cumhuriyet Savcısı ve Hazineye ihbar edilmeden hüküm kurulması da usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

Diğer taraftan, davacı annenin her zaman çocuğun yararına davranmayacağı varsayımından hareketle, çocuğun yararının korunması için babalık davasında kayyımın bulunması zorunlu olup, mahkemece küçük için kayyım tayin ettirilmesi, davaya katılmasına imkan hazırlanması, davaya katıldığı ve gösterildiği takdirde onun da delillerinin toplanması, bütün delillerin birlikte tartışılıp sonuca göre hüküm tesis olunması gerekirken eksik inceleme ile karar verilmesi de doğru bulunmamıştır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi.
04.12.2003

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2003/13681
Karar : 2003/14706
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Türkeli .A.H.
Tarihi : 6.2.2003
Numarası : 2003/11 - 2003/19
Dava Türü : Babalık
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.
Dava, niteliği itibarıyla babalık davasıdır.

Davacı annenin her zaman çocuğun yararına hareket edemeyeceği olasılığından hareket ederek küçük için kayyım tayin edilmesi ve böylece çocuğun yararının korunması için babalık davasında kayyımın bulunması zorunludur. Bu nedenle Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 20.01.1998 gün ve 473/42 sayılı kararında da açıklandığı gibi, küçük için kayyım tayin ettirilmesi, davaya katılmasına imkan hazırlanması, katıldığı ve gösterildiği takdirde onunda delillerinin toplanması, bütün delillerin birlikte tartışılıp sonucuna göre hüküm tesis olunması gerekirken eksik inceleme ile karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 301. maddesinin son fıkrası ile babalık davasının kamu düzenini de ilgilendirdiği dikkate alınarak Cumhuriyet Savcısı ve Hazineye ihbar edileceği kuralı getirilmiştir.

Yasanın bu amir hükmüne aykırı olarak dava, Cumhuriyet Savcısı ve Hazineye ihbar edilmeden hüküm kurulması da doğru görülmemiştir.

Diğer taraftan; 1587 sayılı Nüfus Kanunu ile doğum olaylarının nüfus siciline işleme görevi Nüfus İdaresine verilmiştir. Aynı Kanunun 20. maddesi uyarınca da evlilik dışında doğmuş çocuk, anasının aile kütüğüne, ananın soyadı ve onun bildireceği baba adı ile yazılır. Ancak; bunların nesebi düzeltilindiğinde veya tanındıklarında babaları hanesine baba adı ve soyadı analarına izafetle naklen kaydolunurlar.

Mahkemece davalının küçük R.'nin babası olduğunun tespiti ile yetinilmesi gerekirken, idareyi işlem yapmaya zorlayacak şekilde baba hanesine tesciline karar verilmesi usul ve kanuna aykırıdır.

SONUÇ : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi.
03.11.2003

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No :2003/12787
Karar No :2003/14153
Kaynak :YKD.7Sayı
İlgili Maddeler :4721s.yM.K.m.302

İlgili Kavramlar :Babalığa karine

Karar Metni :Medeni kanununun 302 maddesi; davalının, çocuğun doğumundan önceki üçyüz üncü gün ile yüzsek inci gün arasında ana ile cinsel ilişkide bulunmuş olmasının babalığa karine sayılacağını, bu sürenin dışında olsa bile fiili gebe döneminde davalının ana ile cinsel ilişkide bulunduğu tespitini halinde de aynı karinenin geçerli olacağını hükme bağlamıştır. Somut olayda tanık beyanlarından davalının çocuğun babası olduğuna dair karine oluşmuştur. Mahkemece; baba olduğu iddia edilen davalının kan testleri ve DNA araştırılmasının yapılması için makul süre verilmesi,deliller birlikte değerlendirilip sonucu uyarınca karar verilmesi gerekir.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2003/12266

Karar No : 2003/13350

İncelenen Kararın

Mahkemesi : Edremit A.H.

Tarihi : 1.4.2002

Numarası : 2001/621-2002/241

Dava Türü : Babalığın Tesbiti

Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı C. vekilinin, 24.08.2001 tarihli dava dilekçesinde, davacının davalı ile evlilik dışı beraberliğinden 06.10.1999 tarihinde dünyaya gelen A.'nın Medeni Kanununun 241. maddesi gereğince, boşandığı D.'nin nüfusuna kaydedildiğini, Edremit Asliye Hukuk Mahkemesinde D. tarafından açılan nesebin reddi davasının kabul edildiğinden bahisle, A'nın babasının İ. olduğunun tespiti ile davalının nüfusuna kaydedilmesini istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmıştır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 301. maddesinin ikinci fıkrasında, "Babalık davası, Cumhuriyet Savcısına ve Hazineye; dava ana tarafından açılmışsa Kayyıma; kayyım tarafından açılmışsa anaya ihbar edilir." hükmü mevcuttur.

4722 sayılı Türk Medeni Kanununun Yürürlüğe ve Uygulama Şekli Hakkında Kanununun 13. maddesine göre ise "Türk Medeni Kanununun yürürlüğe girmesinden önce açılmış olan babalık davaları, bu kanun hükümlerine göre karara bağlanır."

Mahkemece anılan hükümler gereğince, dava Cumhuriyet Savcısı ile Hazineye ihbar edilmeden eksik hasımla yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

Türk Medeni Kanununun 321. maddesi ile "Çocuk, ana ve baba evli ise ailenin; evli değilse ananın soyadını taşır." hükmü getirilmiştir.

Bu nedenle, davalı İ. küçük A.'nın babası olduğunun tespitine karar verilmesi ile yetinilmesi gerekirken babasının soyadının taşımamasını sağlayacak şekilde, baba hanesine kaydedilmesine de karar verilmesi doğru bulunmamıştır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 13.10.2003

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas	: 2003/7275
Karar	: 2003/8520
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Elazığ İ.A.H.
Tarihi	: 28.11.2000
Numarası	: 2000/711–2000/964
Dava Türü	: Babalık ve Nüfus Kaydı Tashihi
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı M. vekilinin, davalı S. aleyhine açtığı davada, davalı ile evlilik dışı beraberliğinden olan E'nin babasının davacı olduğunun kabulü ile nüfusuna geçirilmesini istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Dava niteliği itibarıyla babalığın tespitine ilişkindir. Dava ve hüküm tarihinde yürürlükte olan 743 Sayılı Türk Kanunu Medenisinin 295. maddesi hükmüne göre, " evlilik haricinde doğan çocuğun anası, babanın hükmün tayini için ikameyi dava edebilir. Çocuk da bu hakka haizdir. Dava, baba veya mirasçıları aleyhine ikame olunur."

Anılan madde ile, babalık davası açma hakkı ana ve çocuğa tanınmış olup, babanın, babalık davası açabileceğinden söz edilmemiş, aksine baba ve mirasçıları aleyhine dava açabilecek kişiler olarak gösterilmiştir.

Diğer taraftan, aynı kanunun 291. maddesi babaya tanıma imkanı vermiştir. Bu imkan tüm sonuçlarıyla babalık hükmüne eşdeğer nitelikte olduğundan, yasada bir boşluk bulunduğu söz edilemez.

Mahkemece, baba olduğunu iddia eden kişinin aktif dava ehliyeti olmadığından, davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 9.6.2003

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No	:2002/10807
Karar No	:2002/11861
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	:Sinop A.H.
Tarihi	:12.06.2001
Numarası	:2001/10-2001/141
Dava Türü	:Babalığın Tanınması
Temyiz Eden	:Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı Ü. 08.01.2001 tarihli dava dilekçesi ile 13.03.1994 doğumlu kızı A.'nın nüfus kaydında babası olarak gözüken B.'nin kızı olmayıp, davalılardan C.'nin kızı olduğundan bahisle, davalı C.'nin nüfusuna kaydedilerek babalığının tanınmasına karar verilmesini istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Dava niteliği itibariyle nesebin reddi ve babalık davası olup, nüfus siciline göre anne ve baba olarak kayıtlı kişilerle çocuk arasında menfaat çatışması vardır. (TKM md.298). Küçük A.'nın dava ve hüküm tarihinde yürürlükte bulunan 743 sayılı Medeni Kanunun 376. maddesi uyarınca tayin olunacak kayyım ile temsil gerekirken, kayyım tayin edilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması doğru bulunmamıştır.

Dosyada mevcut nüfus kaydına göre, küçük A.'nın doğduğu tarihte anne Ü.'nün davalı B. ile evli olduğu görülmektedir. Aynı Kanunun 241. maddesi hükmüne göre "Evlilik mevcut iken veya zevalinden itibaren üçyüzcün içinde doğan çocuğun babası kocadır." 242. maddeye göre de "Koca doğduğuna muttali olduğu günden itibaren bir ay içinde çocuğu reddedebilir."

"Ana, gebe kaldığı zaman evli idiyse; babalık davası, ancak çocuğun nesebi sahih olmadığına hakim hükmettikten sonra ikame edilebilir." (TKM.md.303) hükümleri mevcut olup, kocanın çocuğun nesebini reddettiğine ilişkin bir iddia ve kararı da dosyada bulunmamaktadır. Dava tarihinde yürürlükte olan hükümlere göre ana nesebin reddi davası açamaz.

Bu itibarla mahkemece, isteğin reddine karar vermek gerekirken davanın kabulüne karar verilmesi usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 11.10.2002

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas : 2001/12329
Karar : 2001/13758
İncelenen Kararın Mahkemesi : Adıyaman A.H.
Tarihi : 23.2.2000
Numarası : 1999/749-2000/93
Dava Türü : Babalığa Karar Verilmesi
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacıların talebi, annelerinin Z. ve babalarının Y. olduğunun tesbiti ile nüfus siciline bu biçimde tescilini içermekte ise de, dava niteliği itibariyle babalık davasıdır. Dosyada mevcut nüfus kaydında, çocukların doğduğu tarihe göre, anne Z.'nin M. ile evli olduğu görülmektedir.

1587 sayılı Nüfus Kanunu ile, doğum olaylarının nüfus siciline işlenmesi görevi Nüfus İdaresine verilmiştir. Bu sicil uyarınca işlem yapmak zorunludur. (MK.7)Nüfus kaydına göre, kayyım marifetiyle temsil edilen Z.'nin doğum tarihi 01.06.1980'dir.

Dava ve hüküm tarihinde reşit olduğu anlaşıldığından, Medeni Kanunun 298, 376 ve 377. maddeleri şartları oluşmadan davada kayyım aracılığı ile temsil edilemez. Mahkemece bu yönde bir araştırma yapılmaksızın, Z.'nin açılan davaya icazeti olup olmadığı da belirlenmeden, hüküm kurulması yasaya aykırı bulunmuştur.

Türk Medeni Kanununun 296. maddesi gereğince babalık davası, küçüğe kayyım tayin edildiği ve şayet kayyım tayin edilmemiş ise, küçüğün reşit olduğu tarihten itibaren bir sene içinde açılabilir. Bu süre hak düşürücü süre olup mahkemece resen gözetilmesi gerektiği halde, özellikle davacılarından H. ve Z. hakkında, bu hususun araştırılarak tespit edilmemesi doğru bulunmamıştır.

Aynı Kanununun 241. maddesi hükmüne göre "evlilik mevcut iken veya zevalinden itibaren üç yüz gün içinde doğan çocuğun babası kocadır."242. maddesinde de, "koca doğduğuna muttali olduğu günden itibaren bir ay içinde çocuğu reddedebilir."

303. maddesinde ise, "ana, gebe kaldığı zaman evli idiyse; babalık davası, ancak çocuğun nesebi sahih olmadığına hakim hükmettikten sonra ikame edilebilir. Hükmü mevcut olup, Z.'nin kocası M.'nin çocukların nesebini reddettiğine ilişkin bir iddia ve karar dosyada yoktur.

Bu itibarla; mahkemece isteğin reddine karar vermek gerekirken yazılı şekilde davanın kabulüne karar verilmesi usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 12.10.2001

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas No :1992/6126
Karar No :1993/5501
Tarih :29.12.1993
Kaynak :YKD. Haziran 1994
İlgili Maddeler :MK 289/1-2
İlgili Kavramlar :Velayetin Tevdii
Karar Metni : Babalık davasında; mahkeme, evlilik dışı doğan küçüğün velayetinin kime verileceğini, mevcut delil durumuna göre kendiliğinden takdir etmek, gerekiyorsa vasiyetini için gereken işlemleri de kendiliğinden yapmak zorundadır.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas no :1972/1637
Karar no :1972/1606

Babalık davasını babada açar. Taraflar arasındaki evlilik dışı doğan çocukların nüfusa tesciline karar verilmesi davasının yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü. davacı, davalıyla aralarında nikah bağı olmaksızın, karı koca tabi yaşadıklarını, bu birleşmeden beş çocukları doğduğunu beyanla bunların kendi nüfus hanesine evlatları olarak kaydına karar verilmesini istemiş, davalıda duruşma sırasında iddiaya aynen iştirak etmiş mahkemece dava reddolunmuştur.

1- Gerçekten evlilik dışı doğan çocukların baba tarafından tanınması mümkün bulunduğu (M.K.291) gibi, ana ve çocuğun babalık davası açmaları suretiyle de (M.K.295) babalığa hüküm de caizdir. Tarafların evlenmeye veya babayı tanımaya zorlamak mümkün değildir. Erkek hakkında şartları varsa babalık davası açılabilceği gibi, baba dahi mahdut hukuki sonuçlar doğuran tanıma hakkını kullanmaktan sarfinazar ederek menfi bir tespit davası ile çocukların babası olduğunun tespitini isteyebilir. Medeni Kanunumuzun 295.maddesi kadın ve çocuğa dava hakkı verildiği şeklinde yoruma müsait ise de, hüküm

gayesine uygun olarak tefsir edildiği takdirde, babaya da dava hakkı tanımak kanun vazihinin güttüğü amaca uygun düşer. Kaldı ki, 295.maddenin yalnız kadın ve çocuk için dava hakkı tanıdığı farz olursa dahi, babanın dava açmasını engelleyen açık bir hüküm getirmediğine nazaran, bunu bir kanun boşluğu saymak ve Medeni Kanunun 1.maddesi delaletiyle içtihaden bu boşluğu doldurmak mümkün ve hak duygularına uygun düşer. Olayda 554 sayılı kanunun uygulama yeri bulunmadığı gözetilmeden ve 295.maddenin sevk amacı ve özellikle Medeni Kanunun 1.maddesi nazara alınmak ve bu suretle davacının dava hakkının bulunduğu kabul olunarak Medeni Kanunun 298.maddesi ve 2.5.1963 günlü 5/8 sayılı içtihadı birleştirme kararı çerçevesinde çocuklar için kayyım tayin ettirilmek, tarafların ve ikame ettiği takdirde kayyımın delilleri incelenmek, bütün deliller birlikte münakaşa, tahlil ve tercih sebepleri açıklanmak sonucu uyarınca hüküm tesis olunmak icap ederken davanın reddedilmesi bozmayı gerektirir.

2- Dava niteliği itibariyle menfi tesbit yoluyla babalığın sübutuna ilişkin olup, davanın ana ve ayrıca çocukları temsilen kayyıma tevcihi icap eder. Buna rağmen gereği yok iken nüfus idaresine karşı davanın yönetilmesi caiz değildir. Nüfus idaresi yönünden davanın reddi doğrudur.

SONUÇ: Temyiz edilen kararın birinci bentte gösterilen sebeple BOZULMASINA, 17.3.1972 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

[İÇİNDEKİLER SAYFASI](#)

BOŞANMA

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No :2005/4350
Karar No :2005/5573
İncelenen Kararın:
Mahkemesi :Kocaeli 1. Aile Mahkemesi

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen ve yukarıda tarih numarası gösterilen hüküm temyiz edilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

1-Dosyadaki yazılara kararın dayandığı delillerle kanuna uygun sebeplere ve özellikle delillerin takdirinde bir yanlışlık görülmemesine göre davacı kocanın tüm, davalı kadının aşağıdaki bent kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yersizdir.

2-Davalının aile konutu şerhi konulan evin değerinin yarısının kendisine verilmesine ilişkin talebi boşanmanın eki niteliğinde olmadığından ayrıca harca tabidir. Mal rejiminin tasfiyesi konusunda harcı verilerek usulüne uygun olarak açılmış karşılık dava veya bağımsız bir dava bulunmadığı halde kesin hüküm oluşturacak şekilde " davalının müşterek konutla ilgili talebinin reddine" karar verilmesi doğru görülmemiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın 2. bentte gösterilen sebeple davalı kadın yararına **BOZULMASINA**, tarafların bozma kapsamı dışında kalan temyize konu bölümlerinin 1. bentte yazılı nedenle **ONANMASINA**, aşağıda yazılı harcın davacıya yükletilmesine, peşin harcın mahsubuna, temyiz peşin harcının yatıran davalıya geri verilmesine, işbu kararın tebliğinden itibaren 15 gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere oybirliğiyle karar verildi. 07.04.2005 per.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas :2005/3734
Karar :2005/5622
İncelenen Kararın
Mahkemesi :Alanya 1.A.H.
Tarihi :26.3.2002
Numarası :2002/13 - 2002/229
Dava Türü :Boşanma
Temyiz Eden :Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 166/3. maddesinde, en az bir yıl sürmüş evliliklerde eşlerin birlikte başvurması ya da bir eşin diğerinin davasını kabul etmesi halinde evlilik birliğinin temelinden sarsılmış sayılabileceği öngörülmüştür. Bu halde dahi boşanma kararı verilebilmesi için, hakimin bizzat tarafları dinleyerek iradelerinin serbestçe açıklandığına kanaat getirmesi ve boşanmanın mali sonuçları ile çocuklarının durumu hususunda taraflarca kabul edilecek düzenlemeyi uygun bulması gerekmektedir.

Hakim, tarafların ve çocukların menfaatlerini göz önünde tutarak bu anlaşmada gerekli gördüğü değişiklikleri yapabilir. Bu değişikliğin kabulü halinde boşanmaya hükmolunur.

Taraflar hazır bulunup, bizzat anlaşıklarını açıklamaz veya hakim, tarafların anlaşmalarını uygun bulmaz ise taraflardan delilleri sorulup toplanması sonucunda evlilik birliğinin temelinden sarsılmış olup olmadığına Medeni Kanununun 184. maddesi çerçevesinde takdiri gerekirken, davalı dinlenilmeksizin davacının beyanı ile yetinilerek eksik inceleme ile boşanma hükmü kurulmuş olması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 07.04.2005 (Prş.)

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No :2004/14384
Karar No :2004/14229
Mahkemesi :K.A.H.

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen ve yukarıda tarih numarası gösterilen hüküm temyiz edilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacının H, O ve Ö isimli çocukların doğumunu ve kendisinden olmadığını öğrendiği tarih 25.5.2003 tarihidir. Bunun aksini gösterir bir kanıtta getirilmemiştir. Çocuklar boşanma hükmünün kesinleşmesinden ve anne tarafından babanın haberi olmadan iddet müddeti geçtikten sonra 23.10.2001 tarihinde tescil ettirildiği anlaşılmaktadır. Babanın daha önce doğumlardan bilgi sahibi olduğu da kanıtlanmamıştır.

Türk Medeni Kanununun 289/son maddesi gecikme haklı bir sebebe dayanıyorsa, bir yıllık süre bu sebebin ortadan kalktığı tarihte işlemeye başlar. Koşulları olduğundan taraf delillerinin toplanıp sonucu uyarınca karar vermek gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup, bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine, iş bu kararın tebliğinden itibaren 15 gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere oybirliğiyle karar verildi. 30.11.2004 (Salı)

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2004/9168
Karar : 2004/10346
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Küçükçekmece Aile Mahkemesi
Tarihi : 26.8.2003
Numarası : 2003/399-2003/371
Dava Türü : Boşanmanın Tenfizi
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı vekilinin davalı aleyhine açtığı davada, boşanmaya ilişkin Hollanda S-Hertogenbosch Bölge mahkemesinin 26.11.2002 tarih ve 83933/FA RK 02-3070 sayılı kararının tenfizine karar verilmesini istediği, mahkemece davanın kabulü ile yabancı mahkeme kararının tanınmasına ve tenfizine, U ve R'nin velayetinin davacı H'ye verilmesine,

çocuklar için takdir edilen iştirak nafakasının davacıya ödenmesine karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Kanununun 37. maddesinde tenfiz dilekçesine eklenecek belgeler belirtilmiş olup, bu hükme göre yabancı mahkeme ilamının o ülke makamlarınca usulen onanmış yazı ve belge ile onanmış tercümesinin dilekçeye eklenmesinin zorunlu olduğu halde, bu hususlara uyulmaması doğru bulunmamıştır.

Diğer taraftan; dosyada mevcut nüfus kaydından, velayetleri davacı H'ye verilen çocukların annelerinin A olduğu anlaşılmaktadır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 335/1. maddesinde ergin olmayan çocuğun, ana ve babasının velayeti altında olduğu, yasal sebep olmadıkça velayetin ana ve babadan alınamayacağı belirtilmiştir.

336. maddesinde de “evlilik devam ettiği sürece ana ve baba velayeti birlikte kullanırlar. Ortak hayata son verilmiş veya ayrılık hali gerçekleşmişse hakim, velayeti eşlerden birine verebilir. Velayet, ana ve babadan birinin ölümü halinde sağ kalana, boşanmada ise çocuk kendisine bırakılan tarafa aittir” hükmü mevcuttur.

Ana ve baba evli değilse 337. madde hükmü uyarınca velayet anaya aittir. Ancak ana küçük, kısıtlı ve ölmüş ya da velayet kendisinden alınmışsa hakim, çocuğun menfaatine göre, vasi atar veya velayeti babaya verir.

Açıklanan hükümlere göre, küçüklerin velayet altında bulunmaları asıldır. Velayet hakkı sadece anne ve babaya tanınan bir hak olup, evlat edinme hali dışında anne ve babadan başka hiç kimseye tevdi olunamaz.

Mahkemece, adı geçen küçüklerin velayetlerinin anne olmayan davacıya verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 21.09.2004

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No	:2004/5253
Karar No	:2004/6056
İncelenen Kararın:	
Mahkemesi	:S A.H.
Tarihi	:23.10.2003
Numarası	:267 - 467
Dava Türü	:Velayetin Tesbiti
Temyiz Eden	:Davalı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen ve yukarıda tarih numarası gösterilen hükmün temyizen mürafaa icrası suretiyle tetkiki istenilmekle duruşma için tayin olunan 30.03.2004 * günü taraflar tebligata rağmen gelmediler. İşin incelenerek karara bağlanması için duruşmadan sonraya bırakılması uygun görüldü. Bugün dosyadaki bütün kağıtlar okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

1-Olayları açıklamak taraflara, hukuki nitelendirmesini yapmak ise hakime aittir. (HUMK. MD. 76)

Davacı, çocukların velayet haklarının kendisine verilmesini istemiştir. Küçüklerin velayeti daha önce boşanma kararı ile birlikte babaya verilmiş ve bu karar kesinleşmiştir. Babanın sonradan ölümü ile velayet kendiliğinden anneye geçmez. Mahkemece delillerin bu çerçevede değerlendirilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi doğru değildir.

2-4787 Sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usullerine Dair Kanunun 4/1 maddesi; 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun ikinci kitabından üçüncü kısım hariç olmak üzere (MK. md. 118-395, 5133 S.K.md.2-3) kaynaklanan bütün davaların Aile Mahkemesinde bakılacağını, geçici 1. maddesi de; sonuçlanmamış davaların yetkili ve görevli aile mahkemesine devredileceğini hükme bağlamıştır. Karar bozulmakla sonuçlanmamış hale gelmiştir. Bu açıklama karşısında işin görev yönünün de düşünülmesi zorunludur.

SONUÇ: Temyize konu kararın 1. bentte gösterilen sebeplerle BOZULMASINA, temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine oybirliğiyle karar verildi. 10.05.2004 pzt.

Yargıtay 15. Hukuk Dairesinden:

Esas No :2003/4277
Karar No :2003/5571
Mahkemesi :A 8.Asliye Hukuk Hakimliği
Tarihi :19.11.2002
Numarası :2000/625-2002/795
Davacı :Maliye Bakanlığı,

Yukarıda tarih ve numarası yazılı hükmün temyizcinin tetkiki davacı vekili tarafından istenmiş ve temyiz dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşılmış olmakla dosyadaki kağıtlar okundu gereği konuşulup düşünüldü:

Dava, 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanunun 27 ve izleyen maddeleri hükümlerine göre açılmış olup, tasarrufun iptali istemine ilişkindir.

Borçlu davalı B, Ankara-Altındağ ilçesinde bulunan ve 2743 Ada, (1) parsel sayılı ve (3) bağımsız bölüm numarasıyla tapuya kayıtlı bulunan maliki olduğu taşınmazını tazyitleriyle yükümlü olarak 22.11.1999 tarihinde diğer davalı K'ya kayden satmıştır. davacı, davalılar arasındaki belirtilen bu tasarrufun iptalini istemiştir. Borçlu ile doğrudan tasarrufta bulunan K, borçlunun öz oğlu Bülent ile evliyen 21.10.1999 tarihinde B'den boşanmıştır.

Sıhri (kayın) hasımlık, eşlerden biri ile diğerlerinin kan hısımları arasında karşılıklı olarak kurulan bir bağıdır. Aynı zamanda hısımlık derecelerini de göz önünde bulunduran 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 18.maddesinde ve yürürlükten kaldırılan 743 sayılı Türk Kanununun Medenisinin 18.maddesi hükmünde eşlerden her birinin kan hısımlarının diğerinin aynı derecede sıhri(kayın) hısımları olacağı açıklanırken, evlenmenin ortadan kalkmasıyla hısımlığında kalkmayacağı hükme bağlanmıştır. Açıklanan bu yasal nedenlerle, boşanma hısımlığı ortadan kaldırmaz.

6183 Sayılı Yasanın 28/1 bendi hükmü gereğince; üçüncü dereceye kadar hısımlarıyla, eşler ve ikinci dereceye kadar (bu derece dahil) sıhri(kayın) hısımlar arasında yapılan ivazlı tasarruflar, bağışlama hükmünde olup, aynı yasanın 27.maddesinde öngörülen koşullarla hükümsüzdür. Somut olayda üçüncü kişi K , diğer davalı borçlu B in ikinci derecede sıhri(kayın) hısımdır. Az yukarda açıklanan, yasal sebeplerle davalılar arasında yapılan tasarruf, ivazlı da olsa bağışlama hükmünde olup, alacaklı yönünden geçersizdir. Ayrıca, 6183 Sayılı Yasanın 30.maddesi gereğince, amme alacaklarının bir kısmının veya tamamının tahsiline olanak bırakmamak amacıyla borçlu tarafından yapılan bir taraflı tasarruflar ile borçlunun maksadını bilen veya bilmesi gereken kişilerle yapılan bütün tasarruflar, tarihleri ne olursa olsun hükümsüzdür. Borçlunun gelini olan K'nın, onun kendisiyle yaptığı tasarrufdaki amacını ve ekonomik durumunu bilmemesi hayatın olağan akışına uygun değildir. Mahkemece diğer dava koşulları da araştırılarak, oluşmuş ise davalılar arasındaki tasarrufun davacının alacağı ve fer'ilerini tahsiline yeter miktarda olmak üzere iptaline karar verilmesi gerekirken, satışın ivazsız olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmesi doğru olmamış ve hükmün bozulması gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan sebeplerle; davacının temyiz itirazlarının kabulüne ve hükmün davacı yararına BOZULMASINA, 19.11.2003 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas No :2002/15598
Karar No :2003/1773
Tarih :06.02.2003
Kaynak :http://www.eakademi.org/icerik.asp?kategori=Mahkeme
İlgili Maddeler :2675 sayılı kanunun 13. maddesi
İlgili Kavramlar :Yabancı mahkemece verilen boşanma kararının tanınması,

Karar Metni :Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen ve yukarıda tarih numarası gösterilen hüküm temyiz edilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü. Dava Belçika(Brüksel Asliye) Mahkemesinin iki Türk vatandaşı hakkında verdiği boşanma kararının tanınması isteğine ilişkindir. Mahkemece dava reddedilmiş, kararı davacı temyiz etmiştir. Mahkeme gerekçesinde; "... Brüksel Asliye Mahkemesinin, Belçika Medeni Kanununun 232. maddesini uygulayarak tarafların boşanmalarına karar verdiğini, tarafların Türk olup, Türk Medeni Kanununun uygulanması gerektiğini, davalının tanıma talebine bu yönde itiraz ettiğini, itirazının haklı olduğunu" belirtmiştir. Tarafların her ikisi de Türk vatandaşı olduğuna göre, 2675 sayılı kanunun 13. maddesi uyarınca boşanma ve ayrılık sebepleri eşlerin müşterek milli hukukuna tabidir. Buna göre tarafların boşanmasında Türk Medeni Kanununun uygulanacağı şüphesizdir. Ancak, Belçika ve Türkiye'nin taraf olduğu; onaylanması 17.4.1975 tarihli 1884 sayılı kanunla uygun bulunan ve 14.9.1975 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren " Evlilik Bağına İlişkin Kararların Tanınması Hakkındaki Sözleşme"nin 3/2. maddesi gereğince " ... kararın dermeyan edildiği devletin Devletler Özel Hukukunca saptanan kanunun uygulanması ile hasıl olacak neticeye aykırı bir sonuca varılmamışsa" başka bir ifade ile eşlerin müşterek milli hukuku uygulandığı takdirde dahi aynı neticeye varılacak ise, tanıma talebi reddedilemez. Karar da bu husus tartışılmamıştır.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No :2002/7847
Karar No :2002/8715
Tarih :01.07.2002

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen ve yukarıda tarih numarası gösterilen hüküm temyiz edilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Boşanma davasının davacısı 14.5.2002 tarihli dilekçe ile karar kesinleşmeden davalının ölmesine rağmen boşanma kararına kesinleşme şerhi verildiğini ve nüfus siciline bu halin işlendiğini ileri sürerek, bu işlemin düzeltilmesini istemiştir. Hükme kesinleşme şerhi yazılması idari nitelikte işlem olmakla gerek bu halin ve gerekse nüfus sicilindeki işlemin taraflar huzurunda bir eda davasında tartışılması gerekir. Zira istek nüfus sicilinin düzeltilmesini kapsamakta ve miras hakkını etkilemektedir.

Şu halde 14.05.2002 günlü dilekçe bağımsız dava dilekçesi niteliğinde olup, dava boşanma hükmünden yararlanarak mirasçı olabilecek kimselerle nüfus idaresine tevcih edilip, gerekli harçlarda alınmak suretiyle incelenmek gerekirken, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 73. maddesi uyarınca ilgililere tebligat yapılmadan karar verilmesi doğru değildir.

SONUÇ: Açıklanan sebeple 14.5.2002 tarihli tavzih kararının BOZULMASINA, temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine, oybirliğiyle karar verildi. 01.07.2002 (Pzt.)
Özeti Hükme kesinleşme şerhi yazılması idari niteliktedir. Boşanma hükmünden yararlanarak mirasçı olabilecek kimselerin, davalının ölmesine rağmen boşanma kararına kesinleşme şerhi verilerek nüfus siciline tescili işleminin düzeltilmesine ilişkin dilekçeleri bağımsız dava niteliğindedir.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 12831
Karar No : 13861
İncelenen Kararın Mahkemesi : İmamoğlu A.H.
Tarihi : 24.3.1995
Numarası : 1995/55-246
Dava Türü : Boşanma Kararının Tanınması
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Tanıma talebinin incelenmesi ve karara bağlanması tenfiz davalarındaki usul ve esasa tabidir. (M.Ö.H.U.K. Md. 42/III). Bu itibarla 2675 sayılı Kanunun 36. maddesi uyarınca diğer eşe husumet yöneltilmesi, tanıma talebini içeren dilekçenin Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanunun 39/1. maddesi hükümlerine uygun olarak duruşma günü ile birlikte karşı tarafa tebliğ edilmesi, duruşma gününde de basit yargılama usulü hükümlerine göre incelenerek karara bağlanması gerekmektedir.

Mahkemece, hasımsız olarak açılan davanın taraf teşkili yapılmaksızın duruşma açılarak, karşı tarafa savunma imkanı verilmeden sonuçlandırılması, usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 25.12.1996

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Tarih :24.01.1994
Esas No :1994/13781
Karar No :1994/16518
Kaynak :YKD. Haziran 1994
İlgili Maddeler :MK 143/2
İlgili Kavramlar :Boşanma (Manevi Tazminat)
Karar Metni :Salt boşanma olayı ve genç yaşta boşanmış olmak, kişilik haklarına ağır saldırı niteliği taşımadığından, manevi tazminata hak kazandırmaz.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 421
Karar No : 967

İncelenen Kararın

Mahkemesi : Espiye A.H.
Tarihi : 4.5.1993
Numarası : 1993/84-66
Dava Türü : İddet müddetinin kaldırılması
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hüküm kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmiş olup evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 8. maddesinin 4. fıkrası, Türk Medeni Kanununun 95. maddesi uyarınca açılan davaların Sulh Hukuk Mahkemesinde bakılacağı amirdir.

Temyize konu edilen hükümde Türk Medeni Kanununun 95. maddesi kapsamında bulunduğundan, mahkemece görevsizlik kararı verilmesi gerekirken, esastan hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi.
27.1.1997

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No :1989/12336
Karar No :1989/10471
Temyiz Eden :Davacı

Taraflar arasındaki davasının yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Medeni Kanunun 114/3 maddesine göre butlan kararı verilmeden evvel ilk evlilik vefat veya sair sebeplerden son bulması halinde ikinci evlilik hakkında Butlan kararı verilemez. Olayımızda her iki evliliğin tarafı olan koca 1940 yılında ölmüş ve bu iki evlilik aynı anda son bulunduğundan, Medeni Kanunun 114/3 maddesine dayanılarak hüküm tesisi usul ve kanuna aykırıdır. Bu durumda toplanan deliller değerlendirilerek bir karar verilmesi gerekirdi.

SONUÇ : Temyiz edilen hükmün gösterilen nedenle BOZULMASINA, 14.12.1989 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

MUHALEFET ŞERHİ: Medeni Kanunun kabulüne (Md.93-112/1) 1 den fazla evlilik yasaklanmıştır. Ancak evlendirme memurunun ihmali nüfus kayıtlarındaki düzensizlik olayımızda olduğu gibi bazı hallerde 2.evliliğin gerçekleşmesini kolaylaştırmaktadır. Bu kolaylıktan yararlanarak evli iken yeniden yapılan 2. evlilik geçersiz (batıl) dır. Medeni Kanunun 114/3.maddesiyle bazı koşullara bağlı olmak üzere 2.evliliğini geçerli hale gelebileceğini kabul etmiştir. Bunun için 2.evliliğin geçersizliğine (butlanına) karar verilmeden önce ilk evliliğin boşanma veya ölümle ortadan kalkmış olması gerekir. Somut olayımızda ise 2.evlilik yapan koca 1940 yılında ölmüştür. Ölüm tarihinde ilk evlilik geçerliliğini korumaktadır. Ancak kocanın ölümü hem yasal olan 1.evliliği hem de yasal olmayan 2.evliliği sona erdirmiştir. Evlilik ölümle son bulunduğundan mirasçılık hakkı ilk eşe aittir.

Medeni Kanunun 114/3.maddesi koşulları gerçekleşmemiştir. Geçersiz bir evliliğin butlanı süreye bağlı olmaksızın her zaman istenebilir. O halde madeni yasanın yürürlüğünden sonra yapıldığı, davacı tanıklarınca da doğrulanan 2.evliliğin iptaline karar verilmesinde miras hukuku yönünden istekte bulunmanın yararının da bulunduğu dikkate alınarak ve bu gerekçe

ile kararın bozulması gerekirken değişik gerekçeye dayanılarak hükmün bozulmasını sağlayan sayın çoğunluğun gösterdiği gerekçeye karşıyım.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No :1989/10977

Karar No :1990/3764

Taraflar arasındaki velayetin nez'i davasının yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, evrak okunup gereği görüşülüp düşünöldü. Evlilik mevcut iken ana ve baba velayeti birlikte icra ederler, anlaşmazlık halinde ise babanın oyu geçerlidir. (M.K.m.263) Diğer taraftan eşlerden birinin vefatı halinde velayet sağ kalana ve boşanma halinde de çocukların tevdi olduğu tarafa ait olur. (M.K.264) Başka bir ifade ile velayet nez edilmedikçe (M.K.274) evlilik birliği içerisinde eşlerden birine tevdi edilemez.

Diğer taraftan evli olan ve fakat fiilen ayrı yaşayan tarafların zıtlaşarak fiilen yanında bulundurdıkları çocukların öteki tarafça görülmesine engel olunması halinde ne yapılacağı hususunda Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 8.11.1967 günlü ve 245/512 sayılı ve dairemizin 18.9.1984 tarihli 7436/6648 sayılı kararlarında da belirtildiği üzere ortada bir kanun boşluğu söz konusu olup, hakimın bunu doldurması ve çocuğun kimde kalacağını belirlemesi gerekmektedir. Ne var ki bu belirleme çocuğunu görmesine karşı tarafın engel olduğunu ileri süren tarafla müşterek çocuk arasında kişisel ilişkiyi düzenlemekten ibarettir. Yoksa evlilik birliği içerisinde velayetin birlikte kullanılacağına ilişkin yukarıda açıklanan yasa hükümleri gözden uzak tutularak velayet düzenlenmesi yoluna gidilmesi tarafların oluşturdukları yasaya aykırı fiili durumlara hukuksal sonuç ve geçerlilik tanınmasına yol açar ve kuşkusuz böyle bir yol velayet hukuku açısından kabul edilemez.

Öyle ise mahkemece yapılacak iş ayrı yaşayan eşlerden yurt dışında bulunan davacının Türkiye de bulunan çocuklarını görmesine davalı tarafından engel olunup olunmadığını belirlemek, engel olunduğunun anlaşılması halinde ise davacı baba ile müşterek çocuklar arasında kişisel ilişki kurmaktan ibarettir. Bu yön göz önünde tutulmadan yasa hükümlerinin yorumunda yanılığa düşölecek, devam eden evlilik birliğine rağmen müşterek çocukların velayetinin müstakilen eşlerden birine tevdi biçiminde hüküm kurulması usul ve kanuna aykırıdır.

SONUÇ : Temyiz edilen hükmün gösterilen sebeple **BOZULMASINA**, bozma oybirliğiyle sebebinde oyçokluğuyla karar verildi. 6.4.1990

MUHALEFET şERHİ: Sayın çoğunlukça işaret edilen kurallara tarafımızdan da iştirak edilmektedir. Ancak davacının isteği sayın çoğunluğun kabul ettiği biçimde "ayrı yaşayan davalı tarafından engel" olunması sebebiyle kişisel ilişki kurulmasına dair değildir. davacı vekili dava dilekçesinde "çocuklar ise anne bakımlarını üstlenmediğinden, Samsunda bulunan müvekkilin anne ve babasının yanında bulunmaktadır... Anne daya babanın birinin yanında olmaları onların kişilik gelişmeleri açısından çok önemlidir. Hem ana sevgisinden, hem de baba sevgisinden ayrı kalmaktansa babalarının yanında onun sevgisi ile yaşama koşullarına kavuşmaları en bariz menfaatleridir. Davalı, çocukların Almanya'ya gitmeleri için gerekli belgeleri imzalamamaktadır. Çocuklar için velayet yönünden acil bir çözümün bulunması gerekmektedir. Kaldı ki annenin hangi şartlarda olursa olsun çocuklarına hiçbir şekilde sahip çıkmaması ağır ihmali gösterir" denerek sonuçta "Y ve F annelerinin velayetinin nez'ine ve velayetin babaya verilmesi" istenmiştir. Göröldüğü gibi davacının isteği açıkça davalının velayetinin nezi niteliğindedir.

Tarafların uzun zamandan beri ayrı yaşadıkları, çocukların ne davacı nezdinde ne de davalı nezdinde olmadıkları davacının ona ve babasının bakım ve gözetimi altında buldukları anlaşılmaktadır. Davalının davranışları Medeni Kanunun 274.maddesince açıklandığı biçimde velayetin nezini icap eder ağırlık ve ölçüde olmamıştır. Mahkemenin

kabulü de bu yönde olup, davacının temyiz incelemesi isteği yoktur. Çoğunluk gerekçesinde işaret edildiği gibi evlilik mevcut iken ana ve baba, velayeti beraberce icra ederler, anlaşmazlarsa babanın reyi muteberdir. Çocuklar davacının babası nezinde bulunduğu göre davacı baba üstün olan reyi gereğince çocukları üzerindeki velayet hakkını kullanmasını engelleyen bir fiili durum ispatlanmadıkça velayet hakkının tek başına kullanması yönünde karar alınmasında hukuki bir yararı olamaz. Bu sebeplerle davanın reddi gerekirken "1984 doğumlu F, 1985 doğumlu Y'nin velayetlerinin babalarına tevdiine" anaları ile muayyen zamanda şahsi münasebet tesisine biçiminde karar ittihazı hukuka uygun değildir. Karar bu sebeplerle bozulmalıdır.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No :1989/3306
Karar No :1989/1909

Eski Hukukta Boşanma.

Z mirasçıları A ve ark.ile T mirasçılar ve mümessil Av.M, kayyım Av.H E ve ark.aralarındaki boşanmanın tescili ve tespiti davasına dair verilen 30.10.1987 tarih ve 8/560 sayılı hükmün dairesinin 22.11.1988 gün ve 7020-10833 sayılı ilamıyla bozulmasına karar verilmiştir. Sözü edilen kararın düzeltilmesi davacılar tarafından istenilmekle, evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Medeni Kanunun yürürlüğünden önce mevcut bir evlilik 864 sayılı "kanunu Medeninın sureti Mer'iyet ve şekli tatbiki hakkındaki kanunun 9.maddesi hükmüne göre (Yeni Kanunun Meriyetinden evvel eski Kanuna tevfiikan sahih olarak zeval bulmuş evlenmeler yeni kanun nazarında sarihtir.) Boşanmanın tesbit ve tesciline ilişkin davada değerli çoğunluk boşanma iradesinin iki tanık önünde açığa vurulduğu talak tanıklarınca beyan olunmadığı ve geçerlik şartı olan bu olgu ispat edilmediği gerekçesiyle yerel mahkeme hükmünü bozmuştur.

Oysaki, İslam hukukunda boşanmanın (talakın) geçerli olabilmesi için iki şahidin bulunması zorunluluğunu Kur'anın 65.süresinin ikinci ayetine dayanarak yalnızca Şiiler zorunlu sayarlar. Sünni mezhepler boşanmada iki şahit bulunması şartını aramamışlardır. (Abd-es Fattah ve Milliat'a dayanarak HALİL CİN-Eski Hukukumuzda boşanma-Ankara 1976 S.46) Nitekim 8 Ekim 1917 tarihinde yürürlüğe giren Hukuk-i Aile kararnamesinde de bu yolda hiçbir hüküm düzenlenmemiştir. Günümüzde sünni mezhebinin yaygın ve hakim olduğu İslam ülkelerinin Aile Hukuku ile ilgili düzenlemeleri içeren Kanunlarında da iki adil tanığın varlığını zorunlu kılan bir hükme rastlanılmamaktadır.

Kaldı ki İslam hukukunda talak (boşanma) iadesinin yazılı biçimde de yapılabilmesine olanak tanınması karşısında tanıkların varlığı gerektiği düşüncesi boşlukta kalmaktadır. Gerçi 1917 tarihli Hukuk-i Aile kararnamesinin 110.maddesinde "zevcesini tatlik eden zevç keyfiyeti hakime beyan etmeye mecburdur." Biçimindeki bir hüküm konulmuş ise de bu hüküm idare bir formaliteye işaret etmekte olup bu formalitenin yerine getirilmemesi talakın (boşanmanın) geçerliliğini ortadan kaldıran bu unsur değildir. Aksine talak sonrasında gerçekleştirilmesi gereken bir hususa ilişkindir.

Nitekim Osmanlı İmparatorluğu bünyesinde 7.Kanuni Evvel 1298 (1882) tarihli irade ile çıkarılan (münakalat ve Tevellüdat ve vafıyyatın Dersaadet Devair-i Belediyesine Suret-i kaydı hakkında kararnamesinin 5.maddesinde ve ayrıca 8.Şevval 1298 (1882)-21 Ağustos 1297 (1881) tarihli sicilli nüfus nizamnamesinin 6.maddesinde talak (boşanma) vukuunda imamları yada cemaalar ruhani reislerin keyfiyeti belediyelere ve sicilli nüfus memurlarına tebliğ görevini yüklemiş ise de bu yön yalnızca boşanma sonucu nüfus kaydının düzeltilmesini amaçlamakta ve hiç bir şekilde boşanmanın hukuksal sonucunu etkilememektedir. Kaldı ki söz konusu yasal düzenlemeler ve Hanefi mezhebinin ilkeleri bir yana bırakılan ve bir an için talakın ifade ve irade edildiği anda iki tanığın varlığı zorunlu

kabul edilse bile bu yönün ispat değil sağlık şartı olduğu hususu dikkatlerden uzak tutulmuştur. Çünkü talakın varlığının ile de iki tanığın bu yolda beyanda bulunması zorunlu kabul edilecek olursa bugün için her olayda yaşları 80 dolaylarında tanıkların bulunabilmesi ve mahkeme önüne getirebilmeleri herhalde kolay olmayacaktır. Öyle ise ister o tanıklardan ister doğrudan olayın tanıklarından isterse çevreden böyle bir olayı öğrenen ve yaşayan kişinin ifadesi talakın varlığının kabulü için yeterli kabul edilmelidir. Nitekim 14. Ağustos 1330 (1914) tarihli sicilli nüfus kanununun 30. maddesinde talak halinde kocaya iki şahit huzurunda bir ilmühaber tanzim ve bunu şahitlerin imam ve muhtara tasdik ettirdikten sonra nüfus idaresine verme mecburiyeti getiren hükümde söz konusu iki şahidin talakın gerçekleşmesi anında talak ifade ve iradesine tanık olmaları şartı öngörülmemiştir. Başka bir anlatımla kocanın nüfus idaresine ilmühaber verme yükümlülüğünde dahi talak şahitlerinin değil yalnızca beyan şahitlerinin varlığı yeterli görülmüştür.

Bütün bu nedenlerle usul ve kanuna hükümlerine uygun yerel mahkeme kararının onanması gerekirken temyiz incelemesi sırasında bu yön gözden kaçmış hüküm bozulmuş olmakla iş bu bozma kararının kaldırılması ve hükmün onanması uygun düşmüştür.

SONUÇ : HUMK.nun 440 ve 442. maddelerince karar düzeltme isteğinin kabulüne ve bozma kararının kaldırılmasına ve temyiz edilen kararın gösterilen sebeple ONANMASINA ve aşağıda yazılı onama harcının temyiz edene yükletilmesine 22.5.1989 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

MUHALEFET ŞERHİ

Bozma kararında yazılı bulunan gerekçelerle karar düzeltme isteğinin reddi düşüncesindeyiz. Bu itibarla çoğunluğun kabul görüşüne katılmıyoruz.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 1988/5120
Karar No : 1988/6735
Temyiz Eden : Davalı

Dava mirasçılarının miras haklarından yoksun kalmalarını sağlamak amacı ile yapılan evlenmenin muvazaa sebebiyle iptaline ilişkindir.

Taraflar arasındaki davasının yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Dava mirasçılarının miras haklarından yoksun kalmalarını sağlamak amacı ile yapılan evlenmenin muvazaa sebebiyle iptaline ilişkindir.

Muvazaa, tarafların gerçek iradelerine uymayan bir durumu, mevcut imiş gibi göstermek üzere yaptıkları bir muameledir. (Prof.Dr.Kenan Tunç Omağ, Borçlar Hukuku 1972, Cilt I Sh.198) İşte davalılar bu kurala dayanarak iptal isteminde bulunmuşlardır. Ne var ki bu hukuki müessese her muamelede mutlaka uygulanması gereken bir kanuni hüküm değildir. Her kaidenin bir istisnası olduğu gibi evlenme ise de bu kaidenin istisnalarındandır. Şöyle ki; Kanun koyucu bazı sözleşmelerin geçerliliğini bir takım şekil şartlarına bağlı tutmuştur. Bunlardan bir kısmını ispat kolaylığı sağlamak için bir kısmını ise, geçerliği temin etmek maksadı ile öngörmüştür. İşte evlenmedeki merasim, geçerliği sağlamak maksadına yöneliktir.

Yine kanun koyucu bazı işlemlere verdiği özel önem dolayısı ile de, o muamelenin hukukilik (geçerlik) kazanması için bir resmi memurunda işleme katılmasını zorunlu görmüştür. Evlenmede "nikah memuru"; evlat edinmede, karı koca arasında boşanmanın ferine dair mukavelede (M.K.150) Asliye Hakiminin iştirakine bu maksatla gerek bulunmuştur. İşte bu sebepledir ki evlenmede muvazaa olmaz. Amaç ne olursa olsun, eşler memur önünde evlenme iradelerini açığa vurmakla birlik kurulur. Bunun çözümü ancak kanunda açıkça yer alan sebeplerin gerçekleşmesi halinde mümkün olur. (M.K.114-118 ve 125-

134) O halde medeni kanunun muvazaası sebebiyle iptale cevaz verilmediği için, davacı hangi haklı ve makul sebebe dayanırsa dayansın evlenmenin iptalini isteyemez. Bilimsel görüşler bu konuda söz birliği içindedir. (Prof.Dr.Feyzi Necmettin Feyyizoğlu, Aile Hukuku 1979 Sh.129; Prof.Dr.Selahatin Sulhi Tekinay Türk Aile Hukuku, 1982 Sh.141, 143; Prof.Dr.Bilge Öztan, Aile hukuku 1983/ sh.183-184; Prof.Dr.Bütlent Köprülü Prof.Dr.Selim Kaneti, Aile Hukuku, 1986, Sh.102-103) Bilim alanındaki bu görüşe paralel olarak Yargıtay da aynı doğrultuda uygulama içindedir. (Y.2.H.D.nin 11.4.1974 günlü ve 1315-2185 sayılı kararı) Az önce belirttiğimiz gibi, (cali yapmayacak-suni)yani muvazaalı evlenmelerin önlenmesi için bazı Devletler Özel kanun yapmışlardır. Sözgelimi Almanya'da 1946 yılında yürürlüğe giren evlenme kanuniyle muvazaalı evlenmelerin iptali mümkün kılınmıştır.

İsviçre'de 1952 de yürürlüğe giren ve Medeni Kanununun 120.maddesine eklenen bir hükümlerle, muvazaalı evlenmelerin iptaline imkan sağlanmıştır. Türkiye'de az önce açıklanan nitelikte özel bir kanuni düzenleme yoktur. Onun için göstermelik olduğundan söz edilerek evlenmelerin iptali istenemez. Bu hususta ilmi ve kazai görüşler söz birliği içindedir. Öyle ise isteğin reddi gerekirken olaya uymayan sebep ve düşüncelerle iptal kararı verilmesi usul ve kanuna aykırıdır.

SONUÇ : Temyiz edilen kararın gösterilen sebeple **BOZULMASINA**, 23.6.1988 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 1987/10186
Karar No : 1988/1167
Temyiz Eden : Davacı

Taraflar arasındaki davasının yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

1- İslam Hukukunda, talak (boşanma) iki adil tanık önünde ifade edilen sözlerle mümkündür. Hükümün dayanağı ise Kur'an'dır. Kur'an-ı Kerim'de Talak Süresinin ikinci ayetinde bu husus açıkça vurgulanmıştır. Olay Medeni Kanununun yürürlüğünden önceye ait olduğu için az önce belirtilen şekilde bir irade açıklaması söz konusu olmadıkça evlilik bağı ortadan kalkmaz (864 sayılı tatbikat kanunu madde 9) Olayda boşanmaya tanık olan tek kişinin ifadesi mevcut olup bu ise, ispata yeterli değildir. Zira iki tanık önünde boşanma iradesinin açığa vurulduğu ispat edilememiştir. Bizzat boşanmaya tanık olmayan kimselerin beyanı ile evlilik bağının zevale erdiğinin kabulü mümkün bulunmamaktadır. Az önce yazılan gerekçelerle boşanmanın tespitine ilişkin davanın reddine dair hükmün isabetlidir. Davanın diğer bölümleri ile ilgili hükümde bir yanlışlık yoktur.

2- Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle kanuna uygun sebeplere ve özellikle delillerin takdirinde bir yanlışlık görülmemesine göre yerinde bulunmayan bütün temyiz isteğinin reddiyle usul ve kanuna uygun olan hükmün **ONANMASINA**, aşağıda yazılı onama harcının temyiz edene yükletilmesine peşin alınan harcın mahsubuna oyçokluğuyla karar verildi. 4.2.1988

Muhalefet Şerhi: Kuşkusuz Medeni Kanununun yürürlüğünden önce mevcut bir evlilik 864 sayılı kanunu Medenin sureti Meriyet ve şekli tatbiki hakkında kanunun 9.maddesi hükmüne göre yarı kanunun meriyetinden evvel eski kanuna tevfikan sahih olarak zaval bulmuş evlenmeler yani kanın nazarında dahi zaidir.)

Davada miras bırakan D'nin ilk eşi H'yi Şeri hükümlere göre boşadığı ileri sürülerek mevcut kaydın iptali istenilmiş yerel mahkeme ise talakın boşanmanın sübut bulmadığı gerekçesiyle davanın bu bölümünü red etmiştir. Değerli çoğunluk ise, yerel mahkemenin söz konusu hükmünü ararken talakın (boşanmanın) iki adil tanık önünde ifade edilen sözlere mümkün olabileceğini olayda ise iki tanık önünde boşanma iradesinin açığa vurulduğunun

ispat edilemediğini boşanmaya tanık olan tek kişinin ifadesinin ispata yeterli olmayacağını boşanmaya tanık olmayan kimselerin beyanı ile evlilik bağının zevale erdiğinin kabul edilemeyeceğini kararına dayanak yapmıştır.

Değerli çoğunluğun yukarda özetlenen düşüncelerine hiçbir şekilde katılma olanağı bulmamaktadır.

1- İslam hukukunda boşanmanın talakın geçerli olabilmesi için (Kur'an'ın 65.suresinin mezhepler boşanmada iki şahit bulunması şartını aramamışlardır. (ABR-El FATTAH VE MİLLİOT'A dayanarak HALİL İN- İske Hukukumuzda boşanma- Ankara 1976 Sh.46) Nitekim 8 Ekim 1917 tarihinde yürürlüğe giren Hukuk-i Aile kararnamesinde de bu yolda hiçbir hüküm düzenlenmemiştir. Günümüzde Sünni mezhebinin yaygın ve hakim olduğu İslam ülkelerinin aile hukuku ile ilgili düzenlemeleri içeren kanunlarında da iki adil tanığın varlığı zorunlulu kılan bir hükme rastlanılmamaktadır. Kaldı ki İslam hukukunun talak (boşanma) iradelerinin yazılı biçimde de yapılabilmesine olanak tanınması karşısında tanıkların varlığı zorunluluğu boşlukta kalmaktadır.

2- Gerçi 1917 tarihli Hukuk-i Aile kararnamesinin 110. maddesinde "zevcesini tatlık eden zevc keyfiyeti hakime beyan etmeye mecburdur." biçiminde bir hüküm konulmuş ise de bu hüküm idari bir formaliteye işaret etmekte olup bu formalitenin yerine getirilmesi talakın (boşanmanın) geçerliliğini ortadan kaldıran bir unsur değildir. Aksine talak sonrasında gerçekleştirilmesi gereken bir hususa ilişkindir. Nitekim Osmanlı İmparatorluğu bünyesinde 7.kanun ı evvel 1798/1882 tarihli irade ile çıkarılan (Münakahat ve Tevellüdat ve Vefiyyatın Dersaadet Devair-i Belediyesine Suret-kaydı hakkında kararnamenin 5.maddesinde ve ayrıca 8 şevval 1298/1882/21 Ağustos- 297/1881 tarihli sicilli Nüfus Nizamnamesinin 26.maddesinde talak vukuunda imamları yada cemaatler ruhani reislerinin keyfiyeti Belediyelere ve Sicili Nüfus memurluklarına tebliğ görevleri yalnızca boşanma sonucu nüfus kaydının düzeltilmesini amaçlamakla ve hiçbir şekilde boşanmanın hukuksal sonucunu etkilememektedir.

3- Kaldı ki söz konusu yasal düzenlemeler ve Hanefi mezhebinin ilkelere bir yana bırakılsa ve bir an için talakın ve irade edildiği anda iki tanığın varlığı zorunlu kabul edilse bile bu yönün ispat değil sağlık şartı olduğu hususu dikkatlerden uzak tutulmuştur. Çünkü talakın varlığı için ille de iki tanığın bu yolda beyanda bulunması zorunlu kabul edilecek olursa bu gün için her olayda yaşları 80 dolaylarında tanıkların bulunabilmesi ve mahkeme önüne getirilmeleri herhalde kolay olmayacaktır. İster o tanıklardan ister doğrudan olayın tanıklarından isterse çevreden böyle bir olayı öğrenen ve yasayan kişinin ifadesi talaklığının kabulü için yeterli kabul edilmelidir. Sorun bu ölçüler içinde ele alındığında başkaca delillerle desteklendiği için talakın varlığına ilişkin davacı tanığı 1315 doğumlu Mustafa Maden'in ifadesinin hükme yeterli kabul edilmesi gerekmektedir.

Nitekim 14 Ağustos 1330/1914 tarihli sicilli nüfus kanununun 30.maddesinde talak halinde kocaya iki şahit huzurunda bir ilmi haber tanzim ve bunu şahitlerle imam ve muhtara tasdik ettirdikten sonra nüfus idaresine verme mecburiyeti getiren hükümde söz konusu iki şahidin talakın gerçekleşmesi anında talak ifade ve iradesine tanık olmaları şartı öngörülmemiştir. Başka bir anlatımla kocanın nüfus idaresine ilmi haber verme yükümlülüğünde dahi şahitlerinin değil yalnızca beyan şahitlerinin varlığı yeterli görülmüştür.

4- Öyle ise tanık M'nin talakın varlığına ilişkin beyanının dikkate alınmaması işlemi kurallara ve kurallara uygun imparatorluk uygulamasına çok ciddi aykırılık göstermektedir. Kaldı ki dosya kapsamında bu tanıklığı doğrulayan çok önemli bir kanıt H'nin 1935 yılında T ile evliliğine ilişkin nüfus kayıdır. 1319 doğumlu H Kahramanmaraş'ın Elbistan İlçesi Akbıyır Köyü nüfusunda kayıtlı iken medeni kanunun kabulünden önce aynı köyden hacı durdu sayın ile ve daha sonrada gene

Akbıyır köyünde T ile evlenmiştir. Çok küçük bir yerleşim merkezinde (Akbıyır köyünde) H'nin talak vaki olmadan bir başkasıyla evlenmesi ve evlendiği kişinin nüfusuna tescil edilmesi hem törelere ve hem de kadının aynı anda iki kocası olamayacağına ilişkin İslami

kurallara aykırıdır. Davalı H sayının açıklanan bu oylar zinciri içinde ve özellikle bilinen çevre koşulları iki kocayı ve iki evliliğe dayalı bir yaşam tarzını seçemeyeceği ve ilk eşinden boşandığı için ikinci evliliği gerçekleştirdiğinin kabulü zorunludur. Kaldı ki H'nin ikinci eşi T 1944 tarihinde ölmüştür. Buna rağmen ilk eşinin yanına dönmeyişi ve ilk eşinin 1985 tarihinde ölümüne kadar yaklaşık 40 sene ayrı kalması da talakın varlığını belirleyen çok önemli bir maddi olgudur.

5- Diğer taraftan adı geçen H dosyada bir örneği mevcut aslı 1985/779 sayılı dosyada bulunan 25.11.1985 tarihli dilekçesiyle T ile evli bulunduğunu ancak ilk eşinden de boşandığını açıklayarak mirasçı olduğunu ileri sürmüştür. Yalnızca miras hakkını yitirmeme isteğine dayalı ve temelinde çok evliliği haklı göstermeye çalışan böyle bir savunma Medeni Kanunun 2.maddesinin öngörülmüştür.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 1983/3789
Karar No : 1983/3905
Temyiz eden : Davalı

V ile M arasındaki boşanma davasının yapılan muhakemesi sonunda verilen hüküm davalı tarafından temyiz edilmekle, evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü:

Noter tarafından düzenlenen vekaletnameler, sahteliği ispat edilinceye kadar geçerlidir (HUMK.m.295). Temyize konu davada, vekaletin sahte olduğu iddia ve ispat edilmemiştir.

Hangi hallerde vekile özel yetki verileceği, Borçlar Kanununun 388/2.maddesi ile Usulün 63.maddelerinde belirtilmiştir. Boşanma davası açılması özel vekalet verilmesini gerekli kılan dava türlerinden değildir. Onun için genel vekaletname ile de boşanma davası açılabilir. Buna rağmen vekaletnamede özel yetki verilmediğinden söz edilerek, davasının yargılamanın iadesi isteğinin (HUMK.445/8), kabulü ile boşanma kararının iptal edilmesi usul ve kanuna aykırıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen kararın gösterilen sebeple **BOZULMASINA** 2.5.1983 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

[İÇİNDEKİLER SAYFASI](#)

CİNSİYET DEĞİŞİMİ

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No :1986/651

Karar No :1986/3256

..... ile Nüfus Memurluğu arasındaki cinsiyet tashihi davasını C. Savcısının huzuruyla yapılan muhakemesi sonunda verilen hüküm temyiz edilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

1) Kesin hükümden söz edilebilmesi için, iki davanın taraflarının ve dayanılan maddi olayların (kanundaki deyimi ile hukuki sebeplerin) aynı olması gerekir. (HUMK. 237) Olayda bu şart gerçekleşmemiştir. Şöyle ki; Her ne kadar iki dava arasında taraf birliği mevcut ise de dayanılan maddi olaylar değişiktir. Çünkü, ilk davanın maddi olayı, o dava tarihindeki fiziki durum ile ilgilidir. Oysa temyize konu davada ise birinci davadan sonra davacının vücudunda meydana geldiği ileri sürülen fiziki gelişme ve değişmeye dayanılmaktadır. Hal böyle olunca iki davanın dayanağı olan maddi olayda aynıyetten söz edilemez. O halde, birinci davadaki red Kararı, ikinci dava için kesin hüküm teşkil etmez. Bu itibarla ilamdaki gerekçenin bu bölümü yerinde değildir. Onun için kesin hükme değinen temyiz itirazının yerinde olmadığına Üye Turgut Kaya Ülkü'nün muhalefeti ile oyçokluğuyla Karar verildikten yeni ön mesele bu suretle çözüldükten sonra, esasla ilgili temyiz itirazları incelenmiştir.

2) Adli Tıp raporlarında belirlenen husus, Davacının dış görünümü itibariyle tamamen kadın olduğu, vücudunun kadınlara özgü tüm özellikleri taşıdığı ve kendisini kadın olarak hissettiği davranışlarının da o yolda bulunduğu geçirdiği ameliyat sonucu erkeklik organının yok edildiği, kadın olarak cinsel ilişkiyi başardığı ve bundan zevk duyduğu homoseksüel yaşantısını bir kaç yıldan beri terk ettiği, bugünkü hali ile kadın olması lazım geldiği merkezindedir. Raporlarda belirlenen hususlar doğuştan erkek olduğu halde, özgür iradesi ile ve operasyonla erkeklik organlarını yok ettiren, psikolojik yönden kendini kadınlığa intibak ettiren ve sun'i yolla da olsa vücudunu kadınlara özgü bir görünüme getiren kişiyi tanımlamaktan ibarettir. Oysa yürürlükte bulunan Hukuk kuralları iradi şekilde cinsiyet değişikliğine cevap vermemektedir. Her şeyden önce böyle bir eylem kişilik hakkı (şahsiyet hakkı) üzerinde tasarruf niteliği tanımaktadır ki Medeni Kanunun 23.maddesi buna engeldir.

Zira bir kimsenin kanunda açıkça yer verilmeyen hallerde beden tümlüğü (ki buna cinsi tamamıyet ve onun idamesi de dahildir) Üzerinde tasarruf etmek hakkı yoktur. O halde serbest irade ile kişi cinsiyetini keyfince değiştiremez. Aksi kabul edilirse iş, kişilik hakkı üzerinde tasarrufla kalmaz, kanuna karşı hilelere kapı aralanmış olur. Sözelimi eşinden boşanamayan kimse cinsiyetini değiştirerek ve aynı cinsten kişilerin evli olamayacakları kuralına dayanarak evlilik bağına çözüme imkanı elde edecektir. Yine bir kimse erkeklere özgü olan askerlik, millik görevden (askerlik yükümlülüğünden kurtulmaya yada kadınlar için tanınan daha erken emeklilik hakkı elde etmeye, benzeri başka haksız yararlar sağlamaya imkan bulur. Bu örneklere kimsenin olumlu cevap vereceğini sanmıyoruz. Her ne kadar yanlışlığın devamına hukuk ilgisiz kalamaz ise de, hukukun öngördüğü husus, çift organlı olarak doğmuş olan (yani hünsa durumunda bulunan) ve zamanla inkişaf eden cinsiyetine göre ameliyatla durumu açıklığa kavuşanların, iş bu gerçek cinsiyetleri ile nüfus kayıtlarındaki çelişkinin düzeltilmesini sağlamaktır. Dosyadaki raporlar olayın gelişimi ve yürürlükteki hukuk karşısında davacı, hangi cinsel duygular içinde bulunursa bulunsun, ne yolda cinsel tatmine ulaşırsa ulaşsın, psikolojik yapısında ne gibi değişiklik meydana gelirse gelsin, özgür iradesi ile yok ettiği cinsiyetine dayanarak karşı cinsten olduğunun tespitini yani cinsiyetinin değiştirilmesini isteyemez.

Davacının, serbest iradesi ile vaki ameliyat yüzünden cinsiyetinin (Erkekliğinin) gerektirdiği imkanları yeniden elde edemeyecek duruma gelmiş olması da vermek istediği amaca ulaşmasını haklı kılmaz. Yani kanun kişilik hakkına bizzat saldıran kimsenin, meydana getirdiği sonuca hukukta yeri olmayan bir çare bulmaya mecbur değildir. Herkes yanlış eylemlerinin sonuçlarına katlanmak zorundadır. İşe, duygusal zeminde çözüm aramak doğru olamaz. Çünkü hukuk, hak karşısında ne kadar şefkatli ise, hata söz konusu olduğu hallerde de o derece müsamahasızdır. Erkekliğini yitirmiş ve fakat kadın da olamamış bir kimsenin çaresizliğine birlikte acınır, ama kanun bir yana itilerek imkan hazırlanamaz. İbrahim edilen hukuki mütalaya gelince bir rapor sonucu itibari ile olması gereken hukuk kuralına aykırılık vermektedir. Oysa mahkemeler mevzu ve mer'i hukuka göre Karar vermekle yükümlüdür. Meğer ki Medeni Kanunumuz 1.maddesinde vurgulanan kanun boşluğu mevcut olsun. Oysa olayımızda açık ve kapalı bir kanun boşluğu yoktur. Yani yürürlükteki hukuk, bu konuda hüküm vermeye yeterlidir. Onun için olması gereken hukuku yürürlükteki hukukun yerine koymak sureti ile Karar verilemez. Eğer olması gereken hukuk iddiası kamu yararına ise, bunu kanun koyucu ele alıp bir düzenleme yapabilir. Açıklanan gerekçeler karşısında mahkemenin kesin hükme dayalı gerekçesi yerinde değilse de davayı esastan reddetmesi doğrudur. Bu itibarla temyiz itirazlarının tümünün reddi ile hükmün ONANMASINA, aşağıda yazılı onama harcının temyiz edene yükletilmesine, birinci bentte Turgut Kaya Ülkü'nün, ikinci bentte ise Namık Kemal Yalçınkaya'nın muhalefeti ile oyçokluğuyla 27.3.1986 tarihinde Karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Esat Şener (Muhalif)	İsmet Y.ömeroğlu	Turgut K. Ülkü	N.K.Yalçınkaya	Ahmet N.Sezer (Muhalif)

MUHALEFET ŞERHİ

Olayda kesin hüküm vardır. Zira önceki davada idareye karşı cinsiyet tashihi isteğini içermekte ve nüfusa erkek olarak kayıtlı bulunan Davacının kadınlık yanının ağır bastığından söz edilerek tıbbi yönden de bunun sağlandığı ileri sürülmektedir. Temyize konu davamızda da taraflar ve istek aynı bulunmakta, Davacının tam anlamı ile kadın olduğu ileri sürülmektedir. HUMK.nın 237.maddesinde kesin hüküm için gerekli koşulların burada varlığı kuşkusuzdur. Bunlar taraflar, müddeabih ve dayanılan sebebin bir olması halidir. Davacının bu davada tam anlamı ile kadın olduğu yolundaki iddiası önceki dava sebebiyle bir farklılık göstermez. Psikolojik nedenler Biyolojik durumu değiştirmez. Öyle ise her bakımdan aynı nitelikteki bu davanın kesin hüküm sebebiyle dinlenilmesi olanaksızdır. Hükmün bu gerekçe ile onanması oyundayım.

ÜYE Turgut K.Ülkü MUHALEFET ŞERHİ Dava; nüfus kütüğündeki cinsiyetin, doğumdan sonra gerçekleşen bir değişikliğe bağlı olarak Medeni Kanunun 38.ve Nüfus Kanununun 46.maddelerine göre düzeltilmesi için açılmış bir "kayıt düzeltme" davasıdır.

Davada transseksüel bir kişiliğe sahip ve ayrıca cinsiyet değişikliği geçirmiş bulunan Davacı, nüfus kütüğündeki cinsiyet kaydının sonradan gerçeği yansıtmaz duruma düştüğünü iddia ederek kaydın düzeltilmesini istemiştir. Yerel mahkemece, yapılan yargılama sonunda daha önce aynı konuda açılmış bir dava bulunması nedeniyle kesin hükmün varlığı ileri sürülerek ve aksi düşüncenin kabulünün toplumda adalet duygusunu zedeleyeceği belirtilerek öncelikle davanın bu nedenle reddi Karara bağlanmıştır. Olayda ve davada kesin hükmün söz konusu olmadığı çoğunluk tarafından da kabul edilmiştir. Gerçi bu yöne ilişkin çoğunluk Kararının gerekçesi kesin hükmün söz konusu olmayacağını yalnızca (bu davada maddi olayların değişik olduğu, davanın birinci davadan sonra davacının vücudunda meydana geldiği ileri sürülen fiziki gelişme ve değişmeye) dayandırdığı için eksik ve yetersiz kalmakta ve bu çeşit davaların hiçbir zaman kesin hüküm oluşturmayacağı ilkesi gözden uzak tutulmuş

bulunmakta ise de bu aşamada sonuca etkili ve çok önemli olmadığı için şimdilik çoğunluğun davada kesin hüküm olmadığı gerekçesine sonucu itibariyle katılmakla yetiniyoruz.

Yerel mahkeme davayı kesin hükmün varlığı nedeniyle reddederken, ayrıca işi esasını da incelemek ve bu konuda da karar vermek suretiyle çok önemli bir usul yanlışlığı yapmış, davanın usule dayalı bir düşünce ile incelenemeyeceğini karara bağlarken hiç gerekmediği halde davanın esası hakkında da düşünce bildirmiş, oy açıklamış ve bu oy açıklamasını bir hüküm haline getirmiştir. Artık geri dönülmesi mümkün bulunmayan bu yanlışlığa ve usul kurallarına aykırılığa yalnızca değinmekle yetiniyoruz. Yerel mahkeme davanın esasını da reddederken iki nedene dayanmıştır. Çok kısa iki cümle ile ifade edilen bu nedenlerden birincisi, kadında bulunması gerekli yumurtalık ve rahim organlarının davacıda mevcut olmadığı anlaşıldığından davacının durumu tıpta ve hukukta kadın ile ilgili olarak verilen tariflere uymadığı ve kendisini tam kadın saymak imkanı bulunmadığıdır. İkincisi ise, cinsiyet tashihi davalarının ancak kadın olarak doğmuş bir kişinin cinsiyetinin nüfus kaydına yanlış olarak geçirilmiş olması hallerine münhasır bulunduğu ve sonradan yapılan ameliyat ile kadın olduğu iddiasının cinsiyet tashihihine yol açamayacağı düşüncesidir.

Yerel mahkeme bu iki sonuca hangi hukuk ilkelerine ve hangi yasa hükümlerine dayanarak ulaştığını açıklamadığı, bu konuda hiçbir gerekçe göstermediği ve HUMK.nun 388/3.maddesine göre ortada gerekçeden yoksun ve hüküm niteliği taşımayan bir Karar bulunduğu ve her türlü hukuksal dayanaktan yoksun olduğu için değerli çoğunluk tarafından yeniden gerekçe yazılması, davanın ve davanın reddi ile sonuçlanan kararın bir hukuk temeline oturtulması yolu seçilmiştir. Adeta sonucu itibariyle doğru olan hükmün onanması niteliğindeki çoğunluk Kararı özetle; yürürlükteki hukuk kurallarının iradi şekilde cinsiyet değişikliğine cevaz vermediği, Medeni Kanununun 23.maddesinin kişilere böyle bir tasarruf hakkı tanımadığı, bu yolun kanuna karşı hilelere kapı aralayacağı, aksi yöndeki bütün bilimsel düşüncelerin "olması gereken hukuk kuralına aykırılık verdiği" olayımızda açık yada kapalı bir kanun boşluğunun mevcut olmadığı düşüncelerine ve bu düşünceler doğrultusundaki hukuksal temele dayalıdır.

Bir önceki paragrafta açıklanan ilkeler karşısında ortada HUMK.388/3.maddesine uygun bir hüküm ve hüküm gerekçesi mevcut olmadığından bundan sonraki bütün açıklamalarımız çoğunluk Kararının benimsendiği ilkelerin ve gerekçenin tartışılmasına yönelik olacaktır. Aşağıda sırasıyla açıklanmasına çalışılacak nedenler karşısında değerli çoğunluğun temyize konu dava ile ilgili görüş ve düşüncelerine katılmak hiçbir şekilde mümkün olamamıştır.

I) DAVANIN HUKUKSAL NİTELİK VE DAYANAĞI: Her şeyden önce gerçeğe, hukuka ve adalete uygun bir sonuca ulaşabilmek için davanın nitelik ve kapsamını, dolayısıyla hukuksal dayanaklarını çok açık ve kesin bir biçimde ortaya koymak mahkemeler açısından kaçınılmazdır. Her hukuk davasında zorunlu olan bu yönü yerel mahkeme gözden uzak tuttuğu içinde yanılığa maruz kalmış ve yanlış bir sonuca ulaşmıştır. Bu dava ne davasıdır? Ya da daha uygun bir ifade ile bu dava ne davası değildir? Bu yön açıklığa kavuşturulmadan davanın red yada kabulü sonucuna ulaşılmış olması, bizi eksik ve yanlış bir hükme götürür.

Çoğunluk (yürürlükteki hukukun bu konuda hüküm vermeye yeterli olduğunu) açıklarken ne olduğunu ifade etmemiş, çoğunluk gerekçesinden davanın hukuksal temele dayandırıldığını anlamak mümkün olamamıştır. Mahkeme Kararında ise bu yöne zaten hiç değinilmemiştir. Kanımızca dava, en başta ifade ettiğimiz gibi nüfus kütüğündeki cinsiyetin doğumdan sonra gerçekleşen bir değişikliğe bağlı olarak Medeni Kanununun 38.ve Nüfus Kanununun 46.maddelerine göre düzeltilmesi için açılmış "bir kayıt düzeltme" davasıdır. Gerçekten Davacı, Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu 4.İhtisas Kurulunun 14.12.1984 tarihli ve 28007/4757 sayılı Kararına göre "ilk çocukluk yaşlarından beri kendisinde mevcut tam, kuvvetli ve hukuki bir kadınımsı özdeşleşme ile hayat tarz ve duyusu nedeniyle psikomatik etki sonucu diensefalik yol ile bazı hormon ifrazatının da kadın yaşamına uygun şekilde

dönüşmüş bulunması sonucu, psikiyatrik yönden bugünkü hali ile kadın haleti ruhiyesi ve yaşamı içinde bulunması nedeni ile ruhen ve fiziksel açıdan kadın" bulunmaktadır. Böylece açılan "kayıt düzeltme" davasının maddi olaylar açısından dayanağı da en açık bir biçimde Adli Tıp Kurumunun Kararında özetlenmiş olmaktadır. 1587 sayılı ve 5.5.1972 tarihli Nüfus Kanununun 43.maddesine göre aile kütüklerinin, ailenin bütün fertlerinin cinsiyetini de göstermesi zorunludur. Ne var ki bugün için nüfus kütüğündeki Davacının cinsiyeti ile ilgili (erkek) kaydının artık gerçeği yansıtmadığı, gerçekte kayıt arasındaki açık çelişme ve aykırılık Adli Tıbbın da kabulünde ve Kararındadır. İşte bu gelişme ile aykırılığın giderilmesi açılan davanın en önemli temelidir. Başka bir ifade ile, cinsiyet kaydının düzeltilmesine yönelik dava gerçekte hukuki değil fiili bir durumun, daha doğrusu nüfus kütüğündeki cinsiyet kaydının bugünkü fiili duruma uymadığının tespiti anlamını da taşımaktadır. (İsviçre Federal Mahkemesinin 1 Temmuz 1966 tarihli Kararı BGE 92.11.128/SDT 1966.1.572) Türk hukukunda nüfus kütüğündeki cinsiyetin doğumdan sonra gerçekleşen bir değişiklik sebebiyle, düzeltilmesi için açılacak davanın yasal dayanağı M.K.nun 38 ve Nüfus Kanununun 46.maddeleridir. Çünkü anılan 46/1.madde aynen "yaş, ad, soyadı ve DİĞER KAYIT DÜZELTME DAVALARI..." diye başlamakta ve sayılanlar dışında kalan hususlarda da kayıt düzeltme davasına olanak tanımaktadır. Dolayısıyla cinsiyete ilişkin kayıtların yaş, ad ve soyadı gibi nüfus kütüğüne geçirilmesi zorunlu kayıtlardan bulunması nedeniyle cinsiyet değişikliklerinin de kayıt düzeltme davasının konusu oluşturacağı kuşkusuzdur. Daha geniş bir platformda düşünüldüğü takdirde, nitelik ve kapsamı ne olursa olsun, nüfus kütüğünde herhangi bir kaydın düzeltilmesi istemlerinin tek yasal dayanağı Medeni Kanunun 38.maddesi yoluyla Nüfus Kanununun 46.maddesidir. Çoğunluk Kararında açıklanmamış olmakla birlikte (yürürlükteki hukukun bu konuda hüküm vermeye yeterli olduğu) düşüncesi sanırız yasal dayanağını anılan 46.maddeden almaktadır. Zaten transseksüel ite dışındaki nedenlere dayalı rutin cinsiyet düzeltme davalarının 46.madde kapsamında incelenip hükmeye bağlandığı hususunda Türk Hukuk Uygulamasında herhangi bir aykırı görüşte söz konusu değildir. Mahkemeler ve Yargıtay'ın uzun yıllardır devam eden uygulaması da bu doğrultudadır. Burada hemen üzerinde durulması yada ilave edilmesi gereken husus isteğin Hukuksal nitelik ve kapsamının, konusu maddi olaylarda olabilen çekişmesiz yargıdaki bir tespit bulunduğu yani kayıtlarla çelişen bir fiili durumun tespitine yönelik olduğu halde hem bizim ve hem de çoğunluğun talebi çekişmeli yargıda kullanılan "dava" deyimini ile karşılamak istememizdir. Ancak gerek doktrinde ve gerekse uygulamada bu yön çok iç içe girmiş, çekişmesiz yargı işlerinde de dava deyimini (gerçek ve teknik anlamda dava sayılmayan) konusu maddi olaylar olan tespit işlemlerinde de kullanıla gelmiştir. "Dava" kavramı bu nitelik ve kapsamda düşünüldüğünde sanırız yön önemli bir sorun oluşturmayacaktır.

II) NÜFUS KANUNUNUN 46.MADDESİNİN İÇERİK VE KAPSAMININ BELİRLENMESİ aa) Genel Olarak: Az öncede ifade ettiğimiz gibi, kişisel görüşümüz Nüfus Kanununun 46.maddesinin herhangi bir sınırlama söz konusu olmaksızın nüfus kütüğünde mevcut kayda dayalı her ibarenin düzeltilmesinin istenilebileceği doğrultusundadır. Maddenin düzenlenmiş biçimi bu düşüncemize hak verdirecek ve doğrulayacak niteliktedir. Madde de düzeltmenin konusunu oluşturacak hususlardan yaş, ad ve soyadı açıkça belirtilmiş ancak kütükte bu sayılanlar dışında da (olayımızda olduğu gibi cinsiyet ve başka) kayıtlar bulunduğu için, DİĞER deyimini ile yasanın amacının mevcut bütün kayıtları kapsadığı açıkça ifade edilmiştir. bb) Çoğunluk görüşü açısından: Sanırız cinsiyet kaydının değiştirilmesine ilişkin davaların hukuksal dayanağının sözü geçen 46.madde bulunduğu konusu değerli çoğunluğunda kabulündedir. Zaten eksi düşünülseydi, o takdirde mahkemelerin hükmeye bağladığı ve Yüksek Mahkemenin uygun gördüğü çok sayıdaki cinsiyet düzeltilmesine ilişkin Kararların yasal dayanağı nasıl açıklanabilecekti. Burada çözümlenmesi gereken husus (ki çoğunlukla mevcut uyuşmazlığımızın temelini oluşturmaktadır.) Nüfus Kanununun 46.maddesinin hangi ve ne tarz cinsiyet kayıtlarının düzeltilmesine olanak verdiğidir. Yoğunluk Kararında çok kesin ve açık bir biçimde ifade edildiği üzere yürürlükte bulunan

hukuk kuralları iradi şekilde cinsiyet değişikliğine cevaz vermemektedir. Hukukun öngördüğü husus çift organlı olarak doğmuş olan (yani hünsa durumunda bulunan) ve zamanla inkişaf eden cinsiyetine göre ameliyatla durumu açığa kavuşanların iş bu gerçek cinsiyetleri ile nüfus kayıtlarındaki çelişkinin düzeltilmesini sağlamaktır. Çoğunluk bu düşüncelerle de yetinmemekte ve vücudun anatomik ve psikolojik gelişimi ve beden değişiklikleri ne olursa olsun yürürlükteki hukuk kurallarında kişinin özgür iradesi ile yok ettiği cinsiyetine dayanarak karşı cinsten olduğunun tespitini yani cinsiyetinin değiştirilmesini istemeyeceğini açıklamaktadır. Bu düşünce biçimine kesinlikle ve hiçbir şekilde katılmak mümkün değildir. Bir dava nüfus kanununun 46.maddesine göre açılacak, anılan maddede hangi hallerde cinsiyete ilişkin kaydın düzeltilebileceğine ilişkin hiçbir sınırlama ve kısıtlama bulunmayacak ama ancak çift organlı olarak doğmuş olanların yada gayri iradi cinsiyet değişikliğine maruz kalanların ancak dava hakları olabileceği savunulacak böyle bir görüşün yada konuya bakış açısından kabulü benimsenemez. Konunun ve davanın en önemli yasal dayanağı 46.maddenin böyle bir sınırlama ve kısıtlama getirdiği nasıl ve neye dayanılarak ileri sürülmektedir. Bizce bunun anlaşılması mümkün değildir. Her hukukçunun yasa maddelerini kendine göre değerlendirmesi ve yorumlaması doğaldır ve kaçınılmazdır. Anılan 46.maddenin (madde metninde mevcut olmamasına rağmen) kapsayacağı maddi olayları belirlemek doğru yada yanlış hukuksal bir yorumdur. Ancak bununla yetinilmeyerek ve bu düşünce genişletilerek "yürürlükte bulunan hukuk kurallarına göre" biçiminde tavr alınması ve ilke konulması kanımızca hukukta yorum kavramıyla bağdaşmayan bir inceleme yöntemidir. Sınırlama ve kısıtlama ancak bir yasa metniyle öngörülmüş yada anayasal bir hakkın özüne dokunmuş ise ancak yürürlükte bulunan bir hukuk kuralı olarak nitelendirilebilir. Özetle yürürlükteki hukukumuzda, çoğunluğun benimsediği biçimde cinsiyet kaydının düzeltilmesi davalarının ancak çift organlı olarak doğmuş bulunanlar tarafından istenebileceğine ve iradi cinsiyet değişikliklerinin kabul edilmeyeceğine ilişkin bir hukuk ilkesi yada yasa metni kesinlikle söz konusu değildir. Yasa metnininin hukuksal açıdan yapılan inceleme ve değerlendirmeleri, birer kişisel yorumdur. Bu yorumlar yürürlükteki bir hukuk kuralı olarak tanımlanamaz. Aslında yürürlükteki en önemli hukuk kuralı (hakların özüne dokunan sınırlayıcı ve kısıtlayıcı bütün uygulamaların mutlaka birer yasa metni haline getirilmesidir.) Başka bir anlatım ile yasa metninde herhangi bir açıklama yoksa hakkın sınırsız ve kısıtlama olmaksızın kullanılacağı asıl olmak gerekir. cc) Anayasa Hukuku Açısından: Hakların dava yoluyla kullanılmasının yoruma dayanılarak engellenmesi, kısıtlanması ve sonuçta sınırlandırılması Anayasa ilkeleri açısından da benimsenemez. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının "hak arama hürriyeti" başlıklı 36.maddesinde (herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde Davacı veya Davalı olarak iddia ve savunma hakkına sahiptir) denilmek suretiyle kişilerin hak arama hakkının ilk şartı olan yargı mercilerine Davacı ve Davalı olarak başvurma hakkı ve hürriyeti hüküm altına alınmıştır. (Anayasa Madde gerekçesi) Nitekim 1961 Anayasasının 31.maddesinde de aynı hüküm ve temel ilke yer almış bulunmaktaydı. Nüfus Kanununun 46.maddesinde mevcut olmayan bir kısıtlama yada sınırlamanın çoğunluk tarafından benimsenmesi hatta yürürlükteki bir hukuk kuralı olarak tanımlanması kanımızca söz konusu anayasa ilkesine açık aykırılık oluşturur ve hak arama hürriyetini zedeleyici ve engelleyici bir nitelik ortaya çıkarır. Bu nedenledir ki söz konusu 46.madde düzeltilecek kaydın baştan itibaren mi, gerçeği yansıtmaz durumda olduğu yoksa sonradan gerçekleşen bir duruma bağlı olarak mı bu özelliği gösterdiği konusunda en ufak bir ayırım yapmadığı halde, yorum yoluyla yapay engeller, sınırlar ve kısıtlamalar getirilmesi Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 36.maddesine uygun bir görüş olarak benimsenemez. III) KONUNUN NÜFUS KANUNU DIŞINDA ELE ALINMASI VE GENEL HUKUK İLKELERİNE GÖRE HUKUKSAL DAYANAKLARININ ARAŞTIRILMASI Çoğunluk Kararında aynen "yürürlükte bulunan hukuk kuralları iradi cinsiyet değişikliğine cevaz vermemektedir. Her şeyden önce böyle bir eylem kişilik hakkı (şahsiyet hakkı) üzerinde tasarruf niteliği taşımaktadır ki Medeni Kanununun 32.maddesi buna engeldir. Zira bir kimsenin

kanunda açıkça yer verilmeyen hallerde beden tümlüğü (ki buna cinsi tamamiyet ve onun idamesi de dahildir) üzerinde tasarruf etmek hakkı yoktur. O halde serbest irade ile kişi cinsiyetini keyfince değiştiremez." denilmektedir. Bu düşüncelerini hukuksal açıdan hiçbirisine katılmak mümkün değildir. Gerek çıkış noktasında ve gerekse dayanılan genel hukuk ilkelerinde kanımızca yanılığa düşülmüştür. aa)Konunun Hukuk Dışı Özelliği: Çoğunluk Davacının "doğuştan erkek olduğu halde özgün iradesi ile ve operasyonla erkeklik organlarını yok ettirmesini, psikolojik yönden kendisini kadınlığa intibak ettirmesini ve suni yolla da olsa vücudunu kadınlara özgü bir görünüme getirmiş" olmasını hukuken korumaya değer bulmamakta ve Medeni Kanununun 23.maddesinin böyle bir korumaya engel olduğunu ifade etmektedir. Tabiatıyla çoğunluk insanın doğuştaki yapısına ve bu yapıya dayalı cinsiyet kaydına çok büyük önem verdiği için "doğuştan erkek olduğu halde" biçiminde vurgulayarak kişiye cinsiyet değişikliği konusunda hiçbir şans tanımamakta ve bu değişiklik arzularının karşısına da hemen Medeni Kanununun 23.maddesi engelini getirmektedir. Oysaki gerek transseksüelliğin gerçek niteliği ve gerekse cinsiyet kavramı hakkında çağdaş tıp biliminde kabul edilen esaslar (doğuştan erkek yada kadın olmanın) çok önemli olmadığını ortaya koymaktadır. Uluslararası top literatürüne göre transseksüel bir erkek, tabiatın yanlışlıkla bir erkek bedeni içinde hapsedtiği aslında bütün ruhu ile tam bir kadın olan erkektir. Yapılan ameliyat ise, Tıp biliminin bugünkü düzeyinde ancak mevcut erkek bedenini kişinin gerçek cinsiyetini ifade eden ruhuna dış görünümü itibariyle adapte eden bir ameliyat olmaktan öteye geçmemektedir. (Prof.Dr.Necip Kocayusufpaşaoğlu Bilimsel mütalaa 1985/Sayfa 40) Nitekim Neuchotel Kanton mahkemesi çok uzun yıllar önce dahi "kişinin cinsiyetini belli eden sadece bedeni değil, aynı zamanda ruhudur. Beden ve ruh arasında çatışma çıktığı zaman bunlardan hangisinin üstün durumda bulunduğunu ve kişiyi erkek veya kadın olarak belirlediğini araştırmak gerekir." demiştir. Çözümü özel veya teknik bir bilgiyi gerektiren hallerde ve Hakimlik mesleğinin sağladığı genel ve hukuki bilgi ile çözümlenmesi mümkün bulunmayan konularda mahkemelerin bilirkişi dinlemesi zorunludur. (HUMK.275) Bu nedendir ki Modern Tıp Biliminin tanıdığı (transseksüellik) kavramını mevcut adli tıp Kararlarına rağmen, bu konuda uzman olmadıkları için tıp biliminin verileri dışına çıkmaları yasal olarak mümkün bulunmayan mahkemelerin yalnızca doğuştaki görünüme ve bu görünüme dayalı kayda itibar göstermeleri, kanımızca HUMK.nun 275.maddesine de aykırılık oluşturur. bb)Serbest İrade kavramı: Davacının (erkeklik organlarını yok ettirici operasyona) serbest irade ile Karar vermesi konusunda "serbest irade ile Karar vermesi konusunda "serbest irade" kavramında ne anlaşılması gerektiğinin de açıklıkla belirlenmesi zorunludur. Acaba değerli çoğunluk ortada cinsiyet değişikliğini gerektiren hiçbir neden olmadığı (daha açıkça tıbbi zorunluluklar bulunmadığı) halde Davacının erkeklik organlarını yok ettirmesini serbest iradenin kötüye kullanılması olarak mı kabul etmektedir? Yoksa koşullar ne olursa olsun ve böyle bir ameliyat için tıbbi zorunluluklar ne boyutlara ulaşırsa ulaşınsın, Davacının ameliyata razı olmaması ve bu konuda rızasını açıklaması gerektiği mi düşünülmektedir? Özetle, serbest iradenin dar anlamda icapsız ve gereksiz kullanımına mı yürürlükteki hukuk kuralları olanak tanımamaktadır, yoksa geniş anlamda ve her türlü koşullarda dahi Davacının böyle bir ameliyata rıza göstermemesi gerektiğini ifade edilmektedir? Çoğunluk Kararının gerekçesinden bu soruların cevabının ne olduğunu ve değerli çoğunluğun "serbest irade" kavramından neyi amaçladığını anlamak bizce mümkün olamamıştır. Şayet serbest irade kavramı dar anlamda düşünülüyor ve iradenin icapsız ve gereksiz olarak operasyona yönelmesi amaçlanıyorsa bu düşünce kanımızca dosya gerçeklerine aykırıdır. Çünkü Davacıyı daha çocukluğunun ilk yaşlarından beri adım adım böyle bir gelişmeye götüren olaylar ve tıbbi nedenler Adli Tıp Kurumu Kararında açıklandığı gibi, özellikle Londra'daki Charing Cross Hastanesinin Dr.P.F.Philip imzalı 21.4.1981 tarihli raporunda ameliyatın müşavir ruh doktoru John Randall'ın önerisi üzerine gerçekleştirildiği ve hastanın bir dişi olarak daha rahat yaşayabileceği, çevreye daha ziyade intibak edebileceği ve en önemlisi AKIL SAĞLIĞININ BOZULMAMASI için bu operasyonun zorunlu olduğu ifade edilmiştir. Öyleyse uzmanların,

en başta ruh sağlığı açısından gerek gördüğü bir operasyonu Davacının da benimsemesi, kabul etmesi ve gerçekleşmesine rıza göstermesi nasıl serbest iradenin kötüye kullanıldığı biçiminde yorumlanabilir? Çoğunluk şayet serbest iradeyi geniş anlamda, yani koşullar ve tıbbi zorunluluklar ne olursa olsun Davacının böyle bir operasyona rıza göstermemesi gerektiği yolunda anlıyorsa, cevabımız en kesin bir biçimde HAYIR olacaktır. Böyle bir düşünce; 6.4.1949 tarihli ve 3/9119 Bakanlar Kurulu Kararına konu Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 10.12.1948 tarihli Paris Toplantısında Türkiye Cumhuriyetinin de oy vererek kabul ettiği "İnsan Hakları Evrensel Beyanname"nin 3, 6 ve 8.maddeleriyle; Türkiye Büyük Millet Meclisince 10.3.1954 tarihli ve 6366 sayılı Kanunla tasdik edilen "Avrupa Konseyi üyeleri arasında İnsan Hakları ve Ana Hürriyetlerinin Korunmasına ait "4.11.1950 tarihli Roma sözleşmesinin 14.maddesine ve nihayet daha sonraki bölümde üzerinde ayrıca duracağımız Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sının 17.maddesine çok açık ve kesin aykırılık oluşturur. Özetle Tıp uzmanları Davacının akıl sağlığının bozulmaması için böyle bir operasyonu gerekli ve zorunlu görüp önerecekler, ama biz Davacının buna rıza göstermemesi gerektiğini ileri süreceğiz. Böyle bir düşünce hukuk ilkeleri bir yana, doğaya ve insan yaşamının amacına, insanların ve eşyanın tabiatına aykırıdır. Öyle ise "serbest irade" kavramı çoğunluk tarafından ister dar ister geniş kapsamda ele alınmış olsun davanın reddi için dayanak yapılamaz ve hukukçu korunamaz. Özetle davaya konu, Davacının erkeklik organlarını yok ettirici operasyonun tıbben gerekli olduğu uzmanlarca ifade edilmiş, Davacının serbest iradesi ise yalnızca tıbbi zorunluluklara ve uzmanların görüşlerine tabi olmak biçiminde gerçekleşmiştir. Olayın dosya kapsamında gerçekleşen bu özelliği serbest iradenin gereksiz ve icapsız izharı biçimde kabul ve değerlendirilemez. cc)Medeni Kanunun 23.Maddesi: Değerli çoğunluk iradi şekilde cinsiyet değişikliğinin kişilik hakkı (şahsiyet hakkı) üzerinde tasarruf niteliği taşıdığı ve Medeni Kanunun 23.maddesinin buna engel olduğu düşüncesindedir. Bu düşünce iledir ki "bir kimsenin kanunda açıkça yer verilmeyen hallerde beden tümlüğü ki buna cinsi tamamıyet ve onun idamesi de dahildir. Üzerinde tasarruf etmek hakkının" bulunmadığı ifade edilmiştir. Öyle anlaşılmaktadır ki çoğunluğun Kararında önemle vurgulandığı YÜRÜRLÜKTE BULUNAN HUKUK KURALLARININ iradi şekilde cinsiyet değişikliğine cevaz vermediği görüşünün dayanağını ve temelini Medeni Kanununun 23.maddesi oluşturmaktadır. Bilindiği gibi Medeni Kanunumuzun 23/1.maddesinde kişiyi bir hak süjesi olarak korumaktadır. Ancak burada üzerinde önemli durulması gereken husus 23/1.maddede korunan kişiliğin haklara ehliyete yönelik bulunduğudur. Daha açık bir ifade ile Medeni Kanunun 23.maddesi hukuki muamele ile kişinin hak ve fiil ehliyetinden vazgeçmeyeceğini hükme bağlamaktadır. Nitekim 23/2.maddede de haklara ehliyetin temelini teşkil özgürlük korunmaktadır. Bu hükümle kişinin belirli durumlar için Karar verme özgürlüğünü bir hukuki muamele ile önceden belirli durumlar için Karar verme özgürlüğünü bir hukuki muamele ile önceden sınırlandırılmasına karşı bir koruma sağlamaktadır. (Prof.Haluk Tandoğan, Şahsiyetin Akit dışı İhlallere karşı korunmasının işleyiş Tarzı ve Basın yoluyla olan ihlallere karşı Özel Hayatın Korunması Ankara Hukuk Fakültesi Dergisi cilt XX 1963 sayı 1/4 sahife 4/5) Medeni Kanunun 23.maddesinin çoğunluğun anladığı biçimde kişiyi doğrudan doğruya kendisine karşı koruduğu düşüncesin bugün artık terkedilmiş ve yanlışlığı açıklanmış çok eski bir görüştür. Çağdaş hukuk öğretiminde ve yeni bilimsel eserlerde Medeni Kanunun 23.maddesi ile kişiliğin kişinin doğrudan doğruya kendisine karşı değil ASLINDA BAŞKALARINA KARŞI KORUDUĞU çok açık ve kesin bir biçimde ifade edilmektedir. (Prof.Dr.Ergün Özsunay Gerçek Kişilerin Hukuki Durumu 3.Baskı 1977 sayfa 155/158) O halde çoğunluğun Medeni Kanunun 23.maddesinin kişiyi doğrudan doğruya kendisine karşı koruduğu ve dolayısıyla kişinin serbest iradesi ile cinsiyetini değiştiremeyeceği düşüncesi hukuksal dayanaklardan yoksundur. Bunun sonucu Medeni Kanunun bugün artık terkedilmiş çok eski bir yorumunun "yürürlükteki Hukuk kuralı" benimsenmesi gerçeklere uygun düşmemektedir. Doktrinde ve doktrini oluşturan bilimsel eserlerde Medeni Kanunun 23.maddesiyle korunmak istenilen kişiliğe başkaları tarafından yapılan saldırı (kişisel varlıklardan birinin ihlali) doğrudan

doğruya saldırıya uğrayanın yapmış olduğu bir hukuki muamele sonunda ortaya çıkan durumlara dayalıdır. Başka bir ifade ile Medeni Kanunun 23.maddesi,kişiliğin hukuki bir muamele sonucunda ihlaline ilişkin durumları ele almakta ve kişiliği bu tür ihlallere karşı korumak istemektedir. Özetlemek gerekirse, Medeni Kanunun 23.maddesi SÖZLEŞME HUKUKU İLE İLGİLİDİR. (Prof.Dr.Ergun Özlunay Adı geçen eser) Bütün bu açıklamaların ışığında Medeni Kanunun 23.maddesinin davanın kabulüne engel bir hüküm içerdiği ve bu hüküm nedeniyle davanın reddi gerekeceği düşüncesine katılmanın mümkün olamayacağı kesinlikle anlaşılmaktadır. Özetle söz konusu 23.maddenin olayımızla uzak yakın hiçbir ilgisi bulunmamaktadır. dd)T.C.Anayasa'sının 17.Maddesi: Bir an için Medeni Kanunun 23.maddesinin bugün artık terkedilmiş çok eski yorumuna katılınsa ve bu maddenin kişiyi doğrudan doğruya kendisine karşı koruduğu düşünülse dahi Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 17.maddesi hükmü karşısında salt olayımızla bağlı olarak Medeni Kanunun 23.maddesinin olaya uygulanması ve davanın reddi için yürürlükteki bir hukuk kuralı olarak kabulü Anayasa Hukuku açısından mümkün bulunmamaktadır. Çünkü Anayasa hükümlerinin bağlayıcılığı, üstünlüğü ve vazgeçilmez temel hukuk kurallarını oluşturduğu Anayasanın II.maddesi gereğidir. Mahkemeler Anayasa'ya uymak zorundadırlar ve Anayasa'yı diğer kanunlar gibi uygulayabileceklerdir. (sözü geçen II.maddenin gerekçesi) Nitekim bu yön doktrinde de tartışmasızdır. Medeni Kanunun 23.maddesi çoğunluğun anladığı biçimde yorumlansa dahi, mahkemeler Medeni Kanunun 23.maddesini değil doğrudan doğruya Anayasa'nın 17.maddesi hükmünü göz önünde tutmak zorundadır. Çünkü kanunların açık hüküm taşımadığı kanunların Anayasa'ya aykırılığı prosedürünün işletmeyeceği hallerde, çatışan yorumdan birine, Anayasa yorumuna üstünlük tanımak kaçınılmazdır. Herhangi bir yasa hükmüne Türk Hukuk Düzeni içindeki yerine ve önemine göre anlam verilmesinde bu düzenin temelinde bulunan Anayasa hükümlerinin göz önünde tutulması başlıca koşuldur. Yasanın yorumu sonucunda bulunan anlamlar Anayasanın bir hükmü ile veya ilkeleriyle çatışma ve çelişme halinde bulunursa o anlamın artık benimsenmemesi zorunludur. Çünkü o anlam sonuç olarak Anayasaya aykırı bulunmaktadır. Yorumda bu yön çok önemlidir, ve hiçbir zaman gözden uzak tutulmamalıdır. Anayasa hükümlerinin bekçisi olmakta, Anayasa Mahkemesinden başka mahkemeler dahi Anayasa mahkemesinin yanında Anayasamızca görevli kılınmışlardır. Bundan başka, mahkemeler bir hukuk kuralını yorumlarken onun Anayasanın hükümlerine uygun bir anlamda yorumlanması ve bu anlama göre uygulanması yoluyla da Anayasaya uygun bir düzenin gerçekleşmesine çaba göstermekle de yükümlü bulunmaktadır. Bütün bu çabaların gereğince başarılı olabilmesi, yorum sırasında Hakimlerin metinlerin sözlerine saplanıp kalmaktan çekinmeleri, hükümleri koyanların güttükleri amaçları ve hükümlerin tümünden çıkan anlamı ve uygulamanın sonunda gerçekleşecek olan hukuki durumun sosyal zorunluluklara veya ihtiyaçlara ve adaletin isteklerine uygun olup olmadığını her zaman ve dikkatle göz önünde tutmalarıyla olabilir ve ancak bu yolda gösterilen çabalar ve verilen emekler sonucundadır ki Anayasa düzeni Anayasa mahkemesiyle birlikte öbür mahkemelerinde çalışmaları sonunda gerçekleşebilir. (Rd.A.Recai Seçkin, Anayasa Mahkemesinden başka mahkemeleri Anayasayı uygulamaları ve o mahkemelerce Hukuk Kurallarının Anayasaya uygun yorumu. Yargıtay yüzüncü Yıldönümü Armağanı 1968/Sayfa 121/152) Gerçekten 1924 Anayasasında bulunmayan (kişinin hakları ve ödevleri) ile ilgili bölüm ilk kez 1961 Anayasası ile düzenlenmiş "kişi dokunulmazlığı" başlıklı 14.maddenin ilk fıkrasında aynen (herkes yaşama, maddi ve manevi varlığını geliştirme haklarına ve kişi hürriyetine sahiptir.) denilmiştir. 1982 Anayasasının bu maddeyi karşılayan 17.maddesinin başlığı "kişinin dokunulmazlığı, maddi manevi varlığı olarak daha kapsamlı bir biçimde değiştirilerek ve ilk fıkranın kişi hürriyeti dışında yaşama ile maddi ve manevi varlığın bütünlüğü ve bunun geliştirilmesi hakkını koruduğu (Anayasa Madde gerekçesi) vurgulanarak ve yeniden kaleme alınarak aynen (herkes yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma geliştirme hakkına sahiptir) denilmiştir. Özetle Modern Anayasaların çok uzun yıllar önce kabul ettikleri bu ilke bizim Anayasamıza eksik haliyle ancak 1961 ve

tam anlamıyla da bir anayasal hak olarak 1982 yılında girebilmiştir. Nitekim bu temel ilke Alman Anayasasının 1 ve 2.maddelerinde (insan haysiyeti dokunulmazdır. Bütün devlet güçleri ona saygı duymak ve korumakla yükümlüdür. Başkalarının hakkını çiğnemedikçe ve anayasa düzeni ile genel ahlaka ters düşmedikçe herkes kişiliğini serbestçe geliştirme hakkına sahiptir.) biçiminde daha net, daha kapsamlı ve çağdaş hukuka daha uygun olarak ifade edilmiştir. Kanımızca açılan davanın reddedilmesi suretiyle söz konusu anayasal hakkını özüne dokunulmuş ve Davacının maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkı zedelenmiştir. Eğer aklına, vicdanına, kısaca benliğine ve en önemlisi isteklerine uygun bir yaşam tarzını seçemeyecekse ve böyle bir seçim sonucu özel yaşamında seçtiği hayat ve yaşam biçimine uygun davranışlarda bulunamayacaksa, bu durumun Anayasa hükümlerinin herkes için geçerliliği,bağlayıcılığı ve üstünlüğü nasıl açıklanabilecektir? Diğer taraftan, olayımızda gene Anayasamızın 13.maddesinde öngörülen doğrultuda söz konusu temel hakkı sınırlayan herhangi bir kanun hükmü de bulunmadığına göre, asıl olan hakkın kullanılması ve kişilerin anayasal temel hak ve hürriyetlerden mahrum olmaması ilkesi nasıl uygulamadan kaldırılabilir yada yargı bu doğrultuda sonuç doğuracak bir hükme nasıl ulaşabilecektir? Adli Tıp Kurumu Kararına göre (ilk çocukluk yaşlarından beri kendisinde mevcut tam kuvvetli ve hakiki bir kadınımsı özdeşleme ile hayat tarz ve duyusu nedeniyle psikomatik etki sonucu dionsefelik yol ile bazı hormon ifrazatının da kadın yaşamına uygun şekle dönüşmüş bulunması sonucu psikiyatrik yönden bugünkü hali ile kadın haleti ruhiyesi ve yaşamı içinde bulunması nedeniyle ruhen ve fiziksel açıdan kadın) olan ve davaya konu operasyonu geçirmemesi halinde akıl sağlığının bozulacağı İngiliz Tıp Yetkililerince ifade edilen ve çözüm için mevcut fiili durumu gerçekleştirilmesi önerilen Davacı işte bu ameliyat ile ruhu ile dış görünümü arasında çelişen ve çatışan duruma ve özellikle iç bunalımlarına son vererek uyum sağlamıştır. Bu uyumun kaynağı ise Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 17.maddesinin öngördüğü kişinin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirmeye dayalı yaşama hakkıdır. Kaynağını Anayasadan alan bu temel hakka yürürlükteki hukuk düzeninin karşı çıkması yorum yoluyla dahi mümkün olmamak gerekir. Bu tarz bir yorum ile ruhu ve dış beden görünümü ile kadın olan, bütün hayatı bir gün toplum içinde gerçek bir kadın olarak yerini alabileceği günü beklemekle geçen bir kişinin Anayasa ile teminat altına alınan maddi ve manevi varlığını koruyup geliştirmek hakkı esaslı bir biçimde ihlal edilmiş olur. Şu halde insan haysiyeti ve kişiliğin serbestçe geliştirilmesine ilişkin temel hak kişinin kişisel durumunun bedeni ve ruhi yapısı itibariyle ait olduğu cinsiyete dahil sayılmasını zorunlu kılar. (Prof.Necip Kocayusufpaşaoğlu 1.11.1985 tarihli Bilimsel mütalaa sayfa 26) O halde davanın kabulü yada reddi gerektiği yolundaki çatışan her türlü düşünce ve hukuksal dayanak bir yana, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 17.maddesi hükmü karşısında davanın reddi anayasa ilkeleri ile çatışır ve anayasal hakkın özüne dokunulmuş olur. ee)Kanuna Karşı Hile: Değerli çoğunluk davanın kabulü ve dolayısıyla iradi cinsiyet değişikliğinin benimsenmesi halinde "kanuna karşı hilelere kapı aralanmış" olacağı görüşü ile bir takım çok aşırı örneklerle dayalı olaylarla ilgili endişelerini açıklamakta ve sonuçta "bu örneklerle kimsenin olumlu cevap vereceğinin sanılmadığı ifade edilmektedir. Bu konuda çoğunluktan ayrı düşünmemiz hiçbir şekilde mümkün değildir. Hiçbir yargı organının da temelinde kanuna karşı hile yatan bir düşünceyi yada davayı benimsemesi söz konusu olamaz. Ne var ki, olayımızda Davacının kanuna karşı hile kullandığı anlaşılmamakta ve çoğunluk tarafından açıklanan aşırı örneklerle de olayımız arasında benzerlik bulunmamaktadır. Yukarıda (bb) bölümünde ifade edildiği üzere davaya konu operasyon Davacının daha çocukluk yıllarında ortaya çıkan doğal sebeplere ve operasyon öncesindeki tıbbi zorunluluklara bağlı olarak gerçekleştirilmiştir. Dosya kapsamında Davacının kanuna karşı hile kullanmak kastı ve amacıyla erkeklik organlarını yok ettirdiği konusunda herhangi bir kanıt, hatta şüphe ve emare mevcut değildir. Diğer taraftan tıbbi zorunluluğun mevcut olduğu yerde kanuna karşı hile kullanılmasından söz edilemeyeceği açıktır. Kaldı ki bu dava açısından böyle bir endişe tıbbi zorunluluğu Karar ve raporlarında öngören Adli Tıp Kurumunun ve İngiltere sağlık yetkililerinin kanuna karşı

hileye alet oldukları sonucunu doğurur ki, değerli çoğunluğun amacının da bu olmadığı açık ve her türlü tereddütten uzaktır. O halde çoğunluğun kanuna karşı hile konusundaki çok haklı hassasiyetine genelde katılmakla beraber özetle bu dava davaya konu maddi olaylarda böyle bir durumun mevcut olmadığı kanısındayım. Aslında olayımızda bütün bu çok aşırı ihtimali örneklerle dayalı endişeler yerine asıl başka bir temel ilkenin ve anayasal hakkın göz önünde tutulması daha uygun bir çözüm oluşturabilirdi. Bir önceki bölümde geniş olarak ele alınan T.C.Anayasasının 17.maddesinin üçüncü fıkrasında kimsenin insan haysiyeti ile bağdaşmayan bir muameleye tabi tutulamayacağı açıkça hükme bağlanmıştır. Bir transseksüel olduğu Adli Tıp kurumunca Karara bağlanan ve böyle bir duruma düşmesinde tıp açısından kusurlu bulunmayan kişi hukuken kadın olmazsa ve kayıt ne olursa olsun herhalde çoğunluk tarafından da fiilen erkek sayılması mümkün bulunmazsa, bundan sonraki toplumla uyumsuz yaşamı Anayasanın 17/3.maddesindeki insan haysiyeti ile bağdaşmayan bir muamele sayılmayacak mıdır? ff)Diğer Kaynaklar: Türk Hukukunun gelişen diğer kaynakları da davanın reddi gerektiğine ilişkin görüşe hak verilmeyecek bir görünüm göstermektedir. Bu yön gerek kanun ve gerekse görevli ve Yetkili yüksek sağlık kurumlarının konuya bakış ve ele alış açısında yerel mahkeme kadar katı davranmadığını göstermektedir. Şüphe yokki bize göre bu gelişme gücünü ve kaynağını 1961 ve özellikle 1982 anayasasından almaktadır. Gerçekten 2238 sayılı ve 20.5.1979 tarihli (Organ ve doku alınması, saklanması ve nakli hakkında kanun)un 11.maddesinde "bilimin ülkede ulaştığı düzeydeki kurallar ve yöntemlerden söz edilmek suretiyle çağdaş tıp biliminin gerekleri ve gelişmelerinin bir başka Medeni Hukuk olayının (ölüm vakiasının) tespitinde en önemli etken olduğu vurgulanmış ve bir medeni hukuk olayının belirlenmesi uzman hakimler kuruluna bırakılmıştır. Cinsiyetin belirlenmesi de aynen ölüm olayı gibi bir medeni Hukuk olayı olmakla birlikte kapsam ve niteliği ile unsurlarının araştırılması ancak tıp biliminin kural ve yöntemleri ile mümkün olabilir. Tıp bilimi ise daha statik olan ve değiştirilmesi belli prosedürleri gerektiren hukuka göre daha hızlı ve kolay gelişen ve uygun bir deyimle daha evrensel nitelikler taşıyan bir bilim dalıdır. Bunun dışında yüksek sağlık şurasının 19.2.1981 tarihli bilimsel görüşüne göre kişilerin tıpsal zorunluluk halinde ameliyatla kadın olabilecekleri ve hatta (anüs yoluyla cinsel temas yapmamak koşuluyla) genelevde çalışabilecekleri kabul edilmiştir. (Prof.Dr.Adnan Öztürel Transseksüalizm ile Hermafredizmde yasal tıpsal ve Adli tıp problemleri. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi/ 1981 sayı 1/4 sayfa 269 ve sonrası) O halde gelişen hukuk ve tıp biliminin Davacı iddialarına hak verecek kapsam ve nitelik gösterdiğini en azından böyle bir görünüm taşıdığını söylemek her halde yanlış olmayacaktır. IV) KANUN BOŞLUĞU YADA OLMASI GEREKEN HUKUK KONUSU Değerli çoğunluk olayımızda açık ve kapalı bir kanun boşluğunun bulunmadığını yürürlükteki hukukun bu konuda hüküm vermeye yeterli olduğunu kesin olarak vurgulamakta ve dosya kapsamında ve mevcut bilimsel mütalaayı da (sanki yürürlükteki hukukun aksini söylüyormuş gibi) olması gereken hukuka ilişkin görmektedir. Kanımızca bu düşünce dayanakları açısından yeterince açık olmadığı ve dosyadaki bilimsel düşüncenin özüne aykırı olduğu için katılmak mümkün olamamaktadır. Herhangi bir kavram karışıklığına meydan verilmemesi için kanun boşluğu yada olması gereken hukuk deyimlerinden ne anlaşıldığının belirlenmesi gerekir.Bize göre; "olması gereken hukuk" "olan hukuk"un karşıtıdır. Olan hukuk ise yürürlükteki hukuk kurallarıdır. Şayet bir konu yürürlükteki hukuk kuralları ile düzenlenmiş ise yeni "olan hukuk" haline gelmiş ise, şu yada bu nedenle bunların yanlışlığının ileri sürülmesi, şu yada bu şekilde bir düzenleme yapılmasının istenmesi "olması gereken hukuk"tur. Bir mesele hakkında ne kanunda nede örf ve adet hukukunda bir cevap bulunmaması hali ise "hukuk boşluğu" terimi ile ifade edilir. "Hukukta boşluk" hakim tarafından yaratıldığı hukuk ile doldurulur. Pozitif Hukukta hukuki meselenin çözümü için bulunması gerekli bir kuralın şokluğu halinde ancak " hukukta boşluk" tan söz edilir. Pozitif hukuku düzeltmeye yetkili olmaksızın onda kusur görülmesi teknik anlamda boşluk değildir. (Dr.Seyfullah Edis Medeni Hukuka giriş ve Başlangıç hükümleri 1983 2.baskı sayfa 117)

O halde hakimin kanunda yada örf ve adet hukukunda açık yada kapalı hüküm bulunması haliyle nedenleri ne olursa olsun" olması gereken hukuk'a itibar etmeyeceği tartışmasızdır. Ancak "hukuk boşluğu"nun varlığı halinde hakim bu boşluğu kendi yarattığı hukuk ile doldururken elbetteki "olması gereken hukuk"tan da faydalanacaktır. Bütün bu genel açıklamalardan sonra olayımıza gelecek olursak, yürürlükteki hukukun bu konuda hüküm vermeye yeterli olduğu ve ortada kanun boşluğunun (biz hukuk boşluğu terimini benimsiyoruz.) mevcut olmadığı yolundaki çoğunluk görüşüne aynen katılıyoruz. Ne var ki bilimsel mütalaanın olması gereken hukukla ilgili olduğu düşüncesi yerinde bulunmamaktadır. Transseksüalite belki Adem'den beri var olan ancak modern toplum yaşamında gelişen tıp ile birlikte teşhis ve tedavisi yapılan çağımız dünyasına ait bir olgudur. İnsanların cinsiyetinin doğum anındaki bedeni özelliklerine göre ve bir daha değişmemek üzere tesbit olunduğuna ilişkin geleneksel görüş artık on dokuzuncu yüzyılın son çeyreğinden başlayarak ve gelişen toplumlardaki tıp biliminin özellikle kalıtım ve çevre etkilerine bağlı "psikoseksüalite" çalışmaları sonucu elde ettiği yeni bilgiler karşısında eskimiş ve değerini kaybetmiş ve gelişen tıbbın yanı sıra hukuksal alanda da toplumun gelişme çizgisine paralel olarak değişikliklere gidilmiştir. Ülkemiz gerek tıp gerekse toplum çizgisi yönünden henüz gelişmiş Avrupa Ülkeleri düzeyinde bulunmadığı için konu ancak yeni yeni gündeme gelmektedir. Daha açık bir ifade ile konu hukuk bilimi açısından belki de ilk defa bir dava dolayısıyla tartışılmaktadır. İşte dosyadaki bilimsel mütalaanın ilk bölümünde bu nedenle kanunun tıbbi ve hukuki açıdan tarihsel gelişimine ve gelişmiş Avrupa Ülkelerinde (Özellikle kontinental hukukta) nasıl bir seyir takip ettiğine ağırlık verilmiştir. Oysaki bilimsel mütalaanın daha sonraki bölümleri gerek Anayasa ve Medeni Hukuk ve gerekse diğer kaynaklar açısından tamamen yürürlükteki hukukta dayandırılmıştır. Özetle "olması gereken hukuk"tan değil "olan hukuk"tan söz edilmiştir. V) SONUÇ: Bütün bu açıklamaların ışığında ve tüm dosya kapsamında gerçekleşen maddi olaylara, gerek Medeni Hukuk ve gerekse Anayasa Hukuku açısından vazgeçilmez temel hukuk ilkelerine göre, çoğunluk görüşünden ayrıldığı ve kanımızca Hukuk, adalet, hakkaniyet ve nasafet kurallarına uygun olarak belirlenen düşüncelerimizi aşağıdaki ana başlıklarla özetlemek mümkün olabilecektir.

A) Dava Medeni Kanunun 38. ve Nüfus Kanununun 46.maddelerine dayalı bir kayıt düzeltme davası olup, anılan maddelerde davanın reddini gerektiren herhangi bir sınırlama ve kısıtlama söz konusu değildir.

B) Kaldı ki Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sının 36.maddesi hükmü herhangi bir sınırlama yada kısıtlama getirilmesini de kesin olarak engellemektedir.

C) Medeni Kanunun 23.maddesinin (olayımızla ilgili olmadığı gibi) davanın reddine gerekçe yapacak bir biçimde yorumlanması Çağdaş Medeni Hukuk İlkelerine aykırıdır.

D) Davacı belki sonuçta serbest iradesiyle cinsiyet değişikliğini içeren ameliyata razı olmuştur. Ne var ki böyle bir ameliyatın tıbben gerekli olduğu uzmanlarca ifade edilmiş, Davacının serbest iradesi ise yalnızca tıbbi zorunluluklara ve uzmanların görüşlerine tabi olmak biçiminde gerçekleşmiştir. Olayın bu özelliği serbest iradenin gereksiz ve icapsız izharı biçiminde kabul ve değerlendirilemez.

E) Anayasanın 11.maddesi anayasa hükümlerinin yargı organlarını bağlayacağını hiçbir kuşkuyla yer vermeyecek bir biçimde ifade etmektedir. Diğer taraftan Anayasanın 17.maddesi ise Davacının eyleminin ve bu eyleminin sonucu açtığı davanın vazgeçilmez hukuksal temelini ve anayasal hakkın özünü oluşturmaktadır.

F) İnsan hakları Evrensel Beyannamesi ve insan hakları ve ana hürriyetlerinin korunmasına dair Roma sözleşmesi Davacının vazgeçilmez kişi haklarını doğrulayan ve Türk yargı organlarını kanun kuvvetinde bağlayan, özetle davanın kabulünü gerektiren evrensel hukuk ilkeleri topluluğudur.

G) Kanuna karşı hile kullanıldığının ve Davacının kötü niyetinin ileri sürülebilmesi için Davacının transseksüel bir yapıya sahip olmaması ve erkek cinsiyetini tereddütsüz ve tartışmasız taşıması gerekir.

H) Oysaki Davacının (ilk çocukluk yaşlarından beri kendisinde mevcut tam, kuvvetli ve hakiki bir kadımsı özdeşleşme ile hayat tarz ve duygusu nedeniyle psikomatik etki sonucu diensefalikyol ile bazı hormon ifrazatının da kadın yaşamına uygun şekilde dönüşmüş bulunması sonucu psikistik yönden bugünkü hali ile kadın haleti ruhiyesi ve yaşamı içinde bulunması nedeniyle ruhen ve fiziksel açıdan kadın) olduğu Adli Tıp Kurumu Kararı ile kesinleşmiştir.

İ) Mahkemelerin Adli Tıp Kararlarına rağmen uzman olmadıkları tıp biliminin verileri dışına çıkmaları ve yalnızca doğuştaki görünümüne dayalı kayda itibar göstermeleri (konunun hakimlik mesleğinin sağladığı genel ve hukuki bilgi ile çözümlenmesi mümkün olmadığından) yasal değildir ve HUMK.nun 275.maddesine çok açık bir aykırılık oluşturur. Bütün bu düşüncelerin ve hukuk ilkelerinin ışığında değerli çoğunluk Kararına katılmıyorum ve yerel mahkeme Kararının bozulması gerektiği oyundayım.

[İÇİNDEKİLER SAYFASI](#)

ERGİN KILINMA

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No	:2004/1635
Karar No	:2004/2614
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	:Afyon 1.A.H.
Tarihi	:15.02.2002
Numarası	:2002/81 - 2002/71
Dava Türü	:Ergin Kılınma
Temyiz Eden	:Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacının 11.02.2002 tarihli dava dilekçesiyle açtığı davada, velayeti altında bulunan 01.10.1984 doğumlu oğlu A T'nin reşit kılınmasını istediği, küçüğün annesinin davaya katılımının sağlanmadığı, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 12. maddesi uyarınca on beş yaşını dolduran küçük, kendi isteği ve velisinin rızasıyla mahkemece ergin kılınabilir.

Aynı Kanunun 336. maddesinde "Evlilik devam ettiği sürece ana ve baba velayeti birlikte kullanırlar." hükmü mevcuttur. Bu madde hükmüne göre eşlerden herhangi birisine öncelik veya üstünlük tanınmamıştır. 342. maddesinde de ayırım yapılmaksızın anne ve babanın çocuğu velayetleri çerçevesinde temsil edecekleri ilkesi getirilmiştir.

Emredici nitelikteki bu hükümler, evlilik birliği içinde velayetin kullanılması kapsamında, ana ve baba tarafından çocuk adına açılacak tüm davalar yönünden geçerlidir. Buna göre, asıl olan eşlerin birlikte dava açmaları ise de bunlardan birisi tarafından açılacak davaya diğer eşin sonradan icazetini bildirip olumlu iradesini ortaya koyması ile velayetin birlikte kurulması gerçekleşmiş olduğundan yeterlidir. Diğer eşin katılımının veya rızasının sağlanmadığı davanın reddi gerekir. İncelenen dosyada mevcut nüfus kayıt örneğinden davacının eşi N. T'nin sağ olduğu anlaşılmaktadır.

Mahkemece davacıya eşinin davaya katılmak ya da duruşmaya hazır bulunmak suretiyle icazetini bildirmesi veya icazetini gösteren imzası noterden onaylı belge ibraz etmesi için süre verilip, bunun sonucuna göre karar verilmesi gerekirken, eşlerden birisinin istemi yeterli bulunarak hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 03.03.2004

[İÇİNDEKİLER SAYFASI](#)

EVLAT EDİNME

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas	: 2005/9794
Karar	: 2005/11750
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: İzmir 7. Aile Mahkemesi
Tarihi	: 21/4/2004
Numarası	: 2004/432-2004/650
Dava Türü	: Evlat Edinme
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı vekilince 19/3/2004 tarihinde açılan davada, davalılardan H'nin velayeti altında bulunan 23/7/1993 doğumlu M'nin davacı tarafından evlat edinilmesine karar verilmesinin talep edildiği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 305. maddesinin 2. fıkrasında;

"Evlat edinmenin her halde küçüğün yararına bulunması ve evlat edinenin diğer çocuklarının yararlarının hakkaniyete aykırı bir biçimde zedelenmemesi de gerekir."

Aynı Kanunun 316. maddesinin 3. fıkrasında ise;

"Evlat edinenin altsoyu varsa, onların evlat edinme ile ilgili tavır ve düşünceleri de değerlendirilir" hükümleri mevcuttur.

İncelenen dosyada bulunan davacıya ait nüfus kayıt örneğinden, davacının davalı H haricinde M ve N adlı iki çocuğunun daha bulunduğu anlaşılmaktadır.

Mahkemece, evlat edinenin diğer çocukları M ve N dinlenmeden, evlat edinme ile ilgili tavır ve düşünceleri değerlendirilmeden, evlat edinmenin bu çocukların yararlarını hakkaniyete aykırı bir biçimde zedeleyip zedelemeyeceği konusunda yeterli araştırma yapılmadan, evlat edinmeye muvafakat ettikleri konusunda evlat edinen ve tanığın beyanları ile yetinilerek eksik inceleme ile hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 12/9/2005 (Pzt.)

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No	: 2005/8438
Karar No	: 2005/10486
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Yığılca A.H.
Tarihi	: 10.02.2005
Numarası	: 2004/126-2005/18
Dava Türü	: Evlat Edinmeye İzin
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacılar M ve G 18.11.2004 tarihli dava dilekçesi ile davalı S'yi evlat edinmelerine izin verilmesini istedikleri, mahkemece davanın kabulü ile davacıların adı geçen kişiyi evlat edinmelerine izin verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 308. maddesinde "Evlat edinilenin, evlat edinenden en az on sekiz yaş küçük olması şarttır. " hükmü mevcuttur.20.03.1962 doğumlu olan davacı G ile dava ve hüküm tarihinde ergin olan 05.03.1980 doğumlu evlat edinilmek istenen S arasındaki yaş farkının on sekiz olmayıp 17 yıl 11 ay 15 gün olduğu dikkate alınmadan, Medeni Kanunun 308. maddesine aykırı olarak davacı G'nin talebinin kabulüne karar verilmesi doğru bulunmamıştır.

Medeni Kanunun 313. maddesinin 1. fıkrasının 2. bendinde evlat edinen tarafından, küçükken en az beş yıl süreyle bakılıp gözetilmiş ve eğitilmiş olması hali düzenlenmiştir. Aynı Kanunun, evlat edinme kararı vermeden önce hakime araştırma yükümlülüğü getiren 316. maddesinin 1. fıkrasında "Evlat edinmeye, ancak esaslı sayılan her türlü durum ve koşulların kapsamlı biçimde araştırılmasından, evlat edinen ile edinilenin dinlenmelerinden ve gerektiğinde uzmanların görüşünün alınmasından sonra karar verilir."2. fıkrasında da "Araştırma özellikle evlat edinen ile edinilenin kişiliği ve sağlığı, karşılıklı ilişkileri, ekonomik durumları, evlat edinenin eğitime yeteneği, evlat edinmeye yönelten sebepler ve aile ilişkileri ile bakım ilişkilerindeki gelişmelerin açıklığa kavuşturulması gerekir. " hükmü mevcuttur.

Mahkemece, Medeni Kanunun 313/1. maddesinin 2. bendindeki halin mevcut olup olmadığı ispat edilmeden ve 316. maddesi gereğince kapsamlı bir araştırma yapılmadan tarafların beyanları ile yetinilerek yazılı şekilde hüküm kurulması da usul ve yasaya aykırı bulunmuştur. Ayrıca, anılan Kanunun 315. maddesi gereğince evlatlık ilişkisi mahkeme kararı ile kurulacağından, Mahkemece S'nin M ve G tarafından evlat edinilmesine izin verilmesine şeklinde karar verilmesi de doğru görülmemiştir.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 4.7.2005

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2005/6902
Karar No : 2005/9566
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Konya 2. Aile Mahkemesi
Tarihi : 29.12.2004
Numarası : 2004/1177- 2004/1760
Dava Türü : Evlat Edinmeye İzin
Temyiz Eden :Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı A vekilince 22/11/2004 tarihli dava dilekçesi ile açılan davada, davalı F'yi davacı tarafından evlat edinilmesine karar verilmesinin talep edildiği mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmıştır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun evlat edinme kararı vermeden önce hakime araştırma yükümlülüğü getiren 316. maddesinde, evlat edinmeye ancak esaslı sayılan her türlü durum ve koşulların kapsamlı biçimde araştırılmadan, evlat edinen ve edinilenin dinlenmelerinden ve gerektiğinde uzmanların görüşünün alınmasından sonra karar verileceği, araştırmanın özellikle evlat edinen ile edinilenin kişiliği ve sağlığı, karşılıklı ilişkileri, ekonomik durumları, evlat edinenin eğitime yeteneği, evlat edinmeye yöneltilen sebepleri ve aile ilişkileri ile bakım ilişkilerindeki gelişmelerin açıklığa kavuşturulması gerektiği öngörülmüştür.

İncelemenin dosyadan, davacı A'nın dinlenmediği, vekaletnamede evlat edinme davası açılabilmesi için özel bir yetkinin dahi bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Mahkemece, evlat edinen dinlenmeden ve sözü edilen madde de öngörüldüğü şekilde kapsamlı bir araştırma yapılmadan eksik inceleme ile hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 20.6.2005

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No :2005/2051

Karar No :2005/4999

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen ve yukarıda tarih numarası gösterilen hüküm temyiz edilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Dava evlat edinme ilişkisinin iptaline ilişkindir.

1.1.2002 tarihinde yürürlüğe giren 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu evlat edinmenin mahkemece verilecek bir kararla gerçekleşeceğini hükme bağlamıştır. Evlat edinme kurumunu taraflar arasında sözleşme ile soybağı ilişkisine yol açan bir kurum olmaktan çıkarmıştır.(TMK. md. 315/1)

Olayda, mahkemece verilmiş bir evlat edinme kararı bulunmamaktadır. Kastamonu 1. Noterliğince 13.03.2002 tarihinde düzenlenen Evlat Edinme Sözleşmesi, sözleşmenin yapıldığı tarihte yürürlükte olan 4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun evlat edinmeye ilişkin hükümleri, özellikle evlat edinmenin mahkemece verilecek bir kararla gerçekleşeceğine dair 315. maddesinde yer alan hüküm karşısında hukuki sonuç doğurmaz. Noter sözleşmesi yok hükmündedir. Ortada, hukuken geçerli biçimde oluşmuş bir evlat edinme ilişkisi bulunmamaktadır.

Davalın bu sebeple kabulü ile evlatlık ilişkisinin yokluğunun tespitine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm tesisi doğru görülmemiştir.

SONUÇ: Hükmün yukarıda gösterilen sebeple **BOZULMASINA**, temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine, işbu kararın tebliğinden itibaren 15 gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere oybirliğiyle karar verildi. 29.03.2005 sa.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2005/1638

Karar No : 2005/4271

İncelenen Kararın

Mahkemesi : Elazığ 2. A.H.

Tarihi : 27.06.2002

Numarası : 2002/332 - 2002/591
Dava Türü : Evlat Edinme
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı vekili tarafından 20.05.2002 tarihli dava dilekçesiyle açılan davada, davacının 1965 doğumlu Z'yi evlat edinmesine karar verilmesinin talep edildiği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 313. maddesinde ergin ve kısıtlıların hangi hallerde evlat edinilebileceği düzenlenmiştir.

Aynı Kanunun evlat edinme kararı vermeden önce hakime araştırma yükümlülüğü getiren 316. maddesinde;"Evlat edinmeye, ancak esaslı sayılan her türlü durum ve koşulların kapsamlı biçimde araştırılmasından, evlat edilen ile edinilenin dinlenmelerinden ve gerektiğinde uzmanların görüşünün alınmasından sonra karar verilir.

Araştırmada özellikle evlat edinen ile edinilenin kişiliği ve sağlığı, karşılıklı ilişkileri, ekonomik durumları, evlat edinenin eğitime yeteneği, evlat edinmeye yönelten sebepler ve aile ilişkileri ile bakım ilişkilerindeki gelişmelerin açıklığa kavuşturulması gerekir." hükmü mevcuttur.

Mahkemece Medeni Kanunun 313. maddesinde belirtilen halin mevcut olup olmadığı tespit edilmeden, 316. maddesi gereğince evlat edinen dinlenmeden ve kapsamlı bir araştırma yapılmadan sadece evlat edinilen beyanı ile yetinilerek yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 21.03.2005

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2005/4
Karar No : 2005/3125
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Gördes Asliye Hukuk (Aile) Mahkemesi
Tarihi : 26.02.2004
Numarası : 2004/15 - 2004/32
Dava Türü : Evlat Edinme
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacılar Z ve H müştereken verdikleri 19.01.2004 tarihli dava dilekçesi ile küçüklüğünden beri yanlarında bulunan davalı G'yi evlat edinmelerine izin verilmesini istedikleri, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 308. maddesinde "Evlat edinilenin, evlat edinenden en az onsekiz yaş küçük olması şarttır." hükmü mevcuttur.

Dosyada mevcut nüfus kayıt örneklerinden, davacı Z'nin 01.01.1965, davacı H'nin 20.01.1964 doğumlu olup, dava ve hüküm tarihinde ergin olan 20.11.1980 doğumlu davalı ile aralarındaki yaş farkının on sekiz yıldan az olduğu anlaşılmaktadır.

Mahkemece, yasal şartın oluşmaması nedeniyle davacıların davasının reddine karar verilmesi gerekirken Medeni Kanununun 308. maddesi hükmüne aykırı olarak davanın kabulüne karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 02.03.2005

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2004/14968
Karar No : 2005/606
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Kocaeli İ.A.H.
Tarihi : 14.5.2003
Numarası : 2002/809-2003/218
Dava Türü : Evlat Edinme
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 308/1. maddesi uyarınca evlat edinilenin, evlat edinenden en az on sekiz yaş küçük olması şarttır.

Dosyada mevcut nüfus kayıt örneklerinden (25.12.1975) doğumlu davacı E ile (15.4.1993) doğumlu B arasındaki yaş farkının on sekiz yıldan az olduğu anlaşılmaktadır.

Ayrıca Türk Medeni Kanununun 306/son maddesi uyarınca; "eşlerden biri, en az iki yıldan beri evli olmaları veya kendisinin otuz yaşını doldurmuş bulunması koşuluyla diğerinin çocuğunu evlat edinebilir."

Dosyamızda ise E ve B (10.5.2001)'de evlenmiş olup, dava ise 10.10.2002 tarihinde açılmıştır. En az iki yıldır evli olma şartı ya da evlat edinecek eşin otuz yaşını doldurmuş olması koşulu gerçekleşmemiştir.

Türk Medeni Kanununun 308/1. maddesi ile 306/son maddesinde öngörülen yasal şartların oluşmaması nedeniyle davanın reddi gerekirken mahkemece davanın kabulüne karar verilmesi usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 24.01.2005

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2004/14069
Karar No : 2004/15890
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Sandıklı A.H. (Aile) Mahkemesi
Tarihi : 24.06.2004
Numarası : 2004/321-435

Dava Türü : Evlat Edinme
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacılar vekiline 31.05.2004 tarihinde davalılar aleyhine açılan davada, müvekkillerinin Davalı E'nin oğlu olan diğer davalı A'yı evlat edinmek istedikleri, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Dosyada mevcut nüfus kayıt örneğinden, davacılar E ve Ş 'nin 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 20. maddesi uyarınca Bakanlar Kurulunun 23.01.2002 gün ve 2002/3647 sayılı kararı ile Türk Vatandaşlığından çıkmalarına izin verildiği 14.06.2002 tarihinde Türk Vatandaşlığını kaybettikleri ve bu nedenle nüfus kayıtlarının kapatıldığı anlaşıldığına göre mahkemece 2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanununun 2.maddesi gereğince öncelikle davacılar uygulanacak hukukun belirlenmesi ve buna göre bir karar verilmesi gerekirken,Türk Vatandaşı olmayan kişilerin açtığı davada, araştırma yapılmadan doğrudan Türk Kanunları uygulanarak hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

Diğer taraftan;4721 sayılı Türk Medeni Kanununun "Erginlerin ve Kısıtlıların Evlat Edinilmesi" başlıklı 313. maddesi hükmüne göre ergin bir kimsenin evlat edinilebilmesi için evlat edinmenin alt soyunun bulunmaması gerekmektedir.

Nüfus kayıtlarından, davacının H, S ve Y adlarında çocuklarının bulunduğu, 27.11.1984 doğumlu olan davalı A'nın dava ve hüküm tarihinde reşit olduğu anlaşılmaktadır.

Mahkemede, davanın reddine karar verilmesi gerekirken nüfus kaydı dikkate alınmaksızın alt soyu bulunan davacıların, ergin olan davalıyı evlat edinmelerine karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 28.12.2004

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2004/12768
Karar No : 2004/14698
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Devrekani A.H.
Tarihi : 04.03.2004
Numarası : 2004/5 - 2004/21
Dava Türü : Evlat Edinmeye İzin
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacının 11.2.2004 tarihli dava dilekçesiyle küçük S'ye velayeten davalı H 'ye karşı açtığı davada, 27.2.1996 tarihinde evlendiği davalı H'nin vefat eden ilk eşinden olan kızı S'yi evlat edinmek istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 308/1. maddesindeki hükme göre evlat edinilenin, evlat edinenden en az on sekiz yaş küçük olması şarttır.

Dosyada mevcut nüfus kayıt örneklerinden, 25.1.1978 doğumlu davacı A ile 25.9.1994 doğumlu evlat edinilmek istenilen arasındaki yaş farkının on sekiz yıldan az olduğu anlaşılmaktadır.

Mahkemece, yasal şartın oluşmaması nedeniyle davanın reddine karar verilmesi gerekirken Türk Medeni Kanununun 308. maddesi hükmüne aykırı olarak davanın kabulüne karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 08.12.2004

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2004/12775
Karar No : 2004/14591
İncelenen Kararın Mahkemesi : Elazığ 2.A.H.
Tarihi : 19.12.2003
Numarası : 2003/773-2003/741
Davalı : Sosyal Hizmetler Müdürlüğü
Dava Türü : Evlat Edinmeye İzin
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacılar A ve M 'nin 3.11.2003 tarihli dava dilekçesi ile açtıkları davada, evlat edinme geçici bakım sözleşmesi gereğince 7.10.2002 tarihinde kendilerine teslim edilen 28.9.2002 doğumlu K'yı evlat edinmek istedikleri, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 463. maddesinde vesayet makamının izninden sonra denetim makamının da izninin gerekli olduğu haller düzenlenmiş olup, vesayet altındaki kişinin evlat edinmesi hali de bunlar arasında sayılmaktadır.

Mahkemece, denetim makamından izin alınmaksızın küçüğün evlat edinilmesine karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 06.12.2004 (Pzt.)

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2004/9169
Karar No : 2004/10282
İncelenen Kararın Mahkemesi : İkizce A.H.
Tarihi : 1.5.2003

Numarası : 2002/120-2003/31
Dava Türü : Tenfiz
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı vekilinin davalılar aleyhine açtığı davada, müvekkilinin davalılar tarafından evlat edinilmesine ilişkin Almanya Hamburg Asliye Hukuk Mahkemesinin 22.11.1999 tarih ve 60 XVI 48/98 sayılı kararının tenfizine karar verilmesini istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanununun 38/c maddesinde tenfizi istenilen ilamın kamu düzenine açıkça aykırı olamaması gerektiği hükmüne bağlanmıştır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 308/1. maddesinde hükme göre evlat edinilenin, evlat edinenden en az onsekiz yaş küçük olması şarttır.

Aynı Kanunun 313. maddesi gereğince ise, ergin veya kısıtlının evlat edinebilmesi için evlat edinenin alt soyunun bulunmaması gerekmektedir.

Evlat edinme ehliyet ve koşulları kamu düzenine ilişkindir.

Dosyada mevcut nüfus kayıt örneklerinden, davalılardan H'nin 01.01.1963, I'nın 01.07.1963 doğumlu oldukları, 03.09.1980 doğumlu olan evlat edinilen davacı S ile aralarındaki yaş farkının on sekiz yıldan az olduğu, ayrıca evlat edinilenlerin Ö, O, Ö ve G adlı çocuklarının bulunduğu anlaşılmaktadır.

Mahkemece, tenfizi istenilen yabancı mahkeme kararının Türk Medeni Kanununun 308. ve 313. maddesindeki şartları taşımadığından Türk kamu düzenine aykırı olduğu hususu dikkate alınarak davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 20.09.2004

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No :2004/4489
Karar No :2004/5822
Tarih :2004
Kaynak :YKD Nisan 2005
İlgili Maddeler :MK 315
İlgili Kavramlar :Evlat Edinmeye İzin, Evlat Edinme Sözleşmesi
Karar Metni : Sulh mahkemesinin, nüfusa tescil edilmiş olan evlat edinme işleminin geçerliliğini inceleme ve değerlendirme yetkisi bulunmamaktadır.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2004/3738
Karar No : 2004/4779
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Karşıyaka 3.S.H.
Tarihi : 4.1.2002
Numarası : 2001/1500-2002/1

Dava Türü : Evlat Edinmeye İzin
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

1 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe giren 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 315. maddesi ile "evlat edinme kararı, evlat edinenin oturma yeri; birlikte evlat edinmede eşlerden birinin oturma yeri mahkemesince verilir. Mahkeme kararıyla birlikte evlatlık ilişkisi kurulmuş olur" hükmü getirilerek, evlat edinmeye izin kararı verilmesi usulü kaldırıldığından, dava ve hüküm tarihi itibarıyla Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 8. maddesinin 5. bendindeki evlat edinme davalarında Sulh Hukuk Mahkemesinin görevli olduğuna ilişkin hükümde zımni olarak yürürlükten kaldırılmıştır.

469 sayılı Mehakimi Şer'iyenin Ilgasına ve Mehakim Teşkilatına ait Ahkamı Muadil Kanununun 3. maddesinde "Asliye Mahkemeleri, Sulh Mahkemelerinin salahiyyetleri haricinde kalan bilcümle hukuk, ceza, ticaret davalarını usul ve kanuna tevfiakan kabili temyiz olmak üzere görür" hükmü gereğince, Asliye Hukuk Mahkemesinin görevi asıl, Sulh Hukuk Mahkemesinin ise istisnadır.

4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanunun 4. maddesinin 1. bendinde 22.11.2001 tarihli 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun İkinci Kitabı ile 03.12.2001 tarihli ve Türk Medeni Kanununun Yürürlüğü ve Uyguluma Şekli Hakkında Kanuna göre aile hukukundan doğan dava ve işlerde aile mahkemelerinin görevli olduğuna ilişkin hüküm mevcuttur.

Yukarıda açıklanan hükümler çerçevesinde, 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun yürürlüğe girdiği 1 Ocak 2002 tarihinden itibaren aile mahkemelerinin faaliyete geçtiği tarihe kadar evlat edinme davalarında görevli mahkeme, Asliye Hukuk Mahkemesidir. Hüküm tarihinde Asliye Hukuk Mahkemesinin görevli olduğu nazara alınarak, resen dava dilekçesinin görev yönünden reddine karar verilmesi gerekirken, mahkemece esasa girilerek yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 15.04.2004

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2004/3736
Karar No : 2004/4585
İncelenen Kararın Mahkemesi : Soma S.H.
Tarihi : 2.7.1997
Numarası : 1996/362-1997/326
Dava Türü : Evlat Edinmeye İzin
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Dava ve hüküm tarihinde yürürlükte olan 743 Sayılı Türk Kanunu Medenisinin 253. maddesine göre evlat edinen kimsenin evlatlıktan en az on sekiz yaş büyük olması şarttır.

Dosyada mevcut nüfus kayıt örneklerinden, 20.11.1959 doğumlu davacı N ile 18.06.1976 doğumlu olan davalı E arasındaki yaş farkının on sekiz yıldan az olduğu anlaşılmaktadır.

Mahkemece, yasal şartın oluşmaması nedeniyle davacı N yönünden davanın reddine karar verilmesi gerekirken Medeni Kanununun 253. maddesi hükmüne aykırı olarak davanın kabulüne karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 12.04.2004

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2004/3206
Karar No : 2004/3914
İncelenen Kararın Mahkemesi : Sakarya 2. A.H.
Tarihi : 11.09.2003
Numarası : 2003/550-2003/629
Dava Türü : Evlat Edinme
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü. Davacıların davalılar aleyhine açtıkları davada, davalıların ikiz olan çocukları T ve B'yi evlat edinmek istedikleri, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Dosyada mevcut nüfus kayıt örneğinden, davacılar M ve N 'nin 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 20. maddesi uyarınca Bakanlar Kurulunun 23.10.2002 gün ve 2000/1512 sayılı kararı ile Türk Vatandaşlığından çıkmalarına izin verildiği, 25.10.2002 tarihinde Türk Vatandaşlığını kaybettikleri ve bu sebeple nüfus kayıtlarının kapatıldığı anlaşıldığına göre; mahkemece 2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanununun 2. maddesi gereğince öncelikle davacılar uygulanan hukukun belirlenmesi ve buna göre bir karar verilmesi gerekirken, Türk Vatandaşı olmayan kişilerin açtığı davada araştırma yapılmadan doğrudan Türk Kanunları uygulanarak hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

Diğer taraftan; 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun evlat edinme kararı vermeden önce hakime araştırma yükümlülüğü getiren 316. maddesinde;"Evlat edinmeye, ancak esaslı sayılan her türlü durum ve koşulların kapsamlı biçimde araştırılmasından, evlat edinen ile edinilenin dinlenilmelerinden ve gerektiğinde uzmanların görüşünün alınmasından sonra karar verilir.

Araştırma özellikle evlat edinen ile edinilenin kişiliği ve sağlığı, karşılıklı ilişkileri, ekonomik durumları, evlat edinenin eğitime yeteneği, evlat edinmeye yönelen sebepler ve aile ilişkileri ile bakım ilişkilerindeki gelişmelerin açıklığa kavuşturulması gerekir." Hükmü mevcuttur.

Mahkemece, Medeni Kanununun 316. maddesi gereğince kapsamlı bir araştırma yapılmadan eksik inceleme ile davanın kabulüne kararı verilmesi de doğru bulunmamıştır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple

kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi.
29.03.2004

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2004/2320
Karar No : 2004/3249
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Ayvacık - Çanakkale S.H.
Tarihi : 31.05.2002
Numarası : 2002/202-2002/192
Dava Türü : Evlat Edinmeye İzin
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

1 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe giren 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 315. maddesi ile " Evlat edinme kararı, evlat edinenin oturma yeri; birlikte evlat edinmede eşlerden birinin oturma yeri mahkemesine verilir. Mahkeme kararıyla birlikte evlatlık ilişkisi kurulmuş olur." Hükmü getirilerek, evlat edinmeye izin kararı verilmesi usulü kaldırıldığından, dava ve hüküm tarihi itibarıyla Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 8. maddesinin 5. bendindeki evlat edinme davalarında sulh hukuk mahkemesinin görevli olduğuna ilişkin hükmü de zımni olarak yürürlükten kaldırılmıştır.

4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanunun 4. maddesinin 1. bendinde 22.11.2001 tarihli 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun ikinci kitabı ile 03.12.2001 tarihli ve Türk Medeni Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanuna göre aile hukukundan doğan dava ve işlerde aile mahkemelerinin görevli olduğuna ilişkin hüküm mevcuttur.

Yukarıda açıklanan hükümler çerçevesinde, 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun yürürlüğe girdiği 1 Ocak 2002 tarihinden itibaren aile mahkemelerinin faaliyete geçtiği tarihe kadar evlat edinme davalarında görevli mahkeme, asliye hukuk mahkemesidir.

Dava ve hüküm tarihinde, asliye hukuk mahkemesinin görevli olduğu nazara alınarak, resen dava dilekçesinin görev yönünden reddine karar verilmesi gerekirken, mahkemece esasa girilerek yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

Diğer taraftan; Medeni Kanunun 305. maddesinin 1. fıkrasına göre bir küçüğün evlat edinilmesi, evlat edinen tarafından bir yıl süreyle bakılmış ve eğitilmiş olması koşuluna bağlıdır.

Aynı kanunun evlat edinme kararı vermeden önce hakime araştırma yükümlülüğü getiren 316. maddesinde;"Evlat edinmeye, ancak esaslı sayılan her türlü durum ve koşulların kapsamlı biçimde araştırılmasından, evlat edinen ile edinilenin dinlenmelerinden ve gerektiğinde uzmanların görüşünün alınmasından sonra karar verilir.

Araştırma özellikle evlat edinen ile edinilenin kişiliği ve sağlığı, karşılıklı ilişkileri, ekonomik durumları, evlat edinenin eğitime yeteneği, evlat edinmeye yönelen sebepler ve aile ilişkileri ile bakım ilişkilerindeki gelişmelerin açıklığa kavuşturulması gerekir." hükmü mevcuttur.

Mahkemece, Medeni Kanunun 305. maddesinin 1. fıkrasındaki şartın gerçekleşip gerçekleşmediği tespit edilmeden ve 316. maddesi gereğince kapsamlı bir araştırma yapılmadan eksik inceleme ile davanın kabulüne karar verilmesi de doğru bulunmamıştır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi.
15.03.2004

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2003/13683
Karar No : 2003/14737
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Ağrı S.H.
Tarihi : 5.3.2002
Numarası : 2002/1 - 2002/ 33
Dava Türü : Evlat Edinmeye İzin
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

1 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe giren 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 315. maddesi ile "Evlat edinme kararı, evlat edinenin oturma yeri, birlikte evlat edinme de eşlerden birinin oturma yeri mahkemesince verilir. Mahkeme kararıyla birlikte evlatlık ilişkisi kurulmuş olur." Hükmü getirilerek evlat edinmeye izin kararı verilmesi usulü kaldırıldığından, dava ve hüküm tarihi itibarıyla Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 8. maddesinin 5. bendindeki evlat edinme davalarında sulh hukuk mahkemesinin görevli olduğuna ilişkin hüküm örtülü (zımni) olarak yürürlükten kaldırılmıştır.

469 sayılı Mehamiki Şer'iyenin İlgasına ve Mehakim Teşkilatına Ait Ahkami Muaddil Kanununun 3. maddesine "Asliye Mahkemeleri, Sulh Mahkemelerinin salâhiyetleri haricinde kalan bilcümle hukuk, ceza, ticaret davalarını usul ve kanuna tevfikân kabili temyiz olmak üzere görür." hükmü gereğince, Asliye Hukuk Mahkemesinin görevi asıl, Sulh Hukuk Mahkemesinin ise istisna olduğundan, 1 Ocak 2002 tarihinden itibaren, evlat edinme davalarında görevli mahkeme Asliye Hukuk Mahkemesidir.

Mahkemece, Asliye Hukuk Mahkemesinin görevli olduğu nazara alınarak, re'sen dava dilekçesinin görev yönünden reddine karar verilmesi gerekirken esasa girilerek, yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi.
03.11.2003

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No :2003/13654
Karar No :2003/15160
İncelenen Kararın:
Mahkemesi :M 1.A.H.
Tarihi :22.05.2003
Numarası :1107 - 535
Dava Türü :Evlatlığın İptali
Temyiz Eden :Davacılar

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüülüp düşünöldü.

Davacı vekilinin davalı aleyhine açtığı dava ile davacı A ile yabancı uyruklu eşinin M'yi evlat edinmelerine ilişkin Alman Mahkemesi kararının tanınması isteği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Tanıma talebinin incelenmesi ve karara bağlanması tenfiz davalarındaki usul ve esasa tabi olup, 2675 sayılı Yasanın 37. maddesi uyarınca yabancı mahkeme ilamının o ülke makamlarınca usulen onanmış aslı ve onanmış tercümesi ile ilamın kesinleştiği gösteren o ülke makamlarınca usulen onanmış yazı veya belge ile onanmış tercümesinin eklenmesi zorunlu olduğu halde bu yön göz önünde tutulmadan verilen fotokopi ile yetinilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

Tanınması istenilen, Tempelhof-Kreuzberg Asliye Hukuk Mahkemesince davacı ve eşinin daimi ikametgahlarının Berlin olarak kabul edildiği görölmektedir.

2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 18/2. maddesi hükmüne göre, "Evlat edinmenin hükümleri evlat edinenin milli hukukuna, birlikte evlat edinme halinde ise evlenmenin genel hükümlerini düzenleyen hukuka tabidir."

Aynı Kanun'un 12/2.maddesinde de, "Evlenmenin genel hükümleri eşlerin müşterek milli hukukuna tabidir. Tarafların ayrı vatandaşlıkta olmaları halinde, müşterek milli hukukuna tabidir. Tarafların ayrı vatandaşlıkta olmaları halinde, müşterek ikametgah hukuku, bulunmadığı takdirde müşterek mutad meskenleri hukuku, bunun da bulunmaması halinde Türk Hukuku uygulanır." hükmü mevcut ise de;

Anılan Kanun'un 42. maddesi uyarınca, mahkemece tanıma kararı verilebilmesi için yabancı ilamın 38. maddenin (a) ve (d) bentleri haricindeki tenfiz şartlarını taşıdığıın tespit edilmesi gerekmektedir.38. maddenin (c) bendinde, tenfizi istenilen ilamının Türk kamu düzenine aykırı olması gerektiği hükme bağlanmıştır.

Evlat edinme ehliyet ve koşulları kamu düzenine ilişkin olup, dava tarihinde yürürlüğe girmiş olan 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 308. maddesi hükmüne göre, evlat edinilenin evlat edinenden en az on sekiz yaş küçük olması şarttır.313. maddesi gereğince ise, evlat edinenin alt soyu bulunmaması koşuluyla ergin veya kısıtlı evlat edinilebilmektedir.

Dosyada mevcut nüfus kaydına göre 4.11.1970 doğumlu A ile evlat edinilen 28.6.1982 doğumlu davalı M arasında 12 yaş fark bulunmasının yanı sıra davacının N, E, Ö, S adında çocukları olduğu da anlaşılmaktadır.

Mahkemece tanınması istenilen yabancı mahkeme kararının Medeni Kanununun 308. ve 313. maddesindeki şartları taşımadığından Türk kamu düzenine aykırı olduğu hususu dikkate alınarak davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması doğru görülmemiştir.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 30.06.2003

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No :2003/4342
Karar No :2003/6810

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün temyizden mürafaa icrası suretiyle tetkiki istenilmekle duruşma için tayin olunan * 9.10.2002 tarihinde temyiz edenler vekili geldi. murafaadan vazgeçiyorum evrak üzerinde

inceleme yapılsın dedi. Karşı taraf tebligata rağmen gelmedi. Bugün dosyadaki bütün kağıtlar okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Türk Medeni Kanununun yürürlüğe girmesinden önce kurulmuş olan evlat edinme sözleşmeleri bütün hükümleri ile birlikte geçerliliğini korur. (4722 S.K md. 14) Türk Medeni Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önceki olayların hukuki sonuçlarına bu olaylar hangi kanun yürürlükte iken gerçekleşmişse kural olarak o kanun hükümleri uygulanır.(4722 SK. md. 1)

743 Sayılı Medeni Kanunun 258. maddesi; evlatlığın evlatlık sözleşmesini haklı sebeplerin varlığı halinde her zaman kaldırılmasını isteyebileceğini hükme bağlanmıştır.Evlatlık ilişkisi 4.5.1992 de kurulmuştur.Evlatlık 15.11.1991 doğumludur.Evlatlık ilişkisi kurulmakla asıl ana babanın velayet hakkı kalkmış, evlat edinene geçmiştir. (10.11.1954 gün ve 17/24 sayılı İct. Bir. Kararı) davacı annenin dava hakkı bulunmamaktadır. Ancak küçüğe kayyım tayin edilmiş, kayyım davaya katılmış, kayyımda iptale karar verilmesini istemiştir.

Kayyım evlatlık bağının kaldırılmasını haklı kılacak maddi bir hadisenin varlığını ispat edememiştir.Gerçekleşen bu durum karşısında davanın reddi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün gösterilen sebeple BOZULMASINA, temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine oybirliğiyle karar verildi. 08.05.2003 per.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2003/3371
Karar : 2003/4541
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Edremit S.H.
Tarihi : 1.12.1999
Numarası : 1998/348 - 1999/720
Dava Türü : Evlat Edinmeye İzin
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Dava ve hüküm tarihinde yürürlükte olan 743 sayılı Türk Medeni Kanununun 255. maddesi gereğince eşlerden birinin evlat edinmesi ve evlatlık olması diğerinin rızasına bağlıdır.

Dosyadaki nüfus kaydından, evlat edinilen H 'nin evli olduğu görülmekte olup, eşi E 'nin rızası alınmadan davanın kabulüne karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 31.03.2003

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas : 2003/1086
Karar : 2003/2357
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Erfelek S.H.
Tarihi : 11.3.2002

Numarası : 2002/30-2002/42
Dava Türü : Evlat Edinmeye İzin
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacılar vekilinin 15.5.2002 tarihli dava dilekçesi ile davacıların küçük M'yi evlat edinmelerine izin verilmesini istediği, mahkemece davanın kabulü ile davacıların adı geçen kişiyi evlat edinmelerine karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 306. maddesinin 1. fıkrası ile, "Eşler, ancak birlikte evlat edinebilirler; evli olmayanlar birlikte evlat edinemezler." 2.fıkrası ile de, "Eşlerin en az beş yıldan beri evli olmaları veya otuz yaşını doldurmuş bulunmaları gerekir." hükmü getirilmiştir.

22.12.1997 tarihinde evlenmiş olan davacıların, dava ve hüküm tarihinde beş yıldan beri evli olmadıkları gibi, 5.4.1973 doğumlu Z'nin da otuz yaşını doldurmadığı dikkate alınmadan, Medeni Kanunun 306. maddesine aykırı olarak, davanın kabulüne karar verilmesi doğru bulunmamıştır.

Yeni Medeni Kanunumuzun hakime, evlat edinme kararı vermeden önce araştırma yükümü getiren, 316. maddesinin 1. fıkrasında "Evlat edinmeye, ancak esaslı sayılan her türlü durum ve koşulların kapsamlı biçimde araştırılmasından, evlat edinen ile edinilenin dinlenmelerinden ve gerektiğinde uzmanların görüşünün alınmasından sonra karar verilir." 2. fıkrasında da, "Araştırma özellikle evlat edinen ile edinilenin kişiliği ve sağlığı, karşılıklı ilişkileri, ekonomik durumları, evlat edinenin eğitime yeteneği, evlat edinmeye yönelten sebepler ve aile ilişkileri ile bakım ilişkilerindeki gelişmelerin açıklığa kavuşturulması gerekir." hükmü mevcuttur

Mahkemece, Mendin Kanununun 316. maddesi gereğince kapsamlı bir araştırma yapılmaksızın tarafların ve tanıkların ifadesi ile yetinilerek yazılı şekilde hüküm kurulması da yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 24.04.2003

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden

Esas No :2002/4657
Karar No :2002/5459
Tarih :18.04.2002

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen ve yukarıda tarih numarası gösterilen hüküm temyiz edilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Dava evlatlık ilişkisinin refine ilişkin (TKM. 258) olmayıp evlatlık aktinin ehliyet (TKM.md.10) ve rızayı ifsat eden hile (BK.28) sebebiyle butlanına ilişkin olup bu hak şahsa bağlı haklardan olmayıp akitten hakları ihlal olunan kişiler tarafından da açılabilir. Davanın sıfat yokluğu sebebiyle reddi doğru değilse de, davacının iddialarını kabule elverişli bir delil bulunmadığından ret sonucu itibariyle doğru olduğundan hükmün açıklanan sebeple onanması gerekmiştir.

SONUÇ:Hükmün yukarıda açıklanan sebeple ONANMASINA, aşağıda yazılı onama harcının temyiz edene yükletilmesine, peşin harcın mahsubuna, oybirliğiyle karar verildi. 18.04.2002 (Prş.)

Yargıtay 20. Hukuk Dairesinden :

Esas No :2002/4345
Karar No :2002/5881
Tarih :2002
Kaynak :YKD. Kasım 2002
İlgili Maddeler :TMK 305,TMK 320
İlgili Kavramlar :Evlat Edinme - Mahkemenin Görevi
Karar Metni : Evlatlık sözleşmesinin iptali ve evlat edinme davaları Asliye Hukuk Mahkemesinin görevi dahilindedir.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas No :2002/4167
Karar No :2002/4916
Tarih :2002
Kaynak :YKD. Eylül 2002
İlgili Maddeler :TMK 316
İlgili Kavramlar :Evlatlık Bağının Kurulması,Görevli Mahkeme
Karar Metni : 4721 Sayılı yeni Medeni Kanununun 316.maddesinde evlatlık bağının ancak mahkeme kararıyla kurulabileceği hükme bağlanmıştır. Evlatlık edinmede görevli mahkeme Asliye Hukuk Mahkemesidir.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas No : 2002/2370
Karar No : 2002/3197
İncelenen Kararın Mahkemesi : Balıkesir 1. S.H.
Tarihi : 19/7/2001
Numarası : 2001/816-806
Dava Türü : Evlat Edinmeye İzin
Temyiz Eden :Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacıların 13/7/2001 tarihli dava dilekçesi ile, davalıların kızı 5/7/2001 doğumlu Hülya Çetin'i evlat edinmelerine izin verilmesini istedikleri, mahkemece davanın kabul edildiği ve hüküm temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin 253. maddesinde ise “Evlat edinme hakkı en az otuzbeş yaşında olup da nesebi sahih furuu bulunmayanlara münhasırdır.” Hükmü mevcuttur. Aynı Kanununun 254. maddesinde ise “mümeyyiz olan kimse, rızası olmadıkça, evlatlığa alınamaz. Ana babanın veya hakimin muvafakatı alınmadıkça mahcur ile küçük, mümeyyiz bile olsalar, evlatlığa alınamazlar.” hükmü mevcuttur.

Dosyadaki nüfus kaydından davacı S18/4/1967 doğumlu olup, gerek dava ve gerekse hüküm tarihinde 35 yaşını doldurmadığı anlaşılmaktadır. Mahkemece, davacı S'nin 35 yaşını ikmal etmediği gözetilmeden ve küçük H'nin anne ve babasının rızası alınmadan, vekillerinin beyanı ile yetinilerek yazılı şekilde davanın kabulüne karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırıdır.] biçimindeki gerekçe ile hükmün Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesi uyarınca bozulması istenilmiştir.

1 — 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin 253 ve müteakip maddeleri hükümlerine göre oluşturulan evlat edinme işlemleri şahsa bağlı haklardan ise de bu hak evlenme gibi bizzat kullanılması gereken mutlak şahsa bağlı haklardan değildir (Y.2.H.D.nin 23/1/1946 tarihli 1946/45-451 sayılı 27/6/1963 tarihli 1963/3697-4061 sayılı, 10/7/1997 tarihli 1997/6795-8177 sayılı 19/6/1998 tarihli 1998/6444-7815 sayılı kararları). Şu halde açıkça yetki verilmek suretiyle bu işlemlerin vekil aracılığı ile yapılmasında kanuna aykırılık yoktur. Davada küçüğün doğal ana ve babası Noterde 11/7/2001 günü düzenlenen fotoğraflı vekaletnamelerinde açıkça küçük H'nin A ve S tarafından evlat edinilmesi için gerekli işlemleri yapmak ve izin davasını kabul için avukatlarına açık yetki vermişler. Doğal ana babanın vekilleri bu yetkiye istinaden hakim huzurunda imzası tahdında Türk Kanunu Medenisinin 254. maddesine uygun beyanda bulunmuştur. Şu halde kanunda gösterilen evlat edinmeye muvafakat beyanının vekil aracılığı ile kullanılamayacağına, Türk Kanunu Medenisinin 254. maddesi koşullarının oluşmadığına ilişkin bozma isteği yerinde değildir.

2 — Ancak evlat edinmek isteyenlerden S müracaat tarihinde henüz 35 yaşını ikmal etmediği anlaşıldığından karar 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin 253. maddesine aykırı olduğundan hükmün bozulması gerekmiştir.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteği yukarıda 2. bentte açıklanan sebeple kabulüyle hükmün bu yönden ve sonucuna etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, sair bozma isteğinin 1. bentte açıklanan gerekçe ile **REDDİNE**, oybirliğiyle karar verildi. 8/3/2002

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas No	: 2002/863
Karar No	: 2002/1632
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Tavşanlı S.H.
Tarihi	: 12/9/2001
Numarası	: 2001/613-2001/635
Dava Türü	: Evlat Edinmeye İzin
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

4722 sayılı Kanunun 1. maddesi hükmü de dikkate alındığında olaya 743 sayılı Türk Kanunu Medenisi hükümlerinin uygulanması gerekir. Davacılar H ve S'nin 23/8/2001 tarihli dilekçeleri ile küçük Ö'yü evlat edinmelerine izin verilmesini istedikleri, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Dosyada mevcut nüfus aile kayıt tablosundan davacı H'nin önceki evliliğinden S adında bir oğlu olduğu görülmektedir.

743 Sayılı Türk Kanunu Medenisinin 253. maddesi hükmüne göre evlat edinme hakkı ancak nesebi sahih fürüu bulunmayanlara münhasırdır. Mahkemece, nesebi füruru bulunan

H'nin isteğinin reddine karar verilmesi gerekirken, küçük Ö'yü evlat edinmesine izin verilmiş olması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 11/2/2002

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas No :2001/14296
Karar No :2001/15558
Tarih :09.11.2001

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen ve yukarıda tarih numarası gösterilen hüküm temyiz edilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Düzgün soybağlı altsoyu olmayan kişi önceki evlatlığı yanında başka evlatlıkta edinebilir. (MK. 253, Y.2.H.D.nin 12.12.1987 tarihli 11603-10028 sayılı, 26.12.1955 tarihli 6645-6339 sayılı, 13.1.1945 tarihli 5959-266 sayılı kararları) Bu nedenle davanın reddi yasaya aykırıdır. O halde mahkemece yapılacak iş; evlatlık edinmek istenen 18.8.2001 tarihinde evlendiğinden, diğer eşin onam verip vermeyeceği konusundaki beyanını almak, diğer delilleri toplamak sonucuna göre bir karar vermektir. Bu yön gözetilmeden davanın yazılı gerekçelerle reddi bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan hükmün açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, bozma nedenlerine göre sair hususların incelenmesine yer olmadığına, temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine, oybirliğiyle karar verildi. 09.11.2001 (Cuma)

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas No :2001/8029
Karar No :2001/9290
Tarih :14.06.2001

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davalılar tarafından evlat edinilen küçük E evlilik haricinde 9.1.1998 tarihinde dünyaya gelmiş ve anasının bildirim üzerine anasının kızlık hanesine Medeni Kanunun 290. maddesine göre " anasının aile ismi " ile 20.1.1998 tarihinde tescil edilmiştir.

Çocuğun ana ve babası 16.12.1998 tarihinde evlenmişlerdir. Evlat edinme sözleşmesi 23.12.1998 tarihinde kayyım K ile evlat edinenler (davalılar) arasında akdedilmiştir.

Evlilik haricinde doğan çocukların nesebi, ana babanın birbirleriyle evlenmesiyle kendiliğinden sahih olur. (Mk.247) Ana baba doğan çocuklarını ikametgahlarının bulunduğu veya evlendikleri mahal nüfus memuruna ihbara mecburdur. Bu ihbar akit ile birlikte veya hemen akitten sonra yapılır. İhbarın yapılmaması nesebin sahih olmasına mani değildir. (MK.248)

Evlat edinme sözleşmesinin Noterlik Kanununun 89. maddesi uyarınca düzenleme şeklinde yapılması, sözleşmenin evlat edinenle evlat edinilen veya kanuni temsilcisi tarafından imzalanması gerekmektedir.

Olayda evlat edinme sözleşmesinin akdedildiği tarihte ana babanın evlenmiş olması sebebiyle çocuğun velayeti Yasa (MK.247) gereği ana ve babadadır. Hal böyleyken kayyımın iştiraki ile sözleşme yapılması sözleşmeyi hükümsüz kılar. Ana babanın veya hakim onayı

alınmadıkça evlatlık sözleşmesi geçerlilik kazanamaz (MK.254) vesayet altındaki kimsenin evlatlığa verilmesi Asliye mahkemesinin onayına tabidir. Ana-babanın veya asliye hakiminin onayı, sözleşmenin asli öğelerindedir. Belirli bir iş için atanan kayyım o işi Sulh hakiminin vereceği direktifler doğrultusunda yürütür. Sulh Hakimi kayyım evlatlık olarak verilmesi için emir vermiş ise, istemin ayrıca asliye hakimliğince de onay görmesi gerekir (MK.402-406) Zira evlat edinme sözleşmesinin asli öğeleri taşınması sözleşmenin geçerlilik koşuludur. Diğer yönden Medeni Kanununun 254/a maddesiyle ön görülen ana babanın ilgisizliğinin bulunduğu da söz konusu değildir.

Anne evlilik dışı doğan çocuğunu nüfusa kayıt ettirmiş. Gereği gibi bakma olanağı bulunmadığı çocuğun daha iyi koşullarda yetişmesini sağlamak üzere Esirgeme Kuruluşuna vermiş, çocuğun babası ile evlenince de çocuğa sahip çıkmıştır. Bu bakımdan asli öğelerinden yoksun olan evlatlık sözleşmesinin iptaline karar verilmesinde bir isabetsizlik görülmemiştir.

SONUÇ: Hükmün yukarıda gösterilen sebeple ONANMASINA, aşağıda yazılı harcın davalılara yüklenmesine , peşin harcın mahsubuna, gerekçede oyçokluğu onamada oybirliğiyle karar verildi. 14.06.2001 Per.

MUHALEFET ŞERHİ

Medeni Kanununun 298. maddesi ya da aynı Kanununun 376/3. maddesi uyarınca tayin olunan kayyımların görevleri muayyen iş için tayin olunmuş iseler o işin bitimi ile, kayyım tayinini gerektiren sebebin kalkması ve kayyım vazifeden affi ile nihayet bulur. (MK.421)

Kayyım tayinine ilişkin karar kaldırılmadıkça kayyımın temsil ettiği kişi adına yaptığı işlemler geçerlidir. Evlatlık ilişkisi kurulduğu sıra da küçük (E) S ana ve babası tarafından terk edilmiş İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne başvurması üzerine evlat edinme işlemlerinin yapılması için kendisine bir kayyım tayin edilmiş kayyım sözleşmeyi yapmıştır.Kayyımın küçüğü temsil yetkisi olmadığını ve evlatlık sözleşmesinin bu sebeple geçersiz olduğunu kabul eden çoğunluk görüşüne katılmadığım gibi, ana babanın çocuğu terk ettikleri ve Sosyal Hizmetler Kurumunun himayesine alındığı dosya içeriğine uygun bulunduğundan Medeni Kanununun 254/a maddesi koşullarının oluşmadığına ilişkin gerekçeye de katılmak mümkün değildir.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesi:

Esas No :1990/10552

Karar No :1990/13850

Temyiz kudretini taşımayan mahcur evlat edinemez. Taraflar arasındaki evlatlığın iptali davasının yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü. Evlat edinme hakkı şahsa bağlı haklardandır. Temyiz kudretine sahip olmayanlar, M.K.16 ve 253.maddeleri uyarınca irade açıklamasında bulunmayacaklarından evlat edinemezler. M.K.nun 406/1.maddesinde gösterilen hal ancak mümeyyiz mahcurlara aittir. Bu sebeplerle vasi, mümeyyiz olmayan mahcur adına evlatlık mukavelesi akdedemez. (Y.2.H.D.30.9.1958 günlü 3819/4306 sayılı kararı) davacıların aile nüfus kayıtları getirtilip mahcurun kardeşleri M ve H ile irtibatları belirlendikten sonra yukarıda açıklanan yönler gözetilerek hüküm kurmak gerekirken vesayet makamının evlat edinmeye izin verdiğinden ve vasinin mahcur adına hareket ettiğinden söz edilerek davanın reddi doğru olmayıp, bozma gerektiği halde kararın onandığı anlaşıldığından, davacının karar düzeltme isteğinin kabulü ile 26.6.1990 günlü 1553/6596 sayılı onama kararının kaldırılmasına, hükmün yukarıda açıklanan sebeplerle BOZULMASINA, 24.12.1990 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
İ.Y.Ömeroğlu	N.K.Yalçinkaya	Tahir Alp	Ş.D.Kabukçuoğlu	A.N.Tuncer

Yargıtay 2. Hukuk Dairesi:

Esas No :1963/3697
Karar No :1963/4061

Reşit olmayan mümeyyizler yoluyla kanuni mümessilinin rızası ile evlat edinilemez.Bu kural onu himaye amacı taşıdığından bu sebeple ancak o butlan iddia edebilir. Evlat edinmeye izin Kararı ilam değildir. İcazet verilen evlatlık işlemine karşı taraflardan biri veya halefleri iptal davası açamaz.

Temyiz eden:Davalı S ve rüfakası taraflarından N aleyhine İstanbul Asliye 3.Hukuk Hakimliğinin 17.11.1947 tarih ve 1643 sayılı bir ilamına dayanılarak Ömer Kara ve karısı Aliye Karanın Davalı edildiğine dair bir mukaveleden bahisle nüfus kaydına bir evlat edinme muamelesi tesis olunarak miras Davalıya inhisar ettirilmiş ise de; Bu evlat edinme muamelesi, muris Ö'nün ikametgahı Edremit olduğu halde alınmış olan izin ilamı İstanbul Mahkemesinden verilmiş, izin tarihinde davalı N reşid olduğu halde davaya iştirak etmeyip muvafakati alınmadan anne ve babası iştirak etmiş ve ilam kesinleşmeden noter senedi tanzim edilmiş ve Ö, karısı A ve N'nin umumi vekaletna melerini havi olarak İstanbula gitmiş ve orada bir avukat tevkil ederek kendi namına asaleten ve karısı Aliye ile Nuran namına vekaleten aharı tevkil etmek sureti ile senet tanzim ettirmiş ve şu hale göre mevcut evlatlık mukavelesi kanuna aykırı bulunmuş olduğundan iptaline karar verilmesi talebiyle açılan davanın Davacılarından S ve M davadan çıkarıldıktan sonra yapılan muhakemesi sonunda; Evlat edinilen kimsenin mahkemede dinlenmesi şart olmasına rağmen dinlenmemiş ve vekilin N'ye vekaleten rızasını beyan ettiğine dair ifadesine istinad edilerek N'den vekaletname istenmeye lüzum görülmemiş ve verilen Karar da mukaveleden evvel kesinleşmemiş ve bu husus Noterce de aranmamış ve evlat edinilen tarafından verilmesi icabedip menfaatleri sarsan kimse tarafından verilmemesi lazım olduğuna ve ahiren alınmış olan rızanın muteber olamayacağına mebni vaki evlatlık mukavelesinin iptaline dair verilen yukarıda tarih ve numarası yazılı hükmün, temyizden mürafaa icrası suretile tetkiki davalı vekili tarafından talep edilmiş ise de; dava mahiyeti itibariyle duruşmaya tabi olmadığından inceleme evrak üzerinde yapıldı, gereği düşünüldü:

1-Medeni Kanununun 254. maddesinde mümeyyiz olan kimsenin rızası olmadıkça evlatlığa alınamayacağı kaydı reşit olmayan mümeyyizleri istihdaf eden bir hükümdür. Yani Kanunla mümessilin arzusuna rağmen evlatlık olmak istemeyen mümeyyizi himaye maksadile konulmuştur. Bittabii reşit olan bir mümeyyiz evlatlık mukavelesini bizzat yapacağı cihetle böyle bir mecburiyet bahis konusu değildir. Bir akitle bir tarafı korumak maksadile kabul edilen bir hüküm; o akdin karşı taraf akidini izrar için kullanılamaz ve evlatlık rabitasının devamına arzu eden kimseye bu arzusuna rağmen evlatlık rabitasının doğmadığı iddiası ile akdin mutlak butlan ile batıl olduğu iddia edilemez. Buradaki butlan nisbidir ve butlanı iddia hakkı ise vazı kanunun himaye etmeyi düşündüğü sahsa aittir. Binaenaleyh aksine taalluk eden mahkemenin bu husustaki görüşü isabetsizdir.

2-Evlat edinmeye izin verilmesine muteallik Karar bir ilam mahiyetini haiz değildir. Usul hükümlerine tevfikan katiyet kesbetmesi de düşünülemez.

3-Hadisemizde Davalı N, Ö'ye umumi bir vekaletname vermiş ve bu vekaletnamede mahkemenin evlatlık izin Kararından bahsedilerek Noterde mukavele yapması için de vekili salahiyyetli kılmıştır. Bu şahıs da haiz olduğu salahiyyete müsteniden bir vekil tayin etmiş bulunmaktadır. İşbu vekile evlat edilen kimsenin bu muameleyi yapması için izin vermediği iddia olunmamıştır. Vekalet akdi şekle bağlı bir akit değildir. Müvekkilin vekiline vekalet verdiğini beyan etmesi kafidir. Usulün 65. maddesine konulan hüküm, vekalet hizmeti dolayısı ile mahkemeye gelen vekilin bu sıfatını ispata münhasır bir kaidedir. Davalı akit yapılırken vekilinin bu akdi yapmasına izni olduğunu beyan etmektedir. Vekilin elinde bir de yazılı vesika mevcut iken artık Davalının Noterden bir 2.vekaletnameyi tanzim ettirmeye

icbar olunması lüzumsuz bir külfettir. Yukarıda da izah olunduğu gibi akde muvafakat ve icazet hususları o akdin akidini himaye için vazolunmuş kaidelerdir. (Akde muvafakat ettim ve icazetim lahit oldu.) diyen bir akide o akdin karşı tarafı (Akit yapılırken muvafakati yoktu, icazete de itibar etmiyoruz.) demeye hukukun salahiyetli olamaz. Kaldı ki burada davacılar evlat edinmenin külli halefi sıfat ile hareket etmişlerdir. Çünkü bu dava mirasçılardan şahsında doğan bir iptal veya tenkis davası değildir. Ancak evlat edinme akdinin akide bulunan murislerinin halefi sıfat ile de davayı ikame edebilmişlerdir. Murisleri dahi evlat edinme akdi yapıldıktan sonra "Bu mukavele yapılırken benim de evlat olmaya muvafakatım vardı) diyen evlatlığa karşı böyle bir iddia dermeyan edemez.

Murisin dermeyan edemediği bir hakkı davacıların dermeyana elbette ki hakları yoktur. Binaanaleyh; yukarıda izah edilen hususlar göz önünde tutulma dan yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsiz ve temyiz itirazları yerinde bulunmuş olduğundan kabulüne hükmün açıklanan sebeplerden dolayı (BOZULMASINA) ve aşağıda gösterilen temyiz giderlerinin ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 27.6.1963 tarihinde oybirliğiyle Karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
H.Ş.Park	K.Tan	M.Görel	T.M.Alparen	F.Alpargin

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No :1946/45
Karar No :1946/451

Evlat edinme şahsa bağlı haklardanır. Açık yetki verilmedikçe vekil aracılığı ile evlat edinilemez.

F vekili Av.Z tarafından müvekkilesinin M K'yı evlat edinmesine izin verilmesi talep ile açılan davanın yargılaması sonunda: Davacı F'nin K'yı evlat edinmek isteğine ve K ile karısı S'nin buna muvafakat ettikleri bildirilmiş ve kanun medenideki evlat edinme şartlarının mevcut olduğu görülmüş olduğundan davacı F'nin M oğlu K'yı evlat edinmesine ve işin her iki tarafın nüfus kayıtlarına işaret edilmesine dair verilen hüküm F G'nin vefat ile varislerinden H tarafından temyiz edilmekle yapılan incelemede; temyiz dileğinin süresinde olduğu görülüp kabulü oybirliği kararlaştırıldıktan ve dosyadaki evrak okunup iş anlatıldıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Evlat edinme münhasıran şahsa bağlı haklardan olup müteveffat F tarafından verilen vekaletnamede vekil C'nin bu hususta kendisini temsile yetkili olduğu açıklanmamış iken vekili mumaileyhin vaki müracaatına binaen evlat edinmeye izin verilmesi yolsuz ve itirazlar bu bakımdan varit olduğundan kararın (bozulmasına)ve aşağıda yazılı temyiz masraflarının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 23.1.1946 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
A.H.Berki	K.Ögen	S.Aköner	R.Yardım	R.Kural

[İÇİNDEKİLER SAYFASI](#)

EVLENME

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas	: 2005/2134
Karar	: 2005/4925
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Ankara 4.Aile Mahkemesi
Tarihi	: 12.2.2004
Numarası	: 2004/21-2004/110
Davalı	: Hasımsız
Dava Türü	: Evlenmeye İzin
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı Ş tarafından 14.01.2004 tarihinde hasımsız olarak açılan davada, ana ve babası dinlenmeden evlenmesine izin verilmesinin istendiği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 126. maddesine "küçük yasal temsilcinin izni olmadan evlenemez." 128. maddesinde ise "hakim haklı sebep olmaksızın evlenmeye izin vermeyen yasal temsilciyi dinledikten sonra, bu konuda başvuran küçük veya kısıtlının evlenmesine izin verebilir" hükümleri yer almaktadır.

Dosya için mevcut nüfus kayıt örneklerinden davacının ana ve babasının sağ oldukları anlaşılmaktadır. Mahkemece, dava ve hüküm tarihinde on yedi yaşını doldurup on sekiz yaşını ikmal etmeyen davacının yasal temsilcisi dinlenerek sonucuna göre karar verilmesi gerekirken eksik inceleme ve araştırma ile Medeni Kanunun 128. maddesi hükmüne aykırı olarak evlenme izni verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 28.03.2005

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas	: 2005/2133
Karar	: 2005/4855
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Karşıyaka Aile Mahkemesi
Tarihi	: 9.9.2003
Numarası	: 2003/1755-2003/231
Davalı	: Hasımsız
Dava Türü	: Evlenmeye İzin
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacılar tarafından 02.09.2003 tarihinde hasımsız olarak açılan davada, velayet altında bulunan 01.09.1987 doğumlu İ'nin evlenmesine izin verilmesinin istendiği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 124/2. maddesi ile "Ancak, hakim olağanüstü durumlarda ve pek önemli bir sebeple on altı yaşını doldurmuş olan erkek veya kadının evlenmesine izin verebilir. Olanak bulundukça karardan önce ana ve baba veya vasi dinlenir" hükmü getirilmiştir. Mahkemece, olağanüstü durumun ve pek önemli nedenin varlığına ilişkin deliller sorulup toplanarak sonucuna göre karar verilmesi gerekirken eksik inceleme ve araştırma ile Medeni Kanununun 124/2. maddesi hükmüne aykırı olarak evlenme izni verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 28.03.2005

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2004/12773
Karar : 2004/14480
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Terme A.H.
Tarihi : 16.4.2002
Numarası : 2001/358-2002/104
Dava Türü : Evliliğin Tespiti
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı vekilinin, 21.11.2001 tarihli dava dilekçesi ile davalılar aleyhine açtığı davada, müvekkili N ve müteveffa İ 'nin 1984 yılında evlenmelerine rağmen evliliğin nüfus kayıtlarına işlenmediğini belirterek evliliğin tespitine karar verilmesini istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmıştır.

Davanın açıldığı tarihte yürürlükte olan 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin 109. maddesinde "evlendirmeye memur olanlar, evleneceklerden her birine, birbirleriyle evlenmek isteyip istemediklerini sorar; muvafakat cevapları üzerine evlenmenin her ikisinin rızasıyla kanunen akdedilmiş olduğunu beyan eder" hükmü mevcuttur.

1 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe giren 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 141. maddesi, sözü edilen kanun maddesini karşılamaktadır. 14.06.1965 ve 3/3 Sayılı İçtihadı Birleştirme Kararında da, evlenme akdinin geçerli olarak meydana gelebilmesi için evlenecek kişilerin yetkili memur önünde bu amaca uygun idare bildiriminde bulunmalarının yeterli olduğu belirtilmiştir.

Davacı ile İ'nin evlendirme memuru önünde evlenmek istediklerini beyan ettiklerine dair bir delil bulunmaması nedeniyle davanın reddine karar verilmesi gerekirken, davanın kabulüne karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 06.12.2004 (Pzt)

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Tarih	:2004
Esas No	:2004/8816
Karar No	:2004/9835
Kaynak	:Resmi Gazete
İlgili Maddeler	:TMK 336-342
İlgili Kavramlar	:Anne-Babanın Birlikte Dava Açması
Karar Metni	:Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden

Davacı M ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Karşiyaka 3. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 22.10.2003 günlü ve 2003/695-792 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Cumhuriyet Başsavcılığının 21.10.2004 gün ve Hukuk-2004/181969 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Dava, evliliğin devamı sırasında eşlerden birisi tarafından, nüfus kaydındaki doğum tarihinin düzeltilmesi istenilen küçüğe velayetten açılmış, mahkemece, diğer eşin katılması veya icazeti aranmadan davaya bakılıp kabulüne karar verilmiştir.

Türk Medeni Kanununun 336 ncı maddesinde, (eşlerden herhangi birisine öncelik veya üstünlük tanınmadan) evlilik devam ettiği sürece ana ve babanın, velayeti birlikte kullanacağı öngörülmüş ve 342 nci maddesinde de anne ve babanın çocuğu velayetleri çerçevesinde temsil edecekleri ilkesi yine ayırım yapılmadan getirilmiş olup, kamu düzenini sağlamaya yönelik bulunan bu kuralların, Yasanın yürürlüğe girdiği 1 Ocak 2002 tarihinden önceki olaylara uygulanması da, 4722 sayılı Türk Medeni Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Yasanın 2 nci maddesi hükmü gereğidir.

Emredici nitelikteki bu Yasa kuralı evlilik birliği içinde velayetin kullanılması kapsamında ana ve baba tarafından çocuk adına açılacak tüm davalar yönünden de geçerlidir. Buna göre, asıl olan eşlerin birlikte dava açmaları ise de, bunlardan birisi tarafından açılacak davaya diğer eşin sonradan icazetini bildirip olumlu iradesini ortaya koyması ile velayetin birlikte kullanılması gerçekleşmiş olduğundan yeterlidir. Diğer eşin katılımının veya rızasının sağlanmadığı davanın ise reddi gerekir.

Bu bakımdan mahkemece davacıya, eşinin davaya katılmak ya da duruşmada hazır bulunmak suretiyle icazetini bildirmesi veya icazetini gösteren imzası noterden onaylı belge ibraz etmesi için süre verilip, bunun sonucuna göre karar verilmesi gerekirken, eşlerden birisinin istemi yeterli bulunarak davanın esası hakkında hüküm kurulmuş olması doğru görülmemiştir.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 20.12.2004 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No	: 2004/1066
Karar No	: 2004/2274
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Kağızman A.H.
Tarihi	: 1.11.1983
Numarası	: 1983/115-1983/132

Dava Türü : Evliliğin İsbatı ile Nüfusa Tescil
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacının 11.08.1983 tarihli dava dilekçesi ile davalı Nüfus Müdürlüğü aleyhine açtığı davada; 16.07.1983 günü vefat eden S ile 1978 yılında gayri resmi olarak evlendiklerini belirterek evliliğin tespiti ile nüfusa tesciline karar verilmesini istediği, mahkemece 1.11.1983 tarihli kararlar davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmıştır.

Evlenme, şekle bağlı akitlerdendir. İki tarafın evlendirme memuru ve tanıklar önünde ve karşılıklı olarak bu konudaki iradelerini açıkça bildirmeleri şarttır. (743 Sayılı Türk Kanunu Medenisinin md. 108-109) Bu itibarla bir evlenme akdine dayanmadan birleşen davacı H ile S arasında geçerli bir nikah akdi meydana gelmediği halde S'nin ölümünden sonra ikisi arasında nikahın sübutuna karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi.
26.02.2004

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2003/8318
Karar : 2003/9831
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Eskişehir 3.S.H.
Tarihi : 29.03.2001
Numarası : 2001/47 -2001/419
Davalı : Hasımsız
Dava Türü : Evlenmeye İzin
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı K oğlu R'ye velayetten açtığı dava ile Rauf Utku'nun evlenmesine izin verilmesini istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Dava ve hüküm tarihinde yürürlükte olan 743 Sayılı Türk Kanunu Medenisinin 88/2. maddesi ile, "Şu kadar ki hakim, fevkalade hallerde ve pek mühim bir sebebe mebni on beş yaşını ikmal etmiş olan bir erkeğin veya on dört yaşını bitirmiş olan bir kadının evlenmesine müsaade edebilir. Karardan önce ana, baba veya vasinin dinlenmesi şarttır." Hükmü getirilmiş olup, evlenmeye izin verilebilmesi için ana, baba veya vasinin muvafakatlerinden söz edilmemiş, adı geçenlerin karardan önce dinlenmeleri öngörülmüştür.

Anılan madde gereğince, mümeyyiz küçük ya da onun yasal temsilcileri davayı açabileceklerdir. Yasal temsilci tarafından açılmış olan davada, mümeyyiz küçük dinlenecek, evlenme için gerekli kişiliğe bedeni ve fikri olgunluğa erişip erişmediği hakim tarafından gözlenecektir.

Kaldı ki evlenmeye izin için gereken fevkalade hallerin ve pek önemli bir nedenin var olup olmadığının da tanık ve diğer delillerle kanıtlanması gerekmektedir.

Hakim ancak bundan sonra tüm delilleri birlikte değerlendirerek mümeyyiz küçüğün menfaatleri gerektiriyorsa evlenmeye izin verebilecektir. Evlenmesi için izin istenen R dinlenilmeden, fevkalade hallerin ve pek önemli bir nedenin varlığına ilişkin deliller sorulup toplanmadan eksik inceleme ve araştırma ile yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 30.06.2003

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Tarih :2003
Esas No :2003/7198
Karar No :2003/8271
Kaynak :YKD EKİM 2003 sayı 10
İlgili Maddeler :MK 124/2
İlgili Kavramlar :Evlenmeye İzin
Karar Metni :Evlenmesine izin verilmesi istenilen vesayet altında düzenli aile yaşamı olmayan akrabaları tarafından bakılan ve evlenmekle başkalarının yardımına bağımlı olmaktan kurtulacak kişi olması dikkate alınarak evlenme isteğinin kabulü gerekir Vasiyetçinin ölümünden sonra vasiyetnamenin TMK nun 535 ve devamı maddeleri gereğince Sulh mahkemesine tevdiine ilişkin bilgi bulunmamaktadır. Vasiyetnamenin Sulh hakimince usulüne uygun açılıp açılmadığının araştırılıp sonucuna göre hüküm kurulması gerekir.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas : 2003/1950
Karar : 2003/3185
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Sulakyurt S.H.
Tarihi : 8.8.2002
Numarası : 2002/227 - 2002/216
Dava Türü : Evlenmeye İzin
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı Y tarafından hasımsız olarak açılan "evlenmeye izin" davasının, mahkemece kabul edildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Dosyada mevcut nüfus kaydının incelenmesinden davacı Y'nin 16 Temmuz 1987 doğumlu olduğu, dava tarihi itibarıyla de 15 yaşını ikmal ettiği görülmüştür.

Hüküm tarihinde yürürlükte olan 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 124. maddesi "erkek veya kadın on yedi yaşını doldurmadıkça evlenemez. Ancak, hakim olağanüstü durumlarda ve pek önemli bir sebeple on altı yaşını doldurmuş olan erkek veya kadının evlenmesine izin verilebilir..." düzenlemesi getirmiştir.

Mahkemece, davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 10.3.2003

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Tarih: :2003
Esas No :2002/15064
Karar No :2003/917
Kaynak :YKD.Ağustos2003
İlgili Maddeler :4721 SK 112/2 4721 SK 89 4721 SK 145 4722 SK 9/3
İlgili Kavramlar :Akıl Hastalığı Mutlak Butlan Sebebi 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunun Uygulanması
Karar Metni :MK.nun 145. maddesiyle eşlerden birinin evlenmeye engel olacak derecede akıl hastası olması halini"mutlak butlan sebebi olarak kabul edilmiştir. Evlilik yürürlükten kaldırılan MK. zamanında olsa bile 4722 sayılı Yasanın 9/3 maddesi hükmüne göre evlenmenin iptali davaları 1.1.2002 tarihinde yürürlüğe giren MK. hükümlerine tabidir. (4721 s. MK. m. 112/2,89,145) (4722 s. MKYK. m. 9/3)

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Tarih :2002
Esas No :2002/6217
Karar No :2002/7962
Kaynak :
İlgili Maddeler :TMK 336,TMK 342
İlgili Kavramlar :Doğum Tarihinin Düzeltilmesi- Küçüğe Velayeten Dava Açılması
Karar Metni :Evlilik birliği içinde, velayetin kullanılması kapsamında ana ve baba tarafından açılacak tüm davaları eşlerin birlikte açmaları esastır. Bunlardan biri tarafından açılacak davaya diğer eşin sonradan icazetini bildirip, olumlu iradesini ortaya koyması ile velayetin birlikte kullanılması gerçekleşmiş olur ve yeterlidir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu:

Daire :Hukuk Genel Kurulu
Tarih :26.10.1994
Esas No :1995/16733
Karar No :1995/17016
Kaynak :YKD. MAYIS 1995
İlgili Maddeler :MK 112/2 ,MK 114/1 ,MK 124 ,MK 126 ,MK 517/1
İlgili Kavramlar :Veraset İlamının İptali Ve Davası Butlan Nedeniyle Evlenmenin İptali Ölüm Nedeniyle Evlenmenin Sona Ermesi
Karar Metni : Miras ölüm ile açıldığında (MK. 517) evlenme ile kazanılan haklar arasında değerlendirilmesi ve hüsnüniyet kuralına bağlanması düşünülemez ve butlan nedeniyle evlenmenin iptali kararından önce ölüm nedeniyle evlilik sona ermiş olmakla sağ kalan eş iyi niyetli olup olmadığına bakılmaksızın mirasçı olur . Medeni Kanunun 114. maddesi gereğince evliliğin, ölüm veya boşanma gibi nedenlerle zevalinden sonra butlanın hüküm altına alılabileceği hükmü, miras yönünden sonuca etkili olmayıp alakadar ve taraflar için ancak manevi yönden bir değer taşımaktadır. Bu yönler düşünülmezsizin davanın reddedilmesi doğru değildir.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Tarih :02.11.1995
Esas No : 1995/4977
Karar No :1995/5903
Kaynak :YKD. TEMMUZ 1996
İlgili Maddeler :MK 120, HUMK 67
İlgili Kavramlar :Evlenmekle Reşit Olma Vekaletname İbrazı Evlenmenin Feshi
Karar Metni :1-Evlenme kişiyi reşit kılar. Artık ana-baba onun adına hareket edemez. Bu durumda HUMK'nun 67. maddesi uyarınca davacı adına hareket eden avukattan vekaletname istenmeden hüküm kurulamaz. 2-Medeni Kanununun 120. maddesi uyarınca evlenmenin feshi davasını ana baba da açabilirler. Bu durumda davanın ana babanın izni alınmadan evlenen kadın ve erkeğe yöneltmesi (tevcihi) gerekir.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No :1989/12336
Karar No :1989/10471

Her bir evliliği birden sona erdiren ölüm halinde M.K.114/3 maddesi uygulanmaz. Butlan davası incelenmelidir. Temyiz Eden :Davacı Taraflar arasındaki davasının yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü. Medeni Kanununun 114/3 maddesine göre butlan kararı verilmeden evvel ilk evlilik vefat veya sair sebeplerden son bulması halinde ikinci evlilik hakkında Butlan kararı verilemez. olayımızda her iki evliliğin tarafı olan koca 1940 yılında ölmüş ve bu iki evlilik aynı anda son bulduğundan, Medeni Kanununun 114/3 maddesine dayanılarak hüküm tesisi usul ve kanuna aykırıdır. Bu durumda toplanan deliller değerlendirilerek bir karar verilmesi gerekirdi. SONUÇ : Temyiz edilen hükmün gösterilen nedenle BOZULMASINA, 14.12.1989 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

Başkan v. Üye Üye Üye Üye
T.Alp N.Turhan Ş.D.Kabukçuoğlu A.N.Tuncer H.Dinç (Muhelif)

[İÇİNDEKİLER SAYFASI](#)

İDDETİN KALDIRILMASI

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas No	: 2000/8399
Karar No	: 2000/9964
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Kadışehri S.H.
Tarihi	: 25/2/1998
Numarası	: 1998/1-7
Davalı	: Hasımsız
Dava Türü	: İddetin Kaldırılması
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Savcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hüküm kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmiş olup evrak okunup gereği görüşölüp düşünölüdü.

Eşinden boşanmış olan davacının, yeniden evlenebilmek amacıyla Türk Medeni Kanununun 95. maddesinde öngörölün iddetin kaldırılmasına dair talebi, mahkemece “Medeni Kanunun 88. maddesi gereğince evlenmesine izin verilmesi” şeklinde hükme bağlanmış olup, verilen karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Dava dilekçesinden anlaşıldığı gibi talep, Medeni Kanunun 95. maddesinde yer alan iddetin kaldırılmasına ilişkin olup, Medeni Kanunun 88. maddesiyle ilgili bulunmamaktadır. Esasen bir davada olayları izah davacıya, hukuki tasvif ise hakime aittir. (HUMK. md. 76)

Bu itibarla mahkeme, Medeni Kanunun 95. maddesine göre iddetin kaldırılmasına dair talep hakkında bir karar vermesi gerekirken Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 76. maddesine aykırı olarak Medeni Kanunun 88/2. maddesine göre evlenmeye izin vermesi usul ve yasaya aykırı görölmüşür.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA oybirliğiyle karar verildi.
11/9/2000

[İÇİNDEKİLER SAYFASI](#)

İSİM DEĞİŞTİRME

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas :2004/7797
Karar :2004/8720

Davacı ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Kale (Malatya) Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 25.12.2002 günlü ve 2002/105-117 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Cumhuriyet Başsavcılığının 15.9.2004 gün ve Hukuk-153140 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Davacının "A" olan isminin "B" olarak düzeltilmesi istemiyle açtığı davanın mahkemece kabulüne karar verildiği ve davacının isminin "Abdullah" olarak düzeltildiği anlaşılmaktadır.

Nüfus Kanununun 46. maddesi hükmüne göre, nüfus kayıtlarının düzeltilmesine (ad ve soyadı değişikliği davaları dahil) ilişkin davalarda Cumhuriyet Savcısı ile nüfus müdürü veya memurunun bulunması ve kararın onların önünde verilmesi zorunludur.

Mahkemenin oluşumuna ilişkin bu yasa hükmü dikkate alınmadan nüfus idare temsilcisinin yokluğunda yargılama yapılarak hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle C.Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın C.Başsavcılığına gönderilmesine, 25.11.2004 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas No :2003/3672
Karar No :2003/4342
Mahkemesi :G Asliye Hukuk Mahkemesi
Tarihi :18.2.2003
No.su :2003/2-38
Davalı :Nüfus Müdürlüğü

Dava dilekçesinde adın değiştirilmesi istenilmiştir. Mahkemece davanın reddi cihetine gidilmiş, hüküm davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Temyiz isteminin süresi içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 27. maddesi uyarınca adın değiştirilmesi haklı nedenlere dayanılarak Hakimden istenebilir. Daha önce haklı bir nedenle adın değiştirilmiş olması, yeni bir haklı nedenin ortaya çıkması karşısında adın yeniden değiştirilmesine engel olmaz. Somut olayda davacının adı "M" iken bir subayla evlenmesi nedeniyle adını "F" olarak değiştirdiği, bu evliliğin boşanma ile sona ermesi ve kendisinin Yunanistan'a gidip orada yerleşeceği, "F" adını taşıması için daha önceki nedenin ortadan kalktığı, belirtilen bu yeni durumun kendisi için haklı bir neden oluşturduğu gözetilerek istem gibi davanın kabulüne karar vermek gerekirken yazılı gerekçeyle reddi doğru görülmemiştir.

Bu itibarla yukarıda açıklanan esaslar göz önünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsiz, temyiz itirazları bu nedenlerle yerinde olduğundan kabulü ile hükmün

HUMK.nun 428.maddesi gereğince BOZULMASINA, temyiz peşin harcının istek halinde temyiz edene iadesine, 26.5.2003 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas No :2003/2744
Karar No :2003/4627

Davacı D ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Refahiye Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 23.9.2002 günlü ve 2002/45-269 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Cumhuriyet Başsavcılığının 28.3.2003 gün ve Hukuk-41246 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Davacı dava dilekçesinde, ölmüş olan babasının nüfus kütüğünde yazılı adının değiştirilmesini istemiş, mahkemece davanın kabulüne karar verilmiştir.

Özel hukuk açısından ad, kişiyi tanıtan ve onu diğer bireylerden ayırmaya yarayan bir kavramdır. Kendine özgü kişiliği ve öz varlığı olan her birey, başkalarından adıyla ayırt edilir, toplum ve ailesi içinde bununla yer alır. Onun içindir ki her kişinin bir adının olması ve adının nüfus siciline yazılması yasayla zorunlu kılınmıştır. Bu zorunluluk aynı zamanda kişinin yaşamıyla özdeşleşen ve kişiliğinin ayrılmaz bir ögesini oluşturan adını özgürce seçmesi ve onunla tanınması için kendisine tanınmış bir temel kişilik hakkıdır. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile güvence altına alınmış olan adın, kişilik hakları içerisinde taşıdığı önemi göz önünde bulunduran 4721 sayılı Türk Medeni Yasasında kişiliği korumaya ilişkin hükümlerle yetinilmeyip (m.23-25), onu ayrıca düzenlemek yoluna gidilmiştir (m.26-27). Buna göre anılan Yasanın 27. maddesi hükmü uyarınca adın değiştirilmesi, ancak haklı nedenlere dayanılarak hakimden istenebilir ise de kişiye sıkı sıkıya bağlı olan ad üzerindeki bu hakkı, kişinin kendisinden başkası kullanamaz.

O halde somut olayda, yaşamı süresince nüfus kütüğünde yazılı adını taşıyıp bu adla öldüğü anlaşılan kişinin (babanın) adının değiştirilmesi istemiyle davacı (oğlu) tarafından açılan davanın aktif husumet ehliyeti yokluğundan reddi gerekirken, mahkemece işin esasına girilerek istem gibi hüküm kurulmuş olması usul ve yasaya aykırı görülmüştür.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 2.6.2003 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Tarih :2003
Esas No :2002/11552
Karar No :2003/668
Kaynak :YKD.Mart2003
İlgili Maddeler :1587SK,16,1587SK46,Nüf.Yön.77
İlgili Kavramlar :Adın İptali,Adın Düzeltilmesi Yada Değiştirilmesi
Karar Metni :Cumhuriyet savcısı adın düzeltilmesi yada değiştirilmesi için dava açabilir. Ancak, nüfus kütüğüne tescil edilmiş bir adın iptali istemi ile dava açılmayacağından, açılan böyle bir davanın reddi gerekirken "vatandaşla idare arasındaki ilişkileri düzenleyen genel kurallara göre ilgili idari mercii ve yargı yoluna başvurulacağı" gerekçe gösterilerek mahkemenin görevsizliğine karar verilmesi doğru değildir.(1587 s. Nüfus K. m. 16,46)[Nüfus Yön. (3.5.1977 Ta.) m. 77]

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Tarih	:2002
Esas No	:2002/8139
Karar No	:2002/10431
Kaynak	:YKD. TEMMUZ 2003
İlgili Maddeler	:4721 SK 321 2525 SK 4
İlgili Kavramlar	:Soyadın Değiştirilmesi
Karar Metni	:Evlilik birliği içinde doğan çocuk, babanın soyadını taşır. Babanın soyadı veya çocuk reşit olduktan sonra kendi soyadı, usulüne uygun olarak açacağı bir dava sonunda verilecek kararlarla değişmedikçe, çocuğun soyadı değişmez. (4721 s. MK. m. 321) (2525 s. Soyadı K. m. 4)

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas No	:2002/11187
Karar No	:2003/48
Mahkemesi	:Ş 2.Asliye Hukuk Mahkemesi
Tarihi	:3.10.2002
No.su	:2002/514-1315
Davalı	:Nüfus Müdürlüğü

Dava dilekçesinde isim değişikliği istenilmiştir. Mahkemece davanın reddi cihetine gidilmiş, hüküm davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Temyiz isteminin süresi içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Davacı dava dilekçesinde A ismini kullandığını çevrede bu isim ile tanınip bilindiklerini ileri sürerek, nüfus kaydında B olan isminin A olarak düzeltilmesini istemiştir.

Medeni Kanununun 27.maddesine göre, haklı nedenin varlığı halinde, soyadın düzeltilmesi mümkün olup, Yargıtay uygulamalarında kişinin toplum içerisinde bilinip tanındığı soyadı ile anılmayı ve onu kaiden de taşımayı istemesinin haklı neden teşkil edeceği kabul edilmiştir. Çünkü herkes, etrafında tanındığı ve çağrıldığı soyadını yasaya aykırı olmadıkça resmen ve kaiden taşımak hakkına sahiptir.

Mahkemece dava; davacının murisinin 1959 yılında isim değişikliği davası açıp davacının şimdiki ismini aldığı, Nüfus Kanununa göre ikinci kez değişikliğin mümkün olamayacağı nedeniyle usul ve yasaya uygun bulunmadığı gerekçesi ile reddedilmiş ise de; önceki dava davacıların murisi tarafından açılmış olup isim ve soyadı değişikliğine ilişkin davaların doğum tarihinin düzeltilmesi ile ilgili davalarda olduğu gibi ikinci kez açılmayacağına dair bir yasa hükmü de bulunmamaktadır.

Bu durumda mahkemece, yasal bir sakınca da olmadığı halde işin esasını incelenerek, deliller toplandıktan sonra oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken, yerinde bulunmayan gerekçelerle davanın reddi doğru görülmemiştir.

Bu itibarla yukarıda açıklanan esaslar göz önünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsiz, temyiz itirazları bu nedenlerle yerinde olduğundan kabulü ile hükmün HUMK'nun 428.maddesi gereğince BOZULMASINA, temyiz peşin harcının istek halinde temyiz edene iadesine, 20.1.2003 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas No	:2002/9753
Karar No	:2002/11293
Mahkemesi	:Ş 4.Asliye Hukuk Mahkemesi
Tarihi	:19.7.2002
No.su	:2002/398-1332
Davalı	:Nüfus Müdürlüğü

Dava dilekçesinde adın düzeltilmesi istenilmiştir. Mahkemece davanın reddi cihetine gidilmiş, hüküm davacı tarafından temyiz edilmiştir.

Temyiz isteminin süresi içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 321.maddesi hükmüne göre, evlilik birliği içinde doğan çocuk ailenin yani babanın soyadını taşır. Boşanma veya ölüm üzerine velayetin annede olması soyadında herhangi bir değişikliğe sebep olamaz. Ayrıca; 2525 Sayılı Kanunun 4.maddesinin 2.fıkrası da evliliğin feshi veya boşanma hallerinde çocuk anasına tevdi edilmiş olsa bile babanın seçtiği veya seçeceği soyadını alacağı emredici kuralını getirmiştir. Babanın soyadı veya çocuk reşit olduktan sonra kendi soyadını usulüne uygun olarak açacağı bir dava sonunda verilecek kararlar değişikliğe, çocuğun da soyadı değişmez. O halde velayete sahip ana dahi bu hakka dayanarak kişiye sıkı sıkıya bağlı kişilik haklarıyla ilgili çocuğun soyadının değiştirilmesi davasını açamaz.

Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı deliller ile kanuni gerektirici sebeplere göre, yerinde görülmeyen temyiz itirazlarının reddi ile usule ve kanuna uygun olan hükmün ONANMASINA, 18.11.2002 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 14. Hukuk Dairesinden:

Esas No	:2002/1418
Karar No	:2002/1877
Tarih	:15.03.2002

Davacı, maliki olduğunu ileri sürdüğü 166 sayılı parselde sadece adının yazılı olduğunu belirterek, soy isminin "G" baba isminin "M" ve doğum tarihinin de "1340" olarak yazılması suretiyle kaydın düzeltilmesini istemiştir.

Mahkeme davanın kabulüne karar vermiş, hükmü davalı vekili temyize getirmiştir.

Dava, tapuda soy isim, baba ismi ve doğum tarihinin düzeltilmesi isteğine ilişkindir. Taşınmazların edinimi sırasında tapuya malik isminin ve diğer nüfus kayıt bilgilerinin hatalı ya da eksik yazılmasından kaynaklanan bu tür davalarda düzeltme sonucu kayıt malikinin değişmemesi diğer bir anlatımla mülkiyet nakline sebebiyet verilmemesi gerekir. Yani, bu tür dava yolu ile tapu kayıtlarındaki malike ait nüfus bilgilerinde yanlışlık veya eksiklik olduğu takdirde bu kayıtların düzeltilerek nüfus kayıtlarına uygun hale getirilmesinin sağlanması amaçlanmıştır.

Dava konusu 166 parsel sayılı taşınmaz, tapulama tutanağına göre belgesizden zilyetliğe istinaden 1969 yılında 1341 doğumlu Hakkı adına tesbit ve tescil edilmiştir. Tapu kayıtlarında bunun dışında bir nüfus bilgisi mevcut değildir. Davacı ise, M ve A oğlu, 1340 doğumlu, Bingöl Merkez Yeşilyurt mahallesi 30 hanede nüfusa kayıtlı olup, bu haneye Solhan İlçesi Dilektepe köyü 20 haneden naklen gelmiştir. Davada sonuca ulaşabilmek için davacı ile tapu malikinin aynı kişi olduğunun tereddüde yer bırakmayacak şekilde açıklığa

kavuşturulması gerekir. Mahkemece bu yolda yapılan araştırma ve inceleme ise hüküm tesisi için yeterli değildir. Bu nedenle taşınmazın bulunduğu Yukarı Akpınar Köyü ile davacının nüfusa kayıtlı olduğu yerde aynı isimde ve 1341 doğum tarihli başka bir kişi bulunup bulunmadığı gerek nüfus kayıtları aracılığı ile ve gerekse yerinde detaylı şekilde yapılacak zabıta araştırması ile soruşturulmalı, gerekli görüldüğü takdirde mahallinde keşif yapılarak sağ ise tespit bilirkişileri, yoksa taşınmazı bilen yaşlı mahalli bilirkişi ve tanıklar dinlenmek suretiyle oluşacak duruma göre bir karar verilmelidir.

Bu hususlar yerine getirilmeden, eksik inceleme ve araştırma sonucu davanın kabulüne karar verilmesi doğru görülmemiş, hükmün bozulması gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, davalı vekilinin yerinde görülen temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün BOZULMASINA, 15.3.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas No : 2000/16403
Karar No : 2001/1852
İncelenen Kararın Mahkemesi : Ankara 20. A.H.
Tarihi : 27.2.1998
Numarası : 1997/723-1998/172
Davalı : Nüfus Müdürlüğü
Dava Türü : İsim Tashihi
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı vekilinin 5.11.1997 tarihli dava dilekçesi ile müvekkilinin velayeti altındaki oğlu U'nun nüfus kütüğünde H olan baba adının A.H, A olan ana adının da A.A olarak düzeltilmesini istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve kararın temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Dava nüfus sicilinin düzeltilmesine ilişkin olup, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 73. maddesi uyarınca sonuçta hukuku etkilenecek olanlara tevcihi zorunludur. Mahkemece, ana olduğu iddia edilen ve dosya içindeki nüfus kaydından hayatta olduğu anlaşılan A.A'nın davaya dahil edilmesi gerekirken eksik hasımla hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere ve istekle sınırlı olarak BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 5.2.2001

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Tarih :19.03.1996
Esas No :1993/24059
Karar No :1994/2747
Kaynak :YKD. Haziran 1996
İlgili Maddeler :MK 26,
İlgili Kavramlar :Çifte Vatandaşlık, Ad Değiştirilmesi
Karar Metni : Medeni Kanunun 26. maddesine göre, bir kimse haklı nedenlere

dayanarak adının değiştirilmesini isteyebilir. Alman vatandaşı iken Türk kadını ile evlenmek suretiyle Türk Vatandaşlığını da kazanan bir kimsenin bu nedenle Türkçe ad ve soyadı alması zorunlu değildir.

Yargıtay 6. Hukuk Dairesinden:

Esas No :1991/10368
Karar No :1991/11484
Tarih : 4.10.1991
İlgili Kavramlar :Nüfus Kanunu, Kayıt Düzeltme

1587 sayılı Nüfus Kanununun 46/2. maddesinde yaş, ad, soyadı, diğer kayıt düzeltme davalarının ilgilinin oturduğu yer Asliye Hukuk Mahkemesinde, C. Savcısı ve Nüfus Müdürü veya Nüfus Memuru huzuru ile görülüp karara bağlanacağı hüküm altına alınmıştır. Bu hüküm yargılayacak kurulun oluşumu ile ilgilidir. C. Savcısı ve Nüfus Müdürü veya memuru huzuru olmaksızın yargılamanın yapılamayacağını öngörmektedir. (1587 s. Nüfus K. m. 46/2)

Mahalli mahkemesinden verilmiş bulunan soyadı tashihi davasına dair karar C. Savcısı tarafından süresi içinde temyiz edilmiş olmakla; dosyadaki bütün kağıtlar okunup, gereği görüşülüp düşünüldü: Dava, nüfusta soyadı değiştirilmesine ilişkindir. Mahkeme davayı kabul etmiş, hükmü C. Savcısı temyiz etmiştir.

Davacı, Ö olan soyadının K olarak değiştirilmesini istemiş, mahkeme nüfus müdürü veya memuru ve C. Savcısını iştirak ettirmeksizin düzeltmeye karar vermiş ve C. Savcısının temyiz istemini de davada taraf bulunmaması, temyiz yetkisi olmaması nedeniyle reddetmiş, bu red kararı da yine aynı makam tarafından süresinde temyiz edilmiştir.

1587 sayılı Nüfus Kanununun 46/2. maddesinde yaş, ad, soyadı, diğer kayıt düzeltme davalarının ilgilinin oturduğu yer Asliye Hukuk Mahkemesinde C. Savcısı ve Nüfus Müdürü veya Nüfus Memuru huzuruyla görülüp karara bağlanacağı hüküm altına alınmıştır. Bu hüküm yargılayacak kurulun oluşumu ile ilgilidir. C. Savcısı ve Nüfus Müdürü veya memuru huzuru olmaksızın yargılamanın yapılamayacağını öngörmektedir. Eski deyimle C. Savcısı ve Nüfus Müdürü veya memuru mahkemenin ve yargılamanın rüknü durumundadır. Kuşkusuz bu hüküm kamu düzeni düşüncesiyle getirilmiş bir hükümdür. Gerçekten kişinin şahsı ahvalini ilgilendiren bu konular toplumun dirlik ve düzeni ile ilgilidir. MK.nun 26. maddesinde muhik sebepler halinde ismin düzeltilmesine imkan tanıyan hükmünün de esas itibarıyla bu dirlik düzenin içinde düşünmek gerektiği gibi neticede de nüfustaki mevcut kaydın düzeltilmesi sonucunu doğuracağı yönünden de 46. maddenin kapsamı içinde kaldığını düşünmek icap eder.

Nitekim aynı maddenin 3. ve 4. fıkralarında da ad, soyadı değiştirilmesinden bahsedilmiş ve ayrıca son fıkrada yaş, ad, soyadını değiştirenlerin askerlik ödevliliği içerisinde yapılan düzeltmelerin nüfus idarelerince 15 gün içerisinde askerlik şubelerine bildirileceği emredilmiştir. Maddenin 2 ve 3. fıkralarında yaş, ad, soyadı değiştirilmelerinden söz edilirken bunların da mahkeme kararı ile yapılacağı vurgulanmış, maddenin 1. fıkrasında sözü edilen yargılama sisteminde bir ayrıcalık ve değişiklik öngörülmemiştir. Nitekim, HGK.'da 16.12.1983 gün, 1983/601-1340 sayılı kararında aynı görüşü benimseyerek yerel mahkemenin aksi doğrultudaki kararını bozmuştur. Bu nedenlerle, yerel mahkemenin C. Savcısının temyiz etmeye yetkili bulunmadığı gerekçesiyle isteğin reddine ilişkin 22.5.1991 tarih ve 1991/107-44 sayılı kararının kaldırılarak yine aynı mahkemenin esasa ilişkin 10.5.1991 tarih, 1991/107-44 sayılı kararının yukarıda yazılı sebeplerle bozulmasına karar vermek gerekmiştir.

S O N U Ç : Yukarıda açıklanan nedenlerle temyiz itirazlarının kabulü ile HUMK.nun 428. maddesi uyarınca hükmün (BOZULMASINA), 4.10.1991 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas No	:1986/11078
Karar No	:1987/6
Tarih	:26.09.1995
Kaynak	:YKD.Ocak1996
İlgili Maddeler	:743,SK153,,HUMK 7,HUMK 27
İlgili Kavramlar	:Medeni kanununun 153. maddesi soyadı değiştirilmesi nufus idaresinin görevi idare mahkemelerinin görevi
Karar Metni	: Medeni Kanununun 153. maddesi hükmü ne göre, karı, koca aile ismini taşımak durumunda olup kocasının soyadının değişmesi halinde kendi soyadının da kendiliğinden değişmesi gerekir. Bu gereğin kaiden yerine getirilmesi nufus İdaresine verilmiş bir idari görevdir. Davacı, gerekli belgeleri ibraz edip, bu konuda gerekli formaliteleri tamamladığında, kaydındaki soyadı kocasınınkine uygun olarak idarece değiştirilir. Bu durumda, davanın esasına girilmeksizin , HUMK.nun 7. maddesinin 1. fıkrası hükmü gereği istenen husus idari mahkemenin görevi dahilinde kaldığından görevsizlik kararı verilmesi gerekir.

[İÇİNDEKİLER SAYFASI](#)

KAYIT DÜZELTME

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2005/6203
Karar : 2005/7391

Davacı ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Battalgazi Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 19.12.2002 günlü ve 2002/125-159 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Cumhuriyet Başsavcılığının 21.6.2005 gün ve Hukuk-115617 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

1- 1587 sayılı Nüfus Yasasının 46. maddesi hükmüne göre, yaş, ad ve soyadı ve diğer kayıt düzeltme davaları ilgilinin oturduğu yer Asliye Hukuk Mahkemesinde Cumhuriyet Savcısı ve nüfus müdürü veya nüfus memuru huzuruyla görülür ve karara bağlanır. Yasanın bu hükmü gözetilmeden Nüfus İdaresi Temsilcisinin yokluğunda yargılama yapılarak hüküm kurulması,

2- Türk Medeni Kanununun 336 ncı maddesinde, (eşlerden herhangi birisine öncelik veya üstünlük tanınmadan) evlilik devam ettiği sürece ana ve babanın, velayeti birlikte kullanacağı öngörülmüş ve 342 nci maddesinde de ana ve babanın velayetleri çerçevesinde çocuklarını temsil edecekleri ilkesi yine ayırım yapılmadan getirilmiştir.

Emredici nitelikteki bu yasa kuralı evlilik birliği içinde velayetin kullanılması kapsamında ana ve baba tarafından çocuk adına açılacak tüm davalar yönünden de geçerlidir. Buna göre, asıl olan eşlerin birlikte dava açmaları ise de, bunlardan birisi tarafından açılacak davaya diğer eşin sonradan icazetini bildirip olumlu iradesini ortaya koyması ile velayetin birlikte kullanılması gerçekleşmiş olduğundan yeterlidir. Diğer eşin katılımının veya rızasının sağlanmadığı davanın ise reddi gerekir.

Bu bakımdan mahkemece davacıya, nüfus kayıtlarına göre sağ olduğu anlaşılan eşini davaya katılmak ya da duruşmada hazır bulunmak suretiyle icazetini bildirmesi veya icazetini gösteren imzası noterden onaylı belge ibraz etmesi için mehil verilip, bunun sonucuna göre hüküm kurulması gerekirken, eşlerden birisinin istemi yeterli bulunarak davanın esası hakkında karar verilmiş olması, Usul ve yasaya aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 12.7.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2005/5787
Karar : 2005/6782

Davacı H. tarafından davalı Nüfus Müdürlüğü aleyhine açılan davada H. olan adının D., 24.9.1977 olan doğum tarihinin 24.9.1981 olarak düzeltilmesi istenilmiş, Konya 3. Asliye Hukuk Mahkemesince davanın kabulüne dair verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 27.7.2004 günlü ve 2004/284-385 sayılı doğum tarihinin düzeltilmesi ile ilgili kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Cumhuriyet Başsavcılığının 7.6.2005 gün ve Hukuk 2005/101407 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Mahkemece H.'nin 24.9.1977 olan doğum tarihi 24.9.1981 olarak düzeltilmişse de, adı geçen kişi nüfusa 24.12.1977 tarihinde kaydedilmiştir. Bir kişinin doğmadan nüfusa kaydının söz konusu olamayacağı açıktır. Hakim, nüfus kayıtlarında düzeltme yapılmasına karar verirken bu kayıtların diğerleri ile çelişik olmamasına özen göstermeli, böyle bir sonucu doğuracak kararlar vermemelidir. Mahkemece bu husus dikkate alınmaksızın yazılı şekilde hüküm tesisi usul ve kanuna aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle C. Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın C. Başsavcılığına gönderilmesine, 27.6.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2005/5786

Karar : 2005/6783

Davacı L. ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Edirne 2. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 28.4.2004 günlü ve 2004/138-130 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Cumhuriyet Başsavcılığının 7.6.2005 gün ve Hukuk 2005/101408 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Mahkemece L.'nin 7.3.1945 olan doğum tarihi 7.3.1946 olarak düzeltilmişse de, adı geçen kişi nüfusa 13.3.1945 tarihinde kaydedilmiştir. Bir kişinin doğmadan nüfusa kaydının söz konusu olamayacağı açıktır.

Hakim, nüfus kayıtlarında düzeltme yapılmasına karar verirken bu kayıtların diğerleri ile çelişik olmamasına özen göstermeli böyle bir sonucu doğuracak kararlar vermemelidir. Mahkemece bu husus dikkate alınmaksızın yazılı şekilde hüküm tesisi usul ve kanuna aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle C. Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın C. Başsavcılığına gönderilmesine, 27.6.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2005/4500

Karar : 2005/5535

Kamu adına açılan yaş tashihi davasında Yüksekova Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 9.10.2002 günlü ve 2001/250-2002/269 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Cumhuriyet Başsavcılığının 3.5.2005 gün ve Hukuk-70456 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Mahkemece, davalı N. 2.7.1982 olan doğum tarihinin 1.1.1988 olarak düzeltilmesine karar verilmiş ve bu karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı yargılamanın nüfus müdürlüğü temsilcisinin yokluğunda yapılması ve düzeltilen doğum tarihinin kayıtlarda çelişki yaratacağı gerekçesiyle kararın kanun yararına bozulmasını istemiştir.

Nüfus Kanununun 46. maddesi hükmüne göre, nüfus kayıtlarının düzeltilmesine (ad ve soyadı değişikliği davaları dahil) ilişkin davalarda Cumhuriyet Savcısı ile Nüfus Müdürü veya Memurunun bulunması ve kararın onların önünde verilmesi zorunludur.

Mahkemenin oluşumuna ilişkin bu yasa hükmü dikkate alınmadan Nüfus İdaresi Temsilcisinin yokluğunda yargılama yapılarak hüküm kurulması, diğer taraftan, yaşının düzeltilmesi istenen N. 2.7.1982 olan doğum tarihi 1.1.1988 olarak düzeltilmiş ise de, adı geçen kişi nüfusa 25.12.1984 tarihinde kaydedilmiştir. Bir şahsın doğmadan nüfusa kaydı söz konusu olamayacağından bu şekilde bir düzeltme nüfus kayıtlarında çelişki yaratacaktır. Hakim, nüfus kayıtlarında düzeltme yapılmasına karar verirken bu kayıtlar arasında çelişki yaratmamaya ya da hayatın olağan akışına ters düşecek durumlara yol açmamaya özen göstermesi gerekirken bu hususlara dikkat edilmeksizin nüfus kayıtlarında çelişki yaratacak biçimde karar verilmesi, doğru görülmemiştir.

Bu itibarla, yukarıda açıklanan nedenlerle Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 26.5.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2005/2899
Karar No : 2005/4027

Davacı ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Edremit Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 28.5.2004 günlü ve 2003/244 - 2004/496 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Cumhuriyet Başsavcılığının 1.2.2005 gün ve Hukuk 2005/2610 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Davacı, dava dilekçesinde müvekkilinin 3.12.1956 olarak nüfus kütüğünde yazılı bulunan doğum tarihinin ay ve gün baki kalmak kaydıyla 1953 doğumlu olarak değiştirilmek suretiyle düzeltilmesini istemiş, mahkemece davanın kabulüne karar verilmiş, hüküm temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Dosya içindeki bilgi ve belgelerden, davacının, 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 25/c madde ve bendi uyarınca Bakanlar Kurulunun 7.5.2001 gün ve 2447 sayılı kararı ile Türk vatandaşlığından çıkartıldığı ve bu nedenle nüfus kaydının kapatıldığı anlaşılmaktadır. Bu dava ise davacının Türk vatandaşlığını kaybettiği tarihten sonra 12.3.2003 gününde açılmıştır. 2675 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Yasanın 2. maddesinde; Hakim tarafından öncelikle Türk vatandaşı olmayan davacıya uygulanacak hukukun belirlenmesi gerekeceği hususuna değinilerek tüm araştırmalara rağmen ilgiliye uygulanacak hukukun tespitinin mümkün olmaması halinde ancak Türk Hukukunun uygulanacağı açıkça öngörülmüştür. Yasanın bu açık hükmü karşısında gerekli araştırma ve tespitler yapılmadan doğrudan Türk Hukuku uygulanmak suretiyle davanın kabulüne karar verilmesi usul ve yasaya aykırı bulunmaktadır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 21.4.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2004/7917
Karar : 2004/8625

Davacı ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Battal gazi Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 11.4.2002 günlü ve 2002/19-55 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Cumhuriyet Başsavcılığının 15.9.2004 gün ve Hukuk-153137 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Dava, evliliğin devamı sırasında eşlerden birisi tarafından, nüfus kütüğündeki doğum tarihinin düzeltilmesi için çocuğa velayeten açılmış olup mahkemece, diğer eşin katılımı veya icazeti aranmadan ve Nüfus İdaresi Temsilcisinin yokluğunda bakılıp kabulüne karar verilmiştir.

1 — Türk Medeni Kanununun 336 ncı maddesinde, (eşlerden herhangi birisine öncelik veya üstünlük tanınmadan) evlilik devam ettiği sürece ana ve babanın, velayeti birlikte kullanacağı öngörülmüş ve 342 nci maddesinde de ana ve babanın velayetleri çerçevesinde çocuklarını temsil edecekleri ilkesi yine ayırım yapılmadan getirilmiştir.

Emredici nitelikteki bu yasa kuralı evlilik birliği içinde velayetin kullanılması kapsamında ana ve baba tarafından çocuk adına açılacak tüm davalar yönünden de geçerlidir. Buna göre, asıl olan eşlerin birlikte dava açmaları ise de, bunlardan birisi tarafından açılacak davaya diğer eşin sonradan icazetini bildirip olumlu iradesini ortaya koyması ile velayetin birlikte kullanılması gerçekleşmiş olduğundan yeterlidir. Diğer eşin katılımının veya rızasının sağlanmadığı davanın ise reddi gerekir.

Bu bakımdan mahkemece davacıya, eşinin davaya katılmak ya da duruşmada hazır bulunmak suretiyle icazetini bildirmesi veya icazetini gösteren imzası noterden onaylı belge ibraz etmesi için mehil verilip, bunun sonucuna göre hüküm kurulması gerekirken, eşlerden birisinin istemi yeterli bulunarak davanın esası hakkında karar verilmiş olması,

2 — Nüfus Kanununun 46. maddesi hükmüne göre, nüfus kayıtlarının düzeltilmesine (ad ve soyadı değişikliği davaları dahil) ilişkin davalarda Cumhuriyet Savcısı ile Nüfus Müdürü veya Memurunun bulunması ve kararın onların önünde verilmesi zorunludur.

Mahkemenin oluşumuna ilişkin bu yasa hükmü dikkate alınmadan Nüfus İdaresi Temsilcisinin yokluğunda yargılama yapılarak hüküm kurulması, usul ve yasaya aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 23.11.2004 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2004/5865

Karar : 2004/7035

Davacı L.'ye velayeten H. ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Acıgöl Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 7.5.2002 günlü ve 2002/60-64 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Cumhuriyet Başsavcılığının 2.7.2004 gün ve Hukuk-2004/117093 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Davacı H.'nin velayeti altında bulunan kızı L.'nin 13.3.1988 olan doğum tarihinin 13.3.1986 olarak düzeltilmesi istemiyle açtığı davanın mahkemece kabulüne karar verildiği ve Leyla'nın yaşının 13.3.1986 olarak düzeltildiği anlaşılmaktadır.

Dosyada mevcut nüfus kayıt örneği ve mernis doğum tutanağının incelenmesinden, doğum tarihinin düzeltilmesine karar verilen L.'nin B. adında ikiz bir kardeşi olduğu anlaşılmıştır.

Mahkemeye ikizlerden birinin yaşının düzeltilmesi sözkonusu olunca her ikisinin sağlık kuruluna sevk edilerek ikiz olup olmadıklarının alınacak raporla saptanması gerektiği düşünülmeden yetersiz araştırma ve eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 7.10.2004 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2004/3120
Karar : 2004/4226

Davacı ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Karşıyaka 4. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 10.10.2002 günlü ve 2002/768-817 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Cumhuriyet Başsavcılığının 29.3.2004 gün ve Hukuk-033310 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Dava, evliliğin devamı sırasında eşlerden birisi tarafından, nüfus kütüğündeki doğum tarihinin düzeltilmesi istenilen çocuğa velayeten açılmış olup mahkemeye, diğer eşin katılması veya icazeti aranmadan bakılıp kabulüne karar verilmiştir.

Türk Medeni Kanununun 336 ncı maddesinde, (eşlerden herhangi birisine öncelik veya üstünlük tanınmadan) evlilik devam ettiği sürece ana ve babanın, velayeti birlikte kullanacağı öngörülmüş ve 342 nci maddesinde de ana ve babanın velayetleri çerçevesinde çocuklarını temsil edecekleri ilkesi yine ayırım yapılmadan getirilmiştir.

Emredici nitelikteki bu yasa kuralı evlilik birliği içinde velayetin kullanılması kapsamında ana ve baba tarafından çocuk adına açılacak tüm davalar yönünden de geçerlidir. Buna göre, asıl olan eşlerin birlikte dava açmaları ise de, bunlardan birisi tarafından açılacak davaya diğer eşin sonradan icazetini bildirip olumlu iradesini ortaya koyması ile velayetin birlikte kullanılması gerçekleşmiş olduğundan yeterlidir. Diğer eşin katılımının veya rızasının sağlanmadığı davanın ise reddi gerekir.

Bu bakımdan mahkemeye davacıya, eşinin davaya katılmak ya da duruşmada hazır bulunmak suretiyle icazetini bildirmesi veya icazetini gösteren imzası noterden onaylı belge ibraz etmesi için mehil verilip, bunun sonucuna göre hüküm kurulması gerekirken, eşlerden birisinin istemi yeterli bulunarak davanın esası hakkında karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle C. Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın C. Başsavcılığına gönderilmesine, 18.5.2004 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2003/16441
Karar : 2004/35
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Susurluk A.H.
Tarihi : 25.3.2003
Numarası : 2003/3-2003/84

Dava Türü : Nüfus Kayıt Tashihi
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı H. vekilinin 06.01.2003 tarihli dava dilekçesi ile davacının nüfus kütüğünde N. olan baba adının A. olarak düzeltilerek nüfus siciline tescilini istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Davacının baba adının A. olarak düzeltilmesi ile A.'nın diğer mirasçılarının hakları ve menfaatleri etkilenebileceğinden, öncelikle A.'nın kimlik bilgileri tespit edilerek veraset ilamının alınmasının sağlanması, daha sonra varsa diğer mirasçıların davaya dahil edilmesi gerekir.

Mahkemece, re'sen gözetilmesi gereken taraf teşkili sağlanmadan davanın esasına girilerek hüküm kurulması, usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 12.01.2004

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2003/12273
Karar No : 2003/13897
İncelenen Kararın Mahkemesi : Ordu 1.A.H.
Tarihi : 24.6.2002
Numarası : 2001/691-2002/449
Dava Türü : Nüfus Kaydının Düzeltilmesi
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

İstek, babalık davası niteliğindedir. 4722 sayılı Türk Medeni Kanunun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanununun 13. maddesi ile "Türk Medeni Kanunun yürürlüğe girmesinden önce açılmış olan babalık davaları, bu Kanun hükümlerine göre karara bağlanır" hükmü getirilmiştir.

4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 285. maddesinde de, "evlilik devam ederken veya evliliğin sona ermesinden başlayarak üçyüz gün için doğan çocuğun babası kocadır" hükmü mevcuttur.

Dosyada mevcut nüfus kaydından, küçük R.'nin doğduğu kabul edilen tarihte anne G.'nin evli olduğu görülmekte olup, 1587 Sayılı Nüfus Kanununun 7. maddesi ile doğum olaylarının nüfus siciline işlenmesi görevi nüfus idaresine verilmiştir.

Küçük R.'nin doğduğu tarihte davacı G.'nin evli olduğu E. davaya dahil edilerek beyanı alınmış ise de, soybağının reddi davasının açılmadığı anlaşılmaktadır.

Mahkemece küçüğün soybağının reddine dair bir hüküm olmaksızın taraf beyanlarına itibar edilerek yazılı şekilde isteğin kabulüne karar verilmesi yasaya aykırı bulunmuştur.

Medeni Kanunun 301. maddesi; babalık davasını ananın ve çocuğun isteyebileceğini, babalık davasının Cumhuriyet Savcısına ve hazineye, dava ana tarafından açılmışsa kayyıma ihbar edileceğini Medeni Kanunun 426. maddesi; bir işte yasal temsilcisinin menfaati ile

küçüğün menfaati çatışiyorsa vesayet makamınca kayyım atanacağını hükme bağladığından, küçüğe kayyım atanmadan, davanın Cumhuriyet Savcısı, hazine ve kayyım ihbar edilmeden, bunların davaya katılıp gösterecekleri delillerin toplanması sonucu uyarınca karar verilmesi gerekirken bu hususa dikkat edilmeksizin hüküm kurulması da doğru görülmemiştir.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 20.10.2003

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2003/7231

Karar No : 2003/8379

Davacı H. ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Diyarbakır 2. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 13.8.2002 günlü ve 2002/205-391 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Cumhuriyet Başsavcılığının 4.9.2003 gün ve Hukuk-111356 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Doğum tarihinin düzeltilmesine karar verilen H. ile aynı anneden doğduğu anlaşılan kardeşi 1.1.1982 doğumlu A. arasında düzeltilen doğum tarihine göre 2 ay 22 günlük bir zaman farkı bulunmaktadır. Bir kadının bu süre içerisinde iki kez doğum yapmasının tıbben mümkün olmadığı açık olup, hakim, nüfus kayıtlarında düzeltme yaparken bu kayıtların diğerleri ile çelişik olmamasına özen göstermeli, böyle bir sonucu doğuracak kararlar vermemelidir. Mahkemece bu husus dikkate alınmaksızın yazılı şekilde hüküm tesisi usul ve kanuna aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle C.Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın C.Başsavcılığına gönderilmesine, 30.10.2003 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 21. Hukuk Dairesinden:

Esas No :2003/6571

Karar No :2003/7391

Mahkemesi :İ 5. İş Mahkemesi

Tarih :29.4.2003

No :375-201

Davacı sigortalılık başlangıç tarihinin 01.07.1974 olduğunun tespitine karar verilmesini istemiştir.Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin kabulüne karar vermiştir.Hükmün davalılardan Kurum vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

Davacı, 01.07.1974 tarihli işe giriş bildirgesinde isminin D. yerine E., doğum tarihinin 1950 yerine 1955 ve nüfusa kayıtlı olduğu yerin Tekirdağ yerine Antep olarak yazıldığını belirterek, 1.7.1974 tarihli işe giriş bildirgesinin kendisine ait olduğunun tespitini istemiştir.

Bu tür davalarda gösterilmesi gereken özen gereğince sağlıklı bir sonuca ulaşılabilmesi için, öncelikle gerek Sosyal Sigortalar Kurumu gerekse işverenler yanında bulunan davacının imzası ile fotoğrafını içeren işe giriş bildireleri yanında ücret tediye

bordroları gibi diğer belgeler celbedilip, imzanın ve fotoğrafın davacıya ait olup olmadığı konusunda Güzel Sanatlara Akademisinden seçilecek bilirkişi heyeti ya da Adli Tıp ilgili İhtisas Dairesi vasıtasıyla benzerlik incelemesi yaptırılmalı, davacıyı yakından tanınması gereken işveren, müdür, şef, ustabaşı ve çalışma arkadaşları tanık sıfatıyla dinlenmeli, dava konusu işe giriş bildirgesinde ismi yanında doğum tarihi, nüfusa kayıtlı olduğu yer ve doğum yerinin farklılığı da göz önünde tutularak, ilgili nüfus müdürlüğünden ve Sosyal Sigortalar Kurumundan bu hüviyetle davacı dışında başka bir kişinin olup olmadığı yöntemince araştırılmalı, gerekirse bu hususta zabıta araştırması da yaptırılmalı ve tüm deliller birlikte değerlendirilerek, sonucuna göre hüküm kurulmamalıdır.

Somut olayda, davaya konu işe giriş bildirgesinde "E." ismi yazılı olmasına rağmen, mahkemece, G Nüfus Müdürlüğü'ne yazılan müzekkere de " D." isminde başka bir şahıs olup olmadığı sorulduğundan müzekkereye verilen cevap davanın sonuçlandırılması için yeterli değildir. Ayrıca dinlenen davacı tanıklarının bir tanesi işe giriş bildirgesinin veriliş tarihinde 9 yaşında diğeri ise 11 yaşındadır. Tespiti istenilen döneme ilişkin bilgileri bugüne değin eksiksiz olarak hafızalarında korumaları hayatın olağan akışına ve yaşam deneyimlerine uygun düşmez. Her ne kadar 1974 yılı 3. dönem bordrosunda, davacı dışında başka bir sigortalının ismi yoksa da komşu işyerlerinin kayıtlarına (bordrolarına) geçmiş kişilerin bilgilerine de başvurulmamıştır. Mahkemece bu maddi ve hukuki olgular göz önünde tutulmaksızın eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.O halde, davalı Kurum'un bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.Hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, 25.9.2003 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas	: 2003/6477
Karar	: 2003/7734
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Yozgat A.H.
Tarihi	: 18.5.2000
Numarası	: 2000/202 - 2000/308
Dava Türü	: Nesep Tashihi
Temyiz Eden	:Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı A. açtığı davada, davalı R. ile evlilik dışı beraberliğinden olan M.'nin nesebinin tashihi ile nüfusuna tescilini istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır. Dava niteliği itibarıyla, babalığın tespitine ilişkindir.

Dava ve hüküm tarihinde yürürlükte olan 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin 295. maddesi hükmüne göre, "Evlilik haricinde doğan çocuğun anası, babanın hükmen tayini için ikameli dava edebilir. Çocuk da bu hakkı haizdir. Dava, baba veya mirasçıları aleyhine ikame olunur."Anılan madde ile, babalık dava açma hakkı ana ve çocuğa tanınmış olup babanın babalık davası açabileceğinden söz edilmemiş, aksine baba ve mirasçıları, aleyhlerine dava açılacak kişiler olarak gösterilmiştir.

Diğer taraftan aynı Kanun'un 291. maddesi babaya tanıma imkanı vermiştir. Bu imkan tüm sonuçlarıyla babalık hükmüne eşdeğer nitelikte olduğundan yasada bir boşluk bulunduğundan da söz edilemez.

Mahkemece, baba olduğu iddia edilen kişinin aktif dava ehliyeti olmadığından davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 27.05.2003

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2003/4112
Karar : 2003/6407

Davacı N. ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Aşkale Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 14.03.2002 günlü ve 2002/13-40 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Cumhuriyet Başsavcılığının 12.5.2003 gün ve Hukuk-69511 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

1 - Dava, evliliğin devamı sırasında eşlerden birisi tarafından, nüfus kaydının düzeltilmesi istenilen küçüğe velayeten açılmış, mahkemece, diğer eşin katılması veya icazeti aranmadan davaya bakılıp kabulüne karar verilmiştir.

4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 336 ncı maddesinde, (eşlerden herhangi birisine öncelik veya üstünlük tanınmadan) evlilik devam ettiği sürece ana ve babanın, velayeti birlikte kullanacağı öngörülmüş ve 342 nci maddesinde de anne ve babanın çocuğu velayetleri çerçevesinde temsil edecekleri ilkesi yine ayırım yapılmadan getirilmiştir.

Emredici nitelikteki bu yasa kuralı evlilik birliği içinde velayetin kullanılması kapsamında ana ve baba tarafından çocuk adına açılacak tüm davalar yönünden de geçerlidir. Buna göre, asıl olan eşlerin birlikte dava açmaları ise de, bunlardan birisi tarafından açılacak davaya diğer eşin sonradan icazetini bildirip olumlu iradesini ortaya koyması ile velayetin birlikte kullanılması gerçekleşmiş olduğundan yeterlidir. Diğer eşin katılımının veya rızasının sağlanmadığı davanın ise reddi gerekir.

Bu bakımdan mahkemece davacıya, eşinin davaya katılmak ya da duruşmada hazır bulunmak suretiyle icazetini bildirmesi veya icazetini gösteren imzası noterden onaylı belge ibraz etmesi için mehil verilip, bunun sonucuna göre karar verilmesi gerekirken, eşlerden birisinin istemi yeterli bulunarak davanın esası hakkında hüküm kurulmuş olması doğru görülmemiştir.

2 - Doğum tarihinin düzeltilmesine karar verilen N. ile aynı anneden doğduğu anlaşılan kardeşi 20.9.1985 doğumlu, E. arasında düzeltilen doğum tarihine göre sadece 1 ay 10 günlük zaman farkı bulunmaktadır. Bir kadının bu süre içerisinde iki kez doğum yapması tıbben mümkün olmadığından, hakim, nüfus kayıtlarında düzeltme yaparken bunların bir diğeri ile çelişki yaratmamasına özen göstermelidir. Bu hususa uyulmaması usul ve yasaya aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 15.9.2003 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas	: 2003/1651
Karar	: 2003/2947
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Ankara 21.A.H.
Tarihi	: 8.7.1997
Numarası	: 1993/903-1997/529
Dava Türü	: Ana Adı Tashihi
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davalıların vekili Avukat B.'nin 4.6.1998 tarihli dava dilekçesi ile Ankara 21. Asliye Hukuk Mahkemesinin 1993/903 esas 1997/529 karar sayılı kararına karşı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 445/7-8 ve 73. maddesi uyarınca başvurduğu iade-i muhakeme talebinin reddine ilişkin, sözü edilen mahkemenin 1998/348 esas, 2000/568 karar sayılı kararının Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 22.5.2001 gün 2001/6430-8005 sayılı kararı ile davanın Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 447. maddesindeki süre içinde açılmamış bulunması nedeniyle sonucu itibarıyla doğru olduğundan onandığı görülmektedir.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 445. maddesi hükmü uyarınca ancak, katiyen verilen veya katiyet iktisap etmiş olan kararlar hakkında tahdidi olarak sayılmış olan sebeplere göre iade-i muhakeme talebinde bulunabilmektedir.

Dosya içeriğinden önceleri yargılamaya katılmış olan Cumhuriyet savcısı ve nüfus idaresi temsilcisinin daha sonraki aşamalarda bulunmadıkları ve hükmün yokluklarında verildiği anlaşılmaktadır.

Nüfus Kanununun 46. maddesi hükmüne göre, nüfus kayıtlarının düzeltilmesine ilişkin davaların, Cumhuriyet savcısı ile nüfus baş memuru veya memurunun huzuruyla görülmesi ve karara bağlanması zorunludur.

Mahkemenin oluşumuna ilişkin bu yasa hükmü dikkate alınmadan Cumhuriyet savcısı ile nüfus memurunun yokluğunda yargılama yapılarak hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 5.3.2003

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas	: 2003/3116
Karar	: 2003/4170

Davacı Ş. ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Fatih 4. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 25.4.2002 günlü ve 2002/8-228 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Cumhuriyet Başsavcılığının 11.4.2003 gün ve Hukuk 2003/43160 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

İkiz olan H. ve H.'nin 10.09.1985 olan doğum tarihleri 10.09.1986 olarak düzeltilmişse de adı geçen kişiler nüfusa 17.09.1985 tarihinde kaydedilmişlerdir. Bir kişinin doğmadan nüfusa kaydı söz konusu olamayacağından bu suretle yapılan düzeltmeler nüfus kayıtlarında çelişki yaratmaktadır.Hakim nüfus kayıtlarında düzeltme yapılmasına karar verirken bu kayıtlar arasında çelişki yaratmamaya ya da hayatın olağan akışına ters düşecek durumlara yol açmamaya özen göstermek durumundadır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle C.Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın C.Başsavcılığına gönderilmesine, 20.5.2003 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2003/1967

Karar : 2003/3701

Davacı ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Refahiye Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 25/7/2002 günlü ve 2002/31-238 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Cumhuriyet Başsavcılığının 12/3/2003 gün ve Hukuk-2003030551 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Davacı dava dilekçesinde, ölmüş olan babasının nüfus kütüğünde yazılı adının değiştirilmesini istemiş, mahkemece davanın kabulüne karar verilmiştir.

Özel hukuk açısından ad, kişiyi tanıtan ve onu diğer bireylerden ayırmaya yarayan bir kavramdır. Kendine özgü kişiliği ve özvarlığı olan her birey, başkalarından adıyla ayırt edilir, toplum ve ailesi içinde bununla yer alır. Onun içindir ki her kişinin bir adının olması ve adının nüfus siciline yazılması yasayla zorunlu kılınmıştır. Bu zorunluluk aynı zamanda kişinin yaşamıyla özdeşleşen ve kişiliğinin ayrılmaz bir ögesini oluşturan adını özgürce seçmesi ve onunla tanınması için kendisine tanınmış bir temel kişilik hakkıdır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile güvence altına alınmış olan adın, kişilik hakları içerisinde taşıdığı önemi göz önünde bulunduran 4721 Sayılı Türk Medeni Yasasında kişiliği korumaya ilişkin hükümlerle yetinilmeyip (m. 23-25), onu ayrıca düzenlemek yoluna gidilmiştir (m. 26-27). Buna göre anılan Yasanın 27. maddesi hükmü uyarınca adın değiştirilmesi, ancak haklı nedenlere dayanılarak hakimden istenebilir ise de kişiye sıkı sıkıya bağlı olan ad üzerindeki bu hakkı, kişinin kendisinden başkası kullanamaz.O halde somut olayda, yaşamı süresince nüfus kütüğünde yazılı adını taşıyıp bu adla öldüğü anlaşılan kişinin (babanın) adının değiştirilmesi istemiyle davacı (oğlu) tarafından açılan davanın aktif husumet ehliyeti yokluğundan reddi gerekirken, mahkemece işin esasına girilerek istem gibi hüküm kurulmuş olması usul ve yasaya aykırı görülmüştür.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 5/5/2003 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2003/816

Karar : 2003/2450

Davacı A. ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Ankara 13. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 17.1.2002 günlü ve 2001/894-2002/9 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Cumhuriyet Başsavcılığının 30.1.2003 gün ve Hukuk-12481 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Mahkemece; davacının istemi üzerine A. olan adının A., İslam olan dinin de Şaman olarak değiştirilmesine karar verilmiştir.

Davacının adının değiştirilmesinde ve İslam olan dininin kayıtlardan silinmesinde bir isabetsizlik mevcut değil ise de, Şaman olan dininin nüfus kütüğüne geçirilmesi idari bir işlem olup bu konu mahkemenin görevi dışındadır. Bu hususun da karar altına alınması usul ve kanuna aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 31.3.2003 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2003/676
Karar : 2003/2187

Davacı ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Ankara 18. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 26/12/2001 günlü ve 2001/761-918 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Cumhuriyet Başsavcılığının 22/1/2003 gün ve Hukuk-2912 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Dosyaya getirilen, doğum tarihinin düzeltilmesi istenilen davacıya ait doğum tutanağından; adı geçenin 29/6/1985 tarihinde Doktor Zekai Tahir Burak Kadın Hastanesinde doğduğu ve bu sağlık kuruluşunun 23/3/1990 gün ve 16511 sayılı doğum raporuna dayanılarak nüfusa tescil edildiği anlaşılmaktadır.

Hastane kayıtları ve bu kayda dayanılarak düzenlenen raporun sahteliği iddia ve ispat edilmediğine göre, mahkemece davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı olduğu şekilde kabulü usul ve yasaya aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 24/3/2003 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2002/12520
Karar : 2003/1438
Mahkemesi :A Asliye Hukuk Mahkemesi
Tarihi :13.11.2002
No :2002/358-449

Dava dilekçesinde doğum tarihinin düzeltilmesi istenilmiştir. Mahkemece davanın reddi cihetine gidilmiş, hüküm davacı tarafından temyiz edilmiştir. Temyiz isteminin süresi içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Doğum tarihinin düzeltilmesine ilişkin davalar diğer kayıt düzeltme davaları gibi kamu düzeni ile yakından ilgili bulunduğundan, hakim taleple bağlı kalmayarak kendiliğinden de yapacağı araştırma ile elde edeceği bulgulara göre ve öteki kayıtlarla çelişki meydana getirmeyecek şekilde karar vermek zorundadır.

Dosya içinde bulunan 10.10.2002 günlü raporda davacının 17-18 yaşlarına uyar görünümde olduğu bildirildiği gözetilerek davanın kabulüne karar verilmesi gerekirken yerinde olmayan gerekçe ile reddi doğru görülmemiştir.

Bu itibarla yukarıda açıklanan esaslar göz önünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsiz, temyiz itirazları bu nedenlerle yerinde olduğundan kabulü ile hükmün HUMK'nun 428. maddesi gereğince BOZULMASINA, temyiz peşin harcının istek halinde temyiz edene iadesine, 3.3.2003 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas	: 2002/12295
Karar	: 2002/13552
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Narman A.H.
Tarihi	: 11/7/2000
Numarası	: 2000/36-2000/40
Dava Türü	: Nüfusta Kayıt Düzeltilmesi
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı N.'nin davalı C. aleyhine açtığı dava ile, A. ile evlilik dışı beraberliğinden olan A., N. ve B. adlı çocuklarının 1995 yılında ölen A.'nın eşi C.'nin nüfusuna yazıldığından bahisle çocukların babası olduğunun kabulü ile neseplerinin düzeltilmesine karar verilmesini, mahkemede beyanı ile de nüfus kaydındaki yanlışlığın düzeltilmesini istediği, mahkemece davalının beyanı esas alınarak davanın kabulü ile A., N. ve B.'nin C. olarak gözüken baba adlarının N. soyadlarının da T. olarak düzeltilerek nüfus kütüğüne tesciline karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır. Dava niteliği itibarıyla babalık davasıdır.

Dava ve hüküm tarihinde yürürlükte olan Türk Medeni Kanununun 295. maddesinde, “evlilik haricinde doğan çocuğun anası, babanın hükmen tayini için ikamet dava edebilir. Çocukta bu hakkı haizdir. Dava, baba veya mirasçıları aleyhine ikamet olunur” hükmü mevcut olup, babanın babalık davası açabileceğinden söz edilmemiş, aksine babayı ve mirasçıları, aleyhlerine dava açılacak kişiler olarak göstermişken aktif dava ehliyeti bulunmayan babanın açtığı davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı bulunmuştur. Aynı Kanunun 241. maddesi uyarınca “evlilik mevcut iken veya zevalinden itibaren üç yüz gün içinde doğan çocuğun babası, kocadır.” 242. maddesine göre, “koca, doğduğuna muttali olduğu günden itibaren bir ay içinde çocuğu reddedebilir.” 303. maddesine göre ise, “ana gebe kaldığı zaman evli idiyse; babalık davası, ancak çocuğun nesebi sahih olmadığına hakim hükmettikten sonra ikame edilebilir.”

Dosyada mevcut nüfus kaydından çocukların doğduğu tarihte davalı C. ile A.'nin evli olduğu görülmekte olup, kocanın çocukların nesebine reddettiğine ilişkin bir belgeye de dosyada rastlanmamaktadır. Bu sebeple de, mahkemece isteğin reddine karar verilmesi gerekirken davanın kabulüne karar verilmesi doğru görülmemiştir.

Dava mahkemece, nüfus kaydındaki baba adının düzeltilmesi olarak kabul edilip, hüküm kurulmuş olduğuna göre, 1587 sayılı Nüfus Kanununun 46. maddesi gereğince davanın nüfus idaresi temsilcisi ve Cumhuriyet Savcısının huzurunda görülmemesi de doğru bulunmamıştır. (Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 18/6/1997 gün ve 1997/5865-7104 sayılı kararı)

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 9/12/2002

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2002/11979
Karar : 2003/1195
Mahkemesi :A . Asliye Hukuk Mahkemesi
Tarihi :16.8.2002
No.su :2002/149-167

Dava dilekçesinde doğum tarihine ay ve gün eklenmesi istenilmiştir. Mahkemece davanın reddi cihetine gidilmiş, hüküm davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.Temyiz isteminin süresi içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Davacı vekili dava dilekçesinde, davacının nüfus kaydındaki doğum tarihine "4 Nisan"ın gün ve ay olarak eklenmesini talep etmiştir.

1587 Sayılı Nüfus Yasasının 59.maddesi ay ve gün yazılı olmayan doğum tarihlerinde itibar edilecek ay ve günü belirlemiş ise de, maddedeki bu hüküm gerçek ay ve günün açılan davada mahkemece belirlenip doğum tarihin buna göre düzeltilmesine engel değildir.

Davacı vekili davacının doğum tarihindeki gerçek gün ve ayın "4 Nisan" olduğunu ve bunu yurtdışında kullandığını iddia ettiğine göre; mahkemece, bu konuda ileri sürülen bütün kanıtlar toplanarak dinlenen tanık beyanları ile birlikte değerlendirilip verilecek sonuç doğrultusunda bir karar verilmesi gerekirken, yerinde olmayan gerekçeyle davacının doğum tarihi önüne, Nüfus Yasasının 59 uncu maddesi hükmüne dayanılarak, "1 Temmuz" yazılması suretiyle hüküm kurulması doğru görülmemiştir.

Bu itibarla yukarıda açıklanan esaslar göz önünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsiz, temyiz itirazları bu nedenlerle yerinde olduğundan kabulü ile hükmün HUMK.nun 428.maddesi gereğince BOZULMASINA, temyiz peşin harcının istek halinde temyiz edene iadesine, 24.2.2003 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden :

Esas : 2002/5864
Karar : 2002/8939

Davacı ile davalı Nüfus Müdürlüğü aralarındaki dava hakkında Mihaliçcik Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 18/6/2001 günlü ve 2001/32-99 sayılı kararın temyiz edilmemekle kesinleşmesi ve yürürlükteki kanuna aykırı olduğu iddiasıyla C. Başsavcılığının 15/5/2002 gün ve Hukuk 2002073222 sayılı yazılarıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulmasının istenmesi üzerine gereği düşünüldü:

Davacı; dava açtığı dilekçesinde, 20/9/1970 tarihinde doğduğu halde nüfus kütüğüne kaydının yapılmadığını, 20/9/1967 tarihinde doğup daha sonra ölen kardeşinin ismi ve doğum tarihi ile yaşadığını, bu sebeple 20/9/1967 olan doğum tarihinin 20/9/1970 olarak

düzeltilmesini istemiştir. Bu istek dikkate alındığında, doğum ve ölüm vukuatının nüfus kütüğüne tescilinin nüfus idaresine verilmiş idari bir görev olduğu cihetle, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 7. maddesinin 1. fıkrası uyarınca dava dilekçesinin görev yönünden reddine karar verilmesi gerekirken, davanın esasına girilerek kabulü usul ve kanuna aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle C. Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın C. Başsavcılığına gönderilmesine, 30/9/2002 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden :

Esas : 2002/2061
Karar : 2002/5206
Tarih : 15.04.2002

Doğum tarihinin düzeltilmesine ilişkin davalar, diğer kayıt düzeltme davaları gibi kamu düzeni ile yakından ilgili bulunduğundan, hakim istemle bağlı kalmayarak, kendiliğinden de yapacağı araştırma ile elde edeceği bulgular doğrultusunda ve öteki kayıtlarla çelişki meydana getirmeyecek şekilde karar vermek durumundadır.

Dosyaya getirilen, doğum tarihinin düzeltilmesi istenilen, davacıya ait olup, kemik grafikleri de çekilmek suretiyle düzenlenen ilmi nitelikteki 26.10.2001 tarihli sağlık kurulu raporundan; adı geçenin 22 yaş üzeri ile uyumlu bulunduğu bildirildiği ve bu yaşın nüfus kaydındaki mevcut doğum tarihini doğrulamadığı, aksine iddiayı kısmen teyit ettiği anlaşıldığına göre; davacının göstereceği deliller de toplanıp, yukarıda açıklandığı gibi öteki kayıtlarla çelişki meydana getirmeyecek şekilde davacının doğum tarihinin düzeltilmesine karar verilmesi gerekirken, istem esas alınarak düzeltme yapıldığında iki kardeş arasındaki doğum süresinin 4 ay olacağı ve bunun mümkün bulunmadığı gerekçesi ile davanın reddi doğru görülmemiştir.

Bu itibarla yukarıda açıklanan esaslar göz önünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsiz, temyiz itirazları bu nedenlerle yerinde olduğundan kabulü ile hükmün HUMK.nun 428.maddesi gereğince BOZULMASINA, temyiz peşin harcının istek halinde temyiz edene iadesine, 15.4.2002 gününde oybirliğiyle karar verildi Doğum tarihinin düzeltilmesine ilişkin davalar, diğer kayıt düzeltme davaları gibi kamu düzeni ile yakından ilgili bulunduğundan, hakim istemle bağlı kalmayarak, kendiliğinden de yapacağı araştırma ile elde edeceği bulgular doğrultusunda ve öteki kayıtlarla çelişki meydana getirmeyecek şekilde karar vermek durumundadır.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden :

Esas : 2002/1611
Karar : 2002/3698
Tarih : 08.04.2002

Davacı, 1978 yılında nüfus idaresinde çıkan yangında kayıtların yanması üzerine yeniden yapılan yersel yazımda 1.1.1936 olan doğum tarihinin yanlışlıkla 1.1.1939 olarak kaydedildiğini ileri sürerek doğum tarihinin düzeltilmesini istemiş, dinlenen tanıklar da davacının iddiasını doğrulamış ve mahkemece mücerret tanık beyanlarına dayanılarak davanın kabulüne karar verilmiştir.

Doğum tarihinin düzeltilmesine ilişkin davalar, diğer kayıt düzeltme davaları gibi kamu düzeni ile yakından ilgili bulunduğundan, hakim taleple bağlı kalmayarak kendiliğinden de yapacağı araştırma ile elde edeceği bulgulara göre ve öteki kayıtlarla çelişki meydana getirmeyecek şekilde karar vermek durumundadır. Buna göre mahkemece, davacıya ait varsa ilkokul ve tapu kayıtlarının ilgili mercilerden getirtilip, davacıdan şimdiye kadar kullandığı doğum tarihini 1.1.1936 olarak gösteren (evlilik, banka, muhtarlık seçim kayıtları gibi) resmi ve özel belgelerin ibrazı da istenildikten sonra, bütün bu delil ve belgelerin birlikte değerlendirilerek hasıl olacak sonuç doğrultusunda bir karar verilmesi gerekirken; sadece tanık beyanları ile yetinilip eksik inceleme ile doğum tarihinin düzeltilmesine karar verilmiş olması da doğru görülmemiştir.

Bu itibarla yukarıda açıklanan esaslar göz önünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsiz, temyiz itirazları bu nedenlerle yerinde olduğundan kabulü ile hükmün HUMK'nun 428.maddesi gereğince BOZULMASINA, 8.4.2002 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden :

Esas No : 2001/5708
Karar No : 2001/6500

Davacı ile davalı Nüfus Müdürlüğü aralarındaki dava hakkında Ankara 23. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 12.5.2000 günlü ve 2000/60-243 sayılı kararın temyiz edilmemekle kesinleşmesi ve yürürlükteki kanuna aykırı olduğu iddiasıyla C. Başsavcılığının 21.5.2001 gün ve Hukuk 2001/061899 sayılı yazılılarıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulmasının istenmesi üzerine gereği düşünüldü:

Davacı; dava dilekçesinde, 15.7.1983 tarihinde doğduğu halde nüfus kütüğüne kaydının yapılmadığını, 15.7.1981 tarihinde doğup daha sonra ölen kardeşinin ismi ve doğum tarihi ile yaşadığını, bu nedenle 15.7.1981 olan doğum tarihinin 15.7.1983 olarak düzeltilmesini istemiştir. Bu istek dikkate alındığında, doğum ve ölüm vukuatının nüfus kütüğüne tescilinin nüfus idaresine verilmiş bir idari görev olduğu cihetle; Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 7. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, dava dilekçesinin görev yönünden reddine karar verilmesi gerekirken, davanın esasına girilerek kabul edilmesi usul ve kanuna aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle C. Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararın BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın C. Başsavcılığına gönderilmesine, 25.6.2001 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden :

Esas No : 2001/5706
Karar No : 2001/6499

Davacı ile davalı Nüfus Müdürlüğü aralarındaki dava hakkında Erbaa Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 26.7.2000 günlü ve 2000/175-238 sayılı kararın temyiz edilmemekle kesinleşmesi ve yürürlükteki kanuna aykırı olduğu iddiasıyla C. Başsavcılığının 23.5.2001 gün ve Hukuk 2001-063522 sayılı yazılılarıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulmasının istenmesi üzerine gereği düşünüldü:

Davacı; dava dilekçesinde, 7.1.1971 tarihinde doğduğu halde nüfus kütüğüne kaydının yapılmadığını, 7.1.1969 tarihinde doğup daha sonra ölen kardeşinin ismi ve doğum tarihi ile yaşadığını, bu nedenle 7.1.1969 olan doğum tarihinin 7.1.1971 olarak düzeltilmesini

istemmiştir. Bu istek dikkate alındığında, doğum ve ölüm vukuatının nüfus kütüğüne tescilinin nüfus idaresine verilmiş bir idari görev olduğu cihetle; Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 7. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, dava dilekçesinin görev yönünden reddine karar verilmesi gerekirken, davanın esasına girilerek kabul edilmesi usul ve kanuna aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle C. Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın C. Başsavcılığına gönderilmesine, 25.6.2001 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden :

Esas : 2001/4544

Karar : 2001/5359

Davacı ile davalı Nüfus Müdürlüğü aralarındaki dava hakkında Konya 2. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 2/10/2000 günlü ve 2000/598-719 sayılı kararın temyiz edilmemekle kesinleşmesi ve yürürlükteki kanuna aykırı olduğu iddiasıyla C. Başsavcılığının 25/4/2001 gün ve Hukuk 1046049 sayılı yazılılarıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulmasının istenmesi üzerine gereği düşünüldü:

Doğum tarihinin düzeltilmesine karar verilen davacının kızı ile aynı anneden doğduğu anlaşılan kardeşi (20/10/1993 doğumlu) arasında düzeltilen doğum tarihine göre sadece 3 ay 11 günlük bir zaman farkı bulunmaktadır.

Bir kadının bu süre içerisinde iki kez doğum yapmasının tıbben mümkün olmadığı açık olup, hakim nüfus kayıtlarında düzeltme yaparken, bu kayıtların diğerleri ile çelişik olmamasına özen göstermeli, böyle bir sonucu doğuracak kararlar vermemelidir. Bu hususa uyulmadan yazılı olduğu şekilde hüküm tesisi usul ve kanuna aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle C. Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın C. Başsavcılığına gönderilmesine, 28/5/2001 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas No : 2001/3131

Karar No : 2001/5703

İncelenen Kararın

Mahkemesi : Karadeniz-Ereğli 2. A.H.

Tarihi : 20/11/1997

Numarası : 1997/240-1997/413

Dava Türü : Nüfus Kayıt Tashihi

Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı H. vekili 24/6/1997 tarihli dava dilekçesi ile davacının nüfus kaydında babası olarak gözüken A.'nin gerçek baba olmadığını, gerçek babasının davalılardan N. olduğundan bahisle, nüfus kaydının iptali ile davalı N.'in hanesine kaydının yapılmasını istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır. Dava irs ve nesebe ilişkin nüfus kayıt düzeltme ve babalık davasıdır.

Türk Medeni Kanununun 241. maddesinde "Ana, gebe kaldığı zaman evli idiye, babalık davası ancak çocuğun nesebi sahih olmadığına hakim hükmettikten sonra ikame edilebilir." hükmü mevcuttur.

Dosyada mevcut nüfus kaydından, davacının annesi A.'nın A. ile 1976 yılında evlendiği, davacı H.'nin doğduğu tarihte evliliğin devam ettiği görülmekte olup, kocanın nesebi reddettiğine ilişkin bir iddia ve karar dosyada yoktur.

Bu itibarla; mahkemece isteğin reddine karar vermek gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 12/4/2001

Yargıtay 14. Hukuk Dairesinden :

Esas No : 2001/287
Karar No : 2001/445
Mahkemesi : Taraklı Asliye Hukuk
Tarihi : 14.7.1999
Nosu : 1999/30-1999/26

Üçüncü Kişi davacı tarafından, davalı aleyhine 1.7.1999 gününde verilen dilekçe ile tapuda isim tashihi istenmesi üzerine yapılan duruşma sonunda; davanın kabulüne dair verilen 14.7.1999 günlü temyiz edilmeden kesinleşen hükmün, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 8.1.2001 gün ve 168847 sayılı tebliğ namesiyle HUMK.'nun 427/6. maddesi gereğince kanun yararına bozulması istenilmiş olmakla, dosya ve içerisindeki bütün kağıtlar incelenerek gereği düşünüldü:

Davacı S.'nin 01.07.1999 tarihli dava dilekçesiyle davalı Tapu Sicil Müdürlüğü aleyhine açtığı davada Taraklı ilçesinde bulunan 196-572-1027-1368-2035 ve 2772 parsel sayılı taşınmazlarda tapu kayıt maliki miras bırakan annesi H.'nin tapu kayıtlarında baba adının nüfus kaydına uygun olarak düzeltilmesini istediği, Mahkemece davanın kabulüne karar verildiği, hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Dava, Medeni Kanunun 935. maddesine göre açılan tapuda isim tashihi istemine ilişkindir. Dosyada bulunan veraset ilamından da anlaşılacağı üzere muris H. 22.2.1995 tarihinde ölmüş olup, davacı S.'den başka mirasçıları da mevcuttur. Ölüm tarihi itibarıyla terekenin iştirak halinde mülkiyet hükümlerine tabi olması nedeniyle Medeni Kanunun 581. maddesi gereğince, bütün mirasçıların tereke mallarında iştirak halinde malik buldukları kanun hükmü gereğidir. Bir davada tarafların taraf ehliyetine sahip olmaları, dava şartlarındandır ve bu yön yargılamanın her safhasında mahkemece kendiliğinden (re'sen) nazara alınır.

Bu nedenle; davada, Medeni Kanunun 581. maddesi gereğince bütün mirasçıların birlikte dava açmaları (mecburi dava arkadaşlığı) veya açılan davaya muvafakat etmeleri (icazet vermeleri) ya da terekeye temsilci tayini suretiyle davaya devamla oluşacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken, murisin başka mirasçıları da olduğu halde, sadece davacının temsili suretiyle açılan davanın dinlenme olanağı yok iken davaya bakılarak hüküm verilmiş olması bozma nedenidir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının, kanun yararına bozma istemli temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427/6. maddesi gereğince hukuki sonuçları saklı kalmak üzere, kanun yararına BOZULMASINA, bozma kararının bir örneğinin Resmî Gazete'de yayınlanmak üzere Adalet Bakanlığına gönderilmesine, 29.1.2001 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas No : 2000/13705
İncelenen Kararın Mahkemesi : Beyoğlu 2.A.H.
Tarihi : 4.11.1998
Numarası : 1998/468-554
Karar No : 2000/15450: Beyoğlu Nüfus Müdürlüğü
Dava Türü : Baba Adının Tashihi
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı Ş.'nin Bulgar vatandaşlığından, Türk vatandaşlığına geçerken A. olarak yazılan baba adının A. olarak tashihiine dair davası, mahkemece aynen kabul edilmiş, hüküm temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Dosyadaki belgelerden, davacının eşi ve çocukları ile birlikte 13.10.1997 tarihinde Bakanlar Kurulu Kararı ile Türk vatandaşlığına alındığı, dava dilekçesinden de kendisinden başka iki kardeşinin daha Türk vatandaşlığına geçtikleri ve baba adlarının A. olarak yazıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda dava irs, nesep ve miras hukukunu da ilgilendirmekte olup, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 73. maddesi uyarınca, sonucundan hukuku etkilenecek olanlara husumet tevcihi zorunludur.

Nüfus kaydının düzeltilmesine dair davalar kamu düzeni ile ilgili bulunduğundan mahkemece resen araştırma yapılarak, davacının babasının veya mirasçılarının gösterildiği nüfus aile kayıt tablosu getirilmeden ve bunların davaya katılmaları sağlanmadan eksik inceleme ile karar verilmesi usul ve yasaya aykırı görülmüştür.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 7/12/2000

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden :

Esas No : 2000/11825
Karar No : 2000/12785

Davacı ile davalı Nüfus Müdürlüğü aralarındaki dava hakkında Eyüp 3. Asliye Mahkemesince verilen 22/12/1999 günlü ve 1999/647-728 sayılı kararın temyiz edilmemekle kesinleşmesi ve yürürlükteki kanuna aykırı olduğu iddiasıyla C. Başsavcılığının 31/10/2000 gün ve Hukuk 141153 sayılı yazılarıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulmasının istenmesi üzerine gereği düşünüldü.

Mahkemece davacının talebi üzerine, Hıristiyan olan dininin İslam olarak düzeltilmesine karar verilmiştir. Davacının Hıristiyan olan dininin kayıtlardan silinmesinde bir isabetsizlik mevcut değil ise de, İslam olan dininin nüfus kütüğüne geçirilmesi idari bir işlem olup bu husus mahkemenin görevinin dışında bulunduğu halde karar altına alınması usul ve kanuna aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle C. Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın C. Başsavcılığına gönderilmesine, 27/11/2000 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden :

Esas No : 2000/10436
Karar No : 2000/11149

Davacı ile davalı Nüfus Müdürlüğü aralarındaki dava hakkında Kalkan dere Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 19/11/1998 günlü ve 1998/73-70 sayılı kararın temyiz edilmemekle kesinleşmesi ve yürürlükteki kanuna aykırı olduğu iddiasıyla C. Başsavcılığının 25/9/2000 gün ve Hukuk 115095 sayılı yazılarıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulmasının istenmesi üzerine gereği düşünüldü:

Davacının 22/5/1960 olan doğum tarihi 22/5/1964 olarak düzeltilmiş ise de, adı geçen kişi nüfusa 27/2/1964 tarihinde kaydedilmiştir. Bir şahsın doğmadan nüfusa kaydı söz konusu olamayacağından bu şekilde bir düzeltme nüfus kayıtları arasında çelişki meydana getirmektedir.

Hakim, nüfus kayıtlarında düzeltme yapılmasına karar verirken bunlar arasında çelişki meydana getirmemek ve hayatın olağan akışına ters düşecek durumlara yol açmamaya özen göstermek zorunda olup bu hususa uyulmaması usul ve kanuna aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle C. Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın C. Başsavcılığına gönderilmesine, 23/10/2000 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden :

Esas No : 2000/6286
Karar No : 2000/7166

Davacı ile davalı Nüfus Müdürlüğü aralarındaki dava hakkında Serik Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 9/4/1999 günlü ve 1999/91-257 sayılı kararın temyiz edilmemekle kesinleşmesi ve yürürlükteki kanuna aykırı olduğu iddiasıyla C. Başsavcılığının 18/5/2000 gün ve Hukuk 64269 sayılı yazılarıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulmasının istenmesi üzerine gereği düşünüldü:

Nüfus Kanununun 46. maddesi hükmüne göre, nüfus kayıtlarının düzeltilmesine (ad ve soyadı değişikliği davaları dahil) ilişkin davalarda Cumhuriyet Savcısı ile nüfus başmemuru veya memuru bulunması ve kararın onların önünde verilmesi zorunludur.

Mahkemenin oluşumuna ilişkin bu yasa hükmü dikkate alınmadan nüfus idaresi temsilcisi yokluğunda yargılama yapı-larak hüküm kurulması usul ve kanuna aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle C. Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın C. Başsavcılığına gönderilmesine, 12/6/2000 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas No : 2000/5502
Karar No : 2000/7192
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Andırın A.H.
Tarihi : 13/3/1998
Numarası : 1997/179-1998/44

Dava Türü : İsim Tashihi
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle, evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacıların, annelerinin 1326 doğumlu A. ve H.'den olma K. olduğu halde, nüfus kaydında K. A. ve E.'den olma 1325 doğumlu K. olarak yazıldığını ileri sürerek, bu kaydın tashihi talep ettikleri, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve verilen kararın temyiz edilmeyerek kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Dava, nüfus sicilinin düzeltilmesine ilişkin olup, sonuçta hukuku etkilenecek olanlara tevcihi zorunludur. (HUMK. md. 73) Dosya içindeki belgelerden, gerçek anne olduğu iddia olunan A. ve H.'den olma 1326 doğumlu K'nın halen sağ, diğerinin ise ölü olduğu anlaşılmakta olup, verilen karar bunların haklarını da etkileyeceği cihetle, kendilerinin veya mirasçılarının davaya dahil edilmesi gerektiği düşünülmeden, yazılı biçimde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA oybirliğiyle karar verildi. 31.05.2000

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Tarih :1996
Esas No :1996/8139
Karar No :1996/8414
Kaynak :Yargıtay Emsal Arama
İlgili Maddeler :1587 sk 46
İlgili Kavramlar :Nüfus Davalarında Yetki

Dava dilekçesinde Y. olan Soyadının K. olarak düzeltilmesi istenilmiştir. Mahkemece davanın kabulü cihetine gidilmiş, hüküm C.Savcısı tarafından temyiz edilmiştir. Yargıtay Kararı Temyiz isteminin süresi içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kağıtlar okunup gereği düşünüldü: 1587 sayılı nüfus Kanununun 46. maddesinin 1. fıkrasına göre ad ve soyadı düzeltme davaları ilgilinin oturduğu yer Asliye Hukuk Mahkemesinde görülür. Bu, kanunla belirlenmiş özel bir yetki hükmü olduğu cihetle resen dikkate alınır. Davacı, dava dilekçesinde Çamaş adresini göstermiş ise de vekaletnamede ve yaptırılan zabıta tahkikatında davacının Fatsa'da oturduğu belirtilmiştir. Bu durumda davaya Fatsa Asliye Hukuk Mahkemesinde bakılacağından davanın yetki yönünden reddine karar verilmesi gerekirken işin esasına girilerek hüküm tesisi doğru görülmemiştir.

Bu itibarla yukarıda açıklanan esaslar göz önünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsiz, temyiz itirazları bu nedenlerle yerinde olduğundan kabulü ile şimdilik diğer yönleri incelenmeksizin hükmün HUMK.nun 428. maddesi gereğince BOZULMASINA, 8.10.1996 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 6. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 1991/10368
Karar No : 1991/11484
Tarihi : 4.10.1991
Dava Türü : Kayıt Düzeltme
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

1587 sayılı Nüfus Kanununun 46/2. maddesinde yaş, ad, soyadı, diğer kayıt düzeltme davalarının ilgilinin oturduğu yer Asliye Hukuk Mahkemesinde, C. Savcısı ve Nüfus Müdürü veya Nüfus Memuru huzuru ile görülüp karara bağlanacağı hüküm altına alınmıştır. Bu hüküm yargılayacak kurulun oluşumu ile ilgilidir. C. Savcısı ve Nüfus Müdürü veya memuru huzuru olmaksızın yargılamanın yapılamayacağını öngörmektedir. (1587 s. Nüfus K. m. 46/2)

Mahalli mahkemesinden verilmiş bulunan soyadı tashihi davasına dair karar C. Savcısı tarafından süresi içinde temyiz edilmiş olmakla; dosyadaki bütün kağıtlar okunup, gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, nüfusta soyadı değiştirilmesine ilişkindir. Mahkeme davayı kabul etmiş, hükmü C. Savcısı temyiz etmiştir. Davacı, Ö. olan soyadının K. olarak değiştirilmesini istemiş, mahkeme nüfus müdürü veya memuru ve C. Savcısını iştirak ettirmeksizin düzeltmeye karar vermiş ve C. Savcısının temyiz istemini de davada taraf bulunmaması, temyiz yetkisi olmaması nedeniyle reddetmiş, bu red kararı da yine aynı makam tarafından süresinde temyiz edilmiştir. 1587 sayılı Nüfus Kanununun 46/2. maddesinde yaş, ad, soyadı, diğer kayıt düzeltme davalarının ilgilinin oturduğu yer Asliye Hukuk Mahkemesinde C. Savcısı ve Nüfus Müdürü veya Nüfus Memuru huzuruyla görülüp karara bağlanacağı hüküm altına alınmıştır. Bu hüküm yargılayacak kurulun oluşumu ile ilgilidir. C. Savcısı ve Nüfus Müdürü veya memuru huzuru olmaksızın yargılamanın yapılamayacağını öngörmektedir. Eski deyimle C. Savcısı ve Nüfus Müdürü veya memuru mahkemenin ve yargılamanın rüknü durumundadır. Kuşkusuz bu hüküm kamu düzeni düşüncesiyle getirilmiş bir hükümdür. Gerçekten kişinin şahsı ahvalini ilgilendiren bu konular toplumun dirlik ve düzeni ile ilgilidir. MK.nun 26. maddesinde muhik sebepler halinde ismin düzeltilmesine imkan tanıyan hükmünün de esas itibarıyla bu dirlik düzenin içinde düşünmek gerektiği gibi neticede de nüfustaki mevcut kaydın düzeltilmesi sonucunu doğuracağı yönünden de 46. maddenin kapsamı içinde kaldığını düşünmek icabeder.

Nitekim aynı maddenin 3. ve 4. fıkralarında da ad, soyadı değiştirilmesinden bahsedilmiş ve ayrıca son fıkrada yaş, ad, soyadını değiştirenlerin askerlik ödevliliği içerisinde yapılan düzeltmelerin nüfus idarelerince 15 gün içerisinde askerlik şubelerine bildirileceği emredilmiştir. Maddenin 2 ve 3. fıkralarında yaş, ad, soyadı değiştirilmelerinden söz edilirken bunların da mahkeme kararı ile yapılacağı vurgulanmış, maddenin 1. fıkrasında sözü edilen yargılama sisteminde bir ayrıcalık ve değişiklik öngörülmemiştir. Nitekim, HGK.'da 16.12.1983 gün, 1983/601-1340 sayılı kararında aynı görüşü benimseyerek yerel mahkemenin aksi doğrultudaki kararını bozmuştur. Bu nedenlerle, yerel mahkemenin C. Savcısının temyiz etmeye yetkili bulunmadığı gerekçesiyle isteğin reddine ilişkin 22.5.1991 tarih ve 1991/107-44 sayılı kararının kaldırılarak yine aynı mahkemenin esasa ilişkin 10.5.1991 tarih, 1991/107-44 sayılı kararının yukarıda yazılı sebeplerle bozulmasına karar vermek gerekmiştir.

SONUÇ : Yukarıda açıklanan nedenlerle temyiz itirazlarının kabulü ile HUMK.nun 428. maddesi uyarınca hükmün (BOZULMASINA), 4.10.1991 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay İctihadı Birleştirme Genel Kurulu

Karar no. : 9

Karar g. : 20.6.1928

Nüfus Kaydının Düzeltilmesi-Bekletici Mesele - Yargıtay Dairelerinin Görevi

1-Nüfustaki evlilik kaydının düzeltilmesine ait hükmün inceleme yeri Yargıtay Dördüncü Hukuk Dairesidir.

2-Kayıt düzeltilmesi iddiasına karşı defi olarak ileri sürülen nikâh aktinin varlığı iddiası ceza davası için bekletici meseledir. Bu sebeple bu iddianın sonucuna kadar ceza davasının geciktirilmesi gereklidir.

3-Bu husus temyiz incelemesinde de gözönüne alınmalıdır.
1221 s. Temyiz Mahkemesi Teşkilâtına Dair Kanun (Bu yasa, 1973 g. ve 1730 s. Yargıtay Kanunu ile yürürlükten kaldırıldı.) (Bkz. YİBK., Hukuk Bölümü, Cilt:1, Sayfa : 21)

Yargıtay İctihadı Birleştirme Genel Kurulu

Karar no. : 1927/7
Karar g. : 14.9.1927
Yasaların Yürürlüğü :

Bir yasanın yürürlük zamanı hakkında ayrıca süre belirtilmeyip yayın gününden yürürlüğe gireceği açıklandığında, merkezde Ceridei Resmîye ile yayınlanıp ilân edilmekle her yerde ilân edilmiş kabul edilerek ilân tarihinden geçerli sayılır.

18 Mayıs 1327 günlü Kavanin ve Nizamatin Usulü Neşir ve İlânı Hakkında Kanun (Bu yasa, 1928 g. ve 1322 s. Kanunların ve Nizamnamelerin Sureti Neşir ve İlânı ve Mer'iyet Tarihi Hakkındaki Kanun ile yürürlükten kaldırıldı).

29 Temmuz 1339 (1923) gün ve 2623 s. Resmi Ceridenin Halen İntişar Etmemekte olmasına Binaen Kavanini Mevzua İçin Ankara'daki Neşir Tarihinin Muteber Addedilmesi Hakkında İcra vekilleri Heyeti Kararnamesi.
(Bkz. YİBK., Hukuk Bölümü, Cilt:1, Sayfa : 11)

Yargıtay İctihadı Birleştirme Genel Kurulu

Esas no. : 4
Karar no. : 1927/6
Karar g. : 30.6.1927

Karar düzeltme işleminde duruşma yapılmaz.

9 Haziran 1295 (1879) günlü Usulü Muhakemesi Hukukiye Kanunu Muvakkati. 11 Nisan 1329 (1913) günlü Sulh Hakimleri Hakkında Kanunu Muvakkat. (Bu iki yasa da 1086 s. HUMK. ile yürürlükten kaldırıldı). (Bkz. YİBK., Hukuk Bölümü, Cilt:1, Sayfa : 9)

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

Esas No :1988/8776
Karar No :1988/9515
Tarihi :11/11/1998
Dava Türü :Kayıt düzeltme(Bahailik)
Temyiz Eden :Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Bahailik,bir din olmadığından nüfustaki İslâm kaydının kaldırılarak yerine Bahai Dininin yazılmasına ilişkin istemin mahkemece reddedilmesi doğrudur.

Ancak davacılar İslam Dini'nden olmadıklarını belirtmiş bulduklarından, buna ilişkin istek kabul edilmelidir.(1587 s. Nüfus K. m. 46)

Dava dilekçesinde davacılar, nüfustaki din sütununda yazılı bulunan İslâm kaydının kaldırılıp, Bahai olarak tashihini istemiştir.

Mahkemece davanın reddi cihetine gidilmiş, hüküm davacı tarafından temyiz edilmiştir.

Temyiz isteminin süresi içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kağıtlar okunup gereği düşünüldü.

Davacılar, “Bahailiği” bir din olarak kabul ettiklerini, İslâm Dini’nden olmadıklarını ileri sürerek nüfus kütüğündeki İslâm olduklarına dair kaydın silinerek onun yerine “Bahai” dininden olduklarının yazılmasını istemişlerdir.

Mahkemece, Diyanet İşleri Başkanlığı’nın “Bahailiğin” bir din olmadığına dair mütalâasına dayanılarak dava reddedilmiştir.

Davacılar başka bir dini kabul etmişlerse, onun nüfus kütüğüne yazılması idari bir işlem olduğundan sonuç itibariyle ve bu gerekçe ile buna ilişkin istemin reddine bir isabetsizlik görülmemiştir.

Ancak, davacıların bir istemi de, nüfus sicilindeki “İslâm” kaydının silinmesine ilişkindir. Davacılar İslâm Dini’nden olmadıklarını belirttiklerine göre artık böyle bir kaydın nüfus sicilinde kalmasının hiçbir gerekçesi olamayacağından, buna ilişkin istemin kabulü gerekirken reddine karar verilmesi doğru görülmemiştir.

Bu itibarla, yukarıda açıklanan esaslar göz önünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsiz, temyiz itirazları bu nedenlerle yerinde olduğundan kabulü ile hükmün HUMK.’nun 428. maddesi gereğince (BOZULMASINA), peşin ödediği temyiz harcının istek halinde temyiz edene iadesine 11.11.1998 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay Hukuk Dairesinden:

Esas No :1987/175-357
Karar No :9712
İncelenen Kararın
Mahkemesi :Bursa 5. Asliye Hukuk Hakimliği
Tarihi :10/06/1987

Dava dilekçesinde Orhaneli İlçesi nüfus kütüğüne kayıtlı Sacide ANBARCIOĞLU’nun İslam olan dininin Bahai olarak tashihi istenilmiştir. Mahkemece davanın kabulü ile Sacide ANBARCIOĞLU’nun İslam olan dininin Bahai olarak tashihi cihetine gidilmiş, hüküm C.Savcı Yrd. tarafından temyiz edilmiştir.

YARGITAY KARARI

Temyiz isteminin süresi içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kağıtlar okunup gereği düşünüldü.

Davacı, başka bir din kabul ettiğini, İslam olmadığını ileri sürerek bu davayı açan Mahkemece dinlenen tanıkta bunu doğrulamıştır.

Bu gibi durumlarda mahkemece davacının nüfus kütüğündeki İslam kaydının silinmesine karar verilmekle, yetinilmesi gerekir. Davacı başka bir dini kabul etmişse onun nüfus kütüğüne yazılması idari işlem bulunduğundan, bunun için bir hüküm tesisi gerekmez.

Mahkemece bu yönler dikkate alınmayarak davanın reddine karar verilmesi yerinde görülmemiştir.

Bu itibarla yukarıda açıklanan esaslar göz önünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsiz, temyiz itirazları bu nedenlerle yerinde olduğundan kabulü ile hükmün HUMK. nun 428. maddesi gereğince BOZULMASINA 08/10/1987 gününde oybirliğiyle karar verildi.

İÇİNDEKİLER SAYFASI

KAYIT İPTALİ

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas	: 2004/15122
Karar	: 2005/953
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Küçükçekmece İ.A.H.
Tarihi	: 6.6.2002
Numarası	: 2002/394 - 2002/644
Dava Türü	: Nüfus Kaydının Silinmesi
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı vekilinin, 15.3.2002 tarihinde K. ve Nüfus Müdürlüğü aleyhine açtığı davada, R. ile M'nin evlilik dışı ilişkisinden doğan ve daha sonra annesinin K. ile evlenmesi üzerine onun nüfusuna kaydedilen davacının babasının K. olmadığına ve kayıttaki baba adının silinmesine karar verilmesini istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 293. maddesi uyarınca eşler, evlilik dışında doğmuş olan ortak çocuklarını, evlenme sırasında veya evlenmeden sonra, yerleşim yerlerindeki veya evlenmenin yapıldığı yerdeki nüfus memuruna bildirmek zorundadırlar. Aynı Kanunun "itiraz ve iptal" başlığını taşıyan 294. maddesinin 1. fıkrasında ana ve babanın yasal mirasçılarının, çocuk ve Cumhuriyet Savcısının sonradan evlenme yoluyla soybağının kurulmasına itiraz edebilecekleri; üçüncü fıkrasında da tanımanın iptaline ilişkin hükümlerin kıyas yoluyla uygulanacağı belirtilmektedir. Anılan Kanunun "Tanıma ve Babalık Hükmü" başlıklı üçüncü ayırımında yer alan 300. maddesinde "çocuğun dava hakkı, ergin olmasından başlayarak bir yıl geçmekle düşer" hükmü mevcuttur.

İncelenen dosyada mevcut olan nüfus kaydından davacının 1965 doğumlu olduğu, ergin olduğu tarihe göre davanın yasal süre içerisinde açılmadığı anlaşılmaktadır. Mahkemece resen gözetilecek olan bir yıllık hak düşürücü süre geçtikten sonra açılan davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 31.01.2005

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas	: 2001/15694
Karar	: 2001/17010
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: İzmir 3.A.H.
Tarihi	: 21.12.1995
Numarası	: 300-1120
Dava Türü	: Nüfus Kayıt İptali
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünöldü.

Nüfus Kanununun 46. maddesi hükmüne göre kayıt düzletme davasının ilgili resmi dairenin göstereceği lüzum üzerine, Cumhuriyet Savcısı tarafından açılması gerekirken, doğrudan İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü tarafından açılan davanın görülerek, yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

Diğer taraftan, anılan davada küçük ile yasal temsilcisi arasında yarar çatışması bulunduğundan, Medeni Kanunun 376/2. maddesi gereğince küçüğe kayyım tayin edilerek, gösterdiğinde onun da delillerinin toplanması ve tüm kanıtlar birlikte tartışılarak sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken, eksik hasımla karar verilmiş olması da doğru görülmemiştir.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi.
31.12.2001

[İÇİNDEKİLER SAYFASI](#)

KAZA-İ RÜŞT

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2004/14068
Karar : 2004/15983
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Karşıyaka 3.A.H.
Tarihi : 15.11.2002
Numarası : 2002/835-2002/880
Dava Türü : Kazai Rüşt
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacının 28.9.2002 tarihinde reşit kılınması istemiyle hasımsız olarak açtığı davanın, mahkemece kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 12. maddesi hükmüne göre onbeş yaşını dolduran küçük, kendi isteği ve velisinin rızasıyla mahkemece ergin kılınabilir. Aynı Kanunun 463. maddesinde vesayet makamının izninden sonra denetim makamının da izninin gerekli olduğu haller düzenlenmiş olup, vesayet altındaki kişinin ergin kılınması hali de bunlar arasında sayılmıştır.

Mahkemece, vesayet ve denetim makamlarından izin alınmaksızın küçüğün ergin kılınmasına karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 29.12.2004

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas No : 2000/12500
Karar No : 2000/14655
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Rize 1.A.H.
Tarihi : 10.11.1998
Numarası : 1998/325-205
Dava Türü : Kaza-i Rüşt
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacının 06.11.1998 tarihli dava dilekçesi ile, kızının reşit kılınmasını istediği, talebin mahkemece kabul edildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Medeni Kanunun 12. maddesine göre "onbeş yaşını ikmal eden küçük, kendi rızası ve ana ve babasının muvafakati ile mahkemesi asliyece mezun kılınabilir."Dosya içinde bulunan

nüfus kaydına göre, dava tarihinde 15 yaşını ikmal ettiği görülen ve kaza-i rüştüne karar verilen 25.11.1980 doğumlu kızın rızası ile, sağ olduğu anlaşılan annesinin muvafakati alınmadan davanın kabulüne karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi.
23.11.2000

[İÇİNDEKİLER SAYFASI](#)

NESEP

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas	: 2005/2135
Karar	: 2005/4785
İncelenen Kararın :	
Mahkemesi	: Bitlis A.H.
Tarihi	: 17.7.2001
Numarası	: 2001/38-2001/102
Dava Türü	: Nesebin Düzeltilmesi
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı M. tarafından 20.03.2001 tarihinde H. aleyhine açılan davada, 1997 yılında davalının oğlu V. ile gayri resmi olarak evlenmesinden itibaren yaklaşık bir yıl sonra hamile iken V.'nin vefat ettiği, onun ölümünden kısa bir süre sonra müşterek çocukları S.'nin doğduğu ileri sürülerek adı geçen küçüğün nesebinin tashihine karar verilmesinin talep edildiği, yargılama sırasında V.'nin mirasçılarının da davaya dahil edildiği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

02.05.1960 gün ve 5/8 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararının gerekçesinde ve 07.11.1962 gün ve 2/79-55 sayılı Hukuk Genel Kurulu kararında değinildiği gibi dava ve hüküm tarihinde yürürlükte bulunan 743 Sayılı Türk Kanunu Medenisi hükümlerine göre, annenin evlilik dışı doğan çocuğunun üzerinde velayet hakkı bulunmamaktadır.

Aynı Kanununun 374. maddesi uyarınca velayet altında bulunmayan her küçüğe bir vasi atanması gerekmektedir. Küçük velayet altında bulursa dahi 376. madde uyarınca bir işte kanuni mümessilin menfaati ile küçüğün menfaati birbirine zıt olursa, ananın her zaman çocuğun yararına davranmayabileceği ihtimali gözetilerek anadan başka bir kişi tarafından çocuğun korunması amacıyla kayyım tayin edilmesi gerekmektedir.

Yine, 743 Sayılı Kanununun 298. maddesinde "Mahkeme, evlilik haricinde bir doğumdan haberdar olduğu veya böyle bir gebelik ana tarafından kendisine haber verildiği takdirde; çocuğun menfaatini siyanet etmek üzere, hemen bir kayyım tayin eder" hükmü mevcuttur.

Açıklanan yasal düzenlemelere göre mahkemece, küçük için kayyım tayin edilmesi, davaya katılmasına imkan hazırlanması, davaya katıldığı ve delil gösterdiği takdirde onun da delillerinin toplanması, bütün delillerin birlikte tartışılıp sonucuna göre hüküm tesis olunması gerekirken bu hususlar gözetilmeden eksik hasım ve eksik inceleme ile karar verilmesi doğru bulunmamıştır.

Diğer taraftan; 1587 Sayılı Nüfus Kanununa göre evlenme, doğum ve ölüm olaylarını siciline işleme görevi Nüfus İdaresine aittir. Aynı Kanununun 20. maddesi uyarınca evlilik dışında doğmuş çocuk, anasının aile kütüğüne, ananın soyadı ve onun bildireceği baba adı ile yazılır.

Mahkemece, davacının kızı S.'nin babasının V. olduğunun tespitine karar verilmesi ile yetinilmesi gerekirken, idareyi işlem yapmaya zorlayacak şekilde baba hanesine kaydedilmesine karar verilmesi de doğru bulunmamıştır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 28.03.2005

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2004/14969
Karar : 2005/605
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Bozova A.H.
Tarihi : 11.2.2004
Numarası : 2003/424-2004/82
Dava Türü : Nesebin Tashihi
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 303. maddesinde "Babalık davası çocuğun doğumundan önce veya sonra açılabilir. Ananın dava hakkı doğumdan başlayarak bir yıl geçmekle düşer" hükmü yer almaktadır.

Babalık davasının açılması ile öngörülen süre hak düşürücü süre olup, ana için çocuğun doğum tarihinden itibaren başlar.İncelenen dosyada mevcut olan nüfus kaydından, küçüklerin 11.03.2000, 23.03.2002 doğumlu oldukları, dava tarihine göre bir yıllık hak düşürücü sürenin geçtiği anlaşılmıştır. Kayyım tarafından çocuklar adına açılan bir dava da bulunmamaktadır. Mahkemece resen gözetilecek olan bir yıllık hak düşürücü süre geçtikten sonra ana tarafından açılan davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

Kabule göre de; Anılan Kanunun 321. maddesinde "Çocuk ana ve baba evli ise ailenin, evli değil ise ananın soyadını taşır" hükmü mevcuttur.Mahkemece babalığın tespiti ile yetinilmesi gerekirken evlilik haricinde doğan ve annelerinin hanesinde nüfusa kayıtlı olan küçükler davalı H.'nin soyadının taşınmasını sağlayacak şekilde baba hanesine kayıt ve tesciline karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

Diğer taraftan sözü edilen Kanunun 301. maddesinin son fıkrası gereğince babalık davasının kamu düzenini de ilgilendirdiği dikkate alınarak Cumhuriyet Savcısına ve Hazineye; dava ana tarafından açılmışsa kayyıma; kayyım tarafından açılmışsa anaya ihbar etme yükümlülüğü bulunduğundan davacı ana tarafından açılan davada davanın Hazineye ve kayyıma ihbar edilmemesi, küçüklerin kayyımı yok ise, kayyım atanmadan davanın sonuçlandırılması da usul ve yasaya uygun bulunmamıştır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 24.01.2005

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2004/5327
Karar : 2004/6352

İncelenen Kararın

Mahkemesi : G 2 A.H.
Tarihi : 12.09.2001
Numarası : 368-607
Dava Türü : Nesebin Tashihi
Temyiz Eden : Nüfus Müdürlüğü

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen ve yukarıda tarih numarası gösterilen hüküm temyiz edilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

4722 Sayılı Türk Medeni Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkındaki Kanunun 12. maddesi uyarınca olaya Türk Medeni Kanununun tatbik edilmesi gerekir. Türk Medeni Kanununun 295. maddesi tanımanın baba tarafından, nüfus memuruna veya mahkemeye yazılı başvurusu ile yada resmi senetle veya vasiyetnameyle yapılabileceğini hükme bağlamıştır. Davacı dilekçesinde küçük İ.'nin kendi çocuğu olduğunu ileri sürmüştür. Bu beyan küçüğün tanınmasına ilişkindir. Mahkemece tanıma kararı verilmesi ile yetinilmesi gerekirken, Türk Medeni Kanununun 321.maddesine aykırı olarak babanın soyadı ile baba hanesine yazılması şeklinde hüküm kurulması da usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ:Temyiz edilen hükmün gösterilen sebeple BOZULMASINA, iş bu kararın tebliğinden itibaren 15 gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere oybirliğiyle karar verildi. 17.05.2004 (Pzt.)

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2003/12265
Karar No : 2003/13995
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Ankara 16.S.H.
Tarihi : 20.01.2003
Numarası : 2002/1806 - 2003/45
Dava Türü : Tanıma
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı vekilinin, 13.09.2002 tarihinde davalı A. ile evlilik dışı beraberliğinden dünyaya gelen küçüğü tanıma ve kendi nüfusuna kaydedilmesi isteği ile açtığı davada Ankara 18. Asliye Hukuk Mahkemesinin 21.11.2002 tarih ve 2002/852 esas, 2002/843 karar sayılı hükmü ile sulh hukuk mahkemesinin görevli olması nedeniyle görevsizlik kararı verilerek dosyanın gönderildiği Ankara 16. Sulh Hukuk Mahkemesince davanın kabulü ile davasının küçüğün kendi çocuğu olarak tanıdığının tespiti ve davacının hanesine soyadıyla tesciline dair verilen kararın temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 295. maddesinde "Tanıma, babanın nüfus memuruna ve mahkemeye yazılı başvurusu yada resmi senette veya vasiyetnamesinde yapacağı beyanla olur" hükmü mevcuttur.Aynı kanunun 321. maddesi ile "Çocuk, ana ve baba evli ise ailenin, evli değilse ananın soyadını taşır" hükmü getirilmiştir.

Mahkemece, tanıma kararı verilmesi ile yetinilmesi gerekirken, Türk Medeni Kanununun 321. maddesine aykırı olarak çocuğun babasının soyadı ile baba hanesine kaydedilmesine karar verilmesi yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 21.10.2003

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2003/12159
Karar : 2003/14238

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen ve yukarıda tarih numarası gösterilen hüküm temyiz edilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacının aralarında hiç bir hısımlık, soybağı ilişkisi bulunmayan M.'nin hanesine, kaza idare heyetinin 19.07.1955 tarihli 955/57 sayılı kararına istinaden 2330 Sayılı Af Kanununa göre tescilinin gerçeği yansıtmayan yolsuz tescil niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır. Şu halde davacının, M.'nin hanesine Af Kanununa göre kütüklenimi, hiçbir maddi olguya dayanmamaktadır. Bu hanedeki kaydının iptali doğrudur. Ne var ki davacının M.'nin hanesindeki kaydının iptali ile davacı kayıt dışı kalmıştır.

Davacının, anası C.'nin evlilik dışı ilişkisinden doğduğu anlaşıldığına göre, anası C.'nin kayıtlı olduğu hane araştırılarak anasının kızlık hanesine (baba yönünden nesepsiz olarak) tesciline karar verilmesi gerekirken, kayıt dışı kalma sonucunu doğurur şekilde karar oluşturulması yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen kararın yukarıda gösterilen sebeple BOZULMASINA, temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine, oybirliğiyle karar verildi. 23.10.2003 per.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2003/9334
Karar : 2003/10669
Mahkemesi : Lüleburgaz A.H.
Tarihi : 25.12.2002
Numarası : 2001/1038-2002/1180
Dava Türü : Nesebin Tashihi
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

K'ya velayeten annesi S. vekili tarafından davalılar aleyhine açılan dava ile, davalılardan F.'ye ait kimliği kullanan H. ile davacı S.'nin 30.9.1995 yılında evlendikleri, bu evlilikten K. adında çocukları olduğu ve tarafların 1998 yılında boşandıkları, ancak kimliğinin kullanılması nedeniyle, F.'nin nüfusuna kayıtlı bulunan K.'nin, babası olan H.'nin nüfusuna kaydedilmesinin istendiği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Dosya içeriğinden, davalı H.'nin bir yıldan fazla hürriyeti bağlayıcı ceza ile mahkum olması nedeniyle Lüleburgaz Sulh Hukuk Mahkemesinin 11.7.2001 gün ve 2001/519 esas, 2001/660 karar sayılı kararı ile kısıtlanarak, babası S.'nin velayeti altına alındığı, itirazı üzerine Lüleburgaz Sulh Hukuk Mahkemesinin 19.6.2002 günlü kararı ile vasi olarak N.'nin atandığı, 06.11.2002 günlü ek karar ile vasinin husumete mezun kılındığı görülmektedir.

4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 407. maddesi uyarınca bir yıl veya daha uzun süreli özgürlüğü bağlayıcı bir cezaya mahkum olan her ergin kısıtlanır. Aynı Kanunun 10. maddesi gereğince, ayırt etme gücüne sahip ve kısıtlı olmayan her ergin kişinin fiil ehliyeti vardır.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 38. maddesi hükmüne göre, "Davaya ehliyet Kanunu Medeni ile tayin olunmuştur." 73. maddesi gereğince de, hakim her iki tarafı usulüne uygun davet etmedikçe hükmünü veremez. Dava ve taraf ehliyeti kamu düzenine ilişkin olup, hakim görevi gereği kendiliğinden dikkate almak zorundadır. (Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 14.2.1990 gün ve 10410-1838 sayılı kararı) Mahkemece davalılardan hükümlü H.'ye itirazı üzerine vasi olarak atanan ve husumete mezun kılınan N.'ye dava dilekçesi ile duruşma günü tebliğ edilerek davaya katılması sağlandıktan sonra, savunması ve delilleri sorulup sonucuna göre karar verilmesi gerekirken, vasiye tebligat yapılmadan işin esasına girilerek yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 14.07.2003

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2003/6479
Karar No : 2003/7859
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Alanya 1. A.H.
Tarihi : 28.9.2001
Numarası : 2001/450 -2001/600
Dava Türü : Nesep Düzeltmesi
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Dava ve hüküm tarihinde yürürlükte olan 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin 295. maddesi hükmüne göre, "Evlilik haricinde doğan çocuğun anası, babanın hükmen tayini için ikamei dâva edebilir. Çocuk da bu hakkı haizdir. Dâva, baba veya mirasçıları aleyhine ikame olunur." Anılan madde ile babalık davası açma hakkı ana ve çocuğa tanınmış olup, babanın babalık davası açabileceğinden söz edilmemiş, aksine baba ve mirasçıları, aleyhlerine dava açabilecek kişiler olarak gösterilmiştir.

Diğer taraftan, aynı Kanun'un 291. maddesi babaya tanıma imkanı vermiştir. Bu imkan tüm sonuçlarıyla babalık hükmüne eşdeğer nitelikte olduğundan yasada bir boşluk bulunduğundan da söz edilemez.

Mahkemece, baba olduğu iddia edilen kişinin aktif dava ehliyeti olmadığından davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 29.05.2003

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2003/7028
Karar No : 2003/9443
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Ç. A.H.
Tarihi : 31.12.2002
Numarası : 465-575
Dava Türü : Nesep Tespiti
Temyiz Eden : Davacı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen ve yukarıda tarih numarası gösterilen hüküm temyiz edilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı; babasının S. olmayıp, Ç 8. hanede kayıtlı T. olduğunu ileri sürerek yanlış kaydın düzeltilmesini istemiştir. Çocuk ile ana arasındaki soy bağı doğumla kurulur. Baba ile aradaki soy bağı ise babanın anayla evlenmesi, tanıma veya hakim kararı ile gerçekleşir (M.K. md. 282). Evlilik devam ederken veya evliliğin sona ermesinden başlayarak üçyüz gün içerisinde doğan çocuğun babası kocadır. Bu soy bağına karinesidir (M.K. md. 258). Koca soy bağına reddi davasını açarak karinenin aksini isbat edebilir. Çocukta bu dava hakkına haizdir (M.K. md. 286).

Davacının babası görülen S. ile annesi Ş. 2.3.1939'da evlenmişlerdir. Davacı Y. bu evlilik içerisinde 1.1.1946'da dünyaya gelmiştir. Ş.'nin baba olduğu iddia edilen T. ile evliliği yoktur. Davacı (Y.) babasının S. olmadığı, T. olduğunu ileri sürdüğüne göre, önce S.'den olmadığı tesbit edilip (soy bağı reddedilip) daha sonra da babalığın ispatı gerekmektedir.

743 sayılı Türk Kanunu Medenisinde çocuğa soy bağına reddi imkanı verilmemiş, bu hak 1.1.2002 tarihinde yürürlüğe giren 4721 sayılı Kanununun 286. maddesi ile getirilmiştir. Dava çocuğa bu hakkın tanınmasından itibaren bir yıllık süre geçmeden 17.9.2002'de açıldığına göre önce soy bağına reddi daha sonra da babalıkla ilgili talebin incelenmesi gerekir (4722 S.K. md. 12).

Bu yön gözetilmeden, S. ve Ş. mirasçılarında B. ve A. davaya dahil edilmeden, babalık davası yönünden dava hazineye ihbar edilmeden eksik araştırma ile yazılı gerekçe ile davanın reddi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün gösterilen sebeple **BOZULMASINA**, temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine, oybirliğiyle karar verildi. 24.06.2003 Pzt.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas No : 2000/14990
Karar No : 2001/757
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Kemalpaşa A.H.
Tarihi : 3.3.2000
Numarası : 1999/581-2000/81
Dava Türü : Nesebin Reddi
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı yabancı uyrukludur. Yabancılık unsuru taşıyan özel hukuka ilişkin işlem ve ilişkilerde uygulanacak hukuku, Türk Mahkemelerinin Milletlerarası yetkisini 2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuk hakkında kanun düzenlemektedir.

Nesebi reddedilen küçüğün evlilik içi doğduğu sabit olup, evlilik içi nesep ilişkilerine 2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku hakkında Kanunun 15. maddesi delaletiyle 12. maddenin 2. fıkrasında doğum anındaki eşlerin müşterek milli hukukunun, yoksa müşterek ikametgah hukukunun, bulunduğu takdirde müşterek mutad meskenleri hukukunun bulunmaması halinde Türk Hukukunun uygulanacağı öngörülmektedir.

Mahkemece;

1 — Anılan hükümler çerçevesinde hangi ülke hukukunun uygulanacağı araştırılmadan, tartışılmadan doğrudan doğruya Türk hukukunun uygulanması, doğru değildir.

2 — Kaldı ki, Türk Hukukuna göre dava nesebin reddi davası olup, Medeni Kanunun 242. maddesi uyarınca koca doğduğunu öğrendiği günden itibaren bir ay içinde küçüğün nesebini reddedebilir. Bu süre hak düşürücü süre olup, resen gözetilmesi gerektiği cihetle bu hususun araştırılarak tespit edilmemesi, yasaya aykırıdır.

3 — Davanın niteliği itibarıyla nüfus siciline göre anne ve babası olarak yazılı kişilerle arasında menfaat çatışması bulunan küçük Medeni Kanunun 376. maddesi uyarınca tayin olunacak kayım ile temsil ettirilmeden, temsilci olamayacak kimse huzuru ile davanın incelenmesi yanlıştır.

4 — Nesebin reddi davası irs ve nesep ilişkisinin kuşkuya yer vermeyecek şekilde açığa çıkarılması halinde kabul edilebilir. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 95/2. maddesi uyarınca tarafların kabulü sonuç doğurmaz. Tarafların ve tayin edilecek kayımın tüm delillerinin toplanması, kan ve doku testlerinin yaptırılması ve delillerin hep birlikte değerlendirilerek sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken bu hususlara riayet edilmeden davanın kabulüne karar verilmesi, usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 18/1/2001

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Tarih :04.05.1995

Esas No :1992/13194

Karar No :1993/2492

Kaynak :YKD.Eylül1995

İlgili Maddeler :3716,SK,4/D

İlgili Kavramlar :Nesebin Reddi(Noksan soruşturma)

Karar Metni : 3716 sayılı kanunun 4/d maddesi uyarınca; evli bir kadınla bir erkeğin birleşip karı-koca gibi yaşamalarından doğan çocukların nesepleri, nesebi baba tarafından reddedilmiş çocuklar gibi gerçek babaya göre düzenilir. Ancak tescil işlemi için ananın evliliğinin boşanma ile son bulmuş olması ve boşanma kararında çocuğun kocadan olmadığını açıkça belirtilmesi veya müşterek çocuklar arasında gösterilmemesi, ya da müşterek çocuklarının bulunmadığının hüküm altına alınmış olması şarttır. Bu nedenle, davacı baba tarafından açılan nesebin reddi davasında, davacı ana ile arasındaki boşanma dosyasının getirilerek sözü edilen kanun hükmü çerçevesinde inceleme yapılması gerekir.

Yargıtay 6. Hukuk Dairesinden:

Esas No :1990/8051
Karar No :1991/60
Tarihi :15.01.1991

Başka kadının doğurduğu çocuğu, kendi karısından doğmuş gibi gösterip nüfus kütüğüne tescil ettirme eylemi tek suç olup TCK.nun 445. maddesinde yazılı nesep değiştirme suçunu oluşturur. Sanığın geçmişinde ve ahlaki temayüllerinde ne gibi olumsuzluklar bulunduğu yasal gerekçe ile açıklanmadan cezasının teciline yer olmadığına karar verilemez. (765 s. TCK. m. 343/2, 445) (1412 s. CMUK. m. 32, 260)

Yalan beyanda bulunmaktan sanık Ayhan hakkında yapılan duruşma sonunda, TCK.nun 343/2, 59; 647 sayılı Kanunun 4. maddeleri gereğince 75.000 lira ağır para cezasıyla mahkumiyetine dair, (Bakırköy Beşinci Asliye Ceza Mahkemesi)nden verilen 13.3.1990 tarihli hükmün Yargıtay'ca incelenmesi sanık vekili tarafından istenilmiş olduğundan; dava evrakı C. Başsavcılığı'ndan onama isteyen 31.10.1990 tarihli tebliğ name ile 5.11.1990 tarihinde Daireye gönderilmekle okunarak, gereği görüşülüp düşünöldü:

1- Başka bir kadının doğurduğu çocuğu, kendi karısından doğmuş gibi gösterip nüfus kütüğüne tescil ettirerek nesep değiştirmekten ibaret olan eylemin TCK.nun 445. maddesinde yazılı tek suç oluşturduğu, ayrıca TCK. nun 343/2. maddesinin ihlalinden söz edilemeyeceği gözetilmeden yazılı madde ile ceza tayini,

2- Kabule göre de; çocuğu olmadığı ve evlat edinmeye de yaşı müsait bulunmadığı için çocuğun ana ve babasının rızasını temin ederek bu işi yaptığını savunan sanığın geçmişinde ve ahlaki temayüllerinde ne gibi olumsuzluklar bulunduğu açıklanmadan cezasının teciline yer olmadığına karar verilmesi, Bozmayı gerektirmiş, sanık Ayhan vekilinin temyiz itirazları yerinde görölmüş olduğundan tebliğ namedeki onama düşüncesinin reddiyle hükmün açıklanan nedenlerle (BOZULMASINA), 15.1.1991 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No :1985/2705
Karar No :1985/2953

Nesebe ilişkin af kanununun uygulanması Taraflar arasındaki nüfus kayıt iptali davasının yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, evrak okunup gereği görüşölüp düşünöldü. Evlilik dışı birleşmeden doğan çocukların tesciline ilişkin 2526 sayılı kanuna göre tescil tarafların karı koca gibi yaşamaları şartına bağlıdır. Olayda bir defaya mahsus olmak üzere ırza geçilmiş ve davalı Ağır ceza mahkemesince mahkum olmuştur. Sonradan davalı Halime tarafından açılan babalık davası Yargıtayca küçüğe kayyım tayini sebebiyle bozulmuş henüz kesinleşmemiştir. Kayyımın Ekim 985 tarihine kadar dava açma imkanı mevcut olduğuna göre şartları gerçekleşmeden yapılmış kaydın istek doğrultusunda iptaline karar verilmesi gerekir. Bu yön gözetilmeksizin davanın reddedilmesi usul ve kanuna aykırıdır.

SONUÇ : Temyiz edilen kararın gösterilen sebeple BOZULMASINA, 28.3.1985 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Tarih :18.4.1974
Esas No :1974/495
Karar No :1974/2408

Tescil edilmemiş evlenmelerden doğan çocuklar hakkındaki (af) kanunlar uyarınca baba hanesine kaydedilen çocuklar sahih neseplidirler. Tabii babalığı hükme bağlananlar mirasçı olamaz. H. ve O.'nun velayeten D. tarafından hasımsız olarak açılan veraset davasının yapılan muhakemesi sonunda verilen yukarıda tarih ve numarası yazılı hüküm davacı tarafından temyiz edilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünöldü.

Babalığına karar verilen (MK. 310) yahut babası tarafından tanınan (MK. 291) çocuklar nesebi sahih çocuklarla birleştiği takdirde babalarının mirasından yarı pay alırlar. (MK. 443) 554 sayılı ve ondan önce yürürlüğe giren "tescil edilmeyen birleşmeler ile bunlardan doğan çocukların cezasız tesciline" ilişkin kanunlar gereğince nüfusa kaydedilen çocukların nesebi sahih olduğu için baba cihetinden evlilik içi çocuklarla eşit şekilde mirastan pay alırlar. Tabii babalığa karar verilen çocuklar ise babaları yönünden mirasçılık hakkına sahih değillerdir. Olayda tabii babalık söz konusu olmamakla beraber gelen kayıttan tescilin dayanağı anlaşılmmaktadır. Öyle ise Nüfus idaresinden O. ile H.'nin nüfusa tescillerinin sebep ve dayanağı sorulmak, babalık ve tanıma şekillerinden her hangi biri ile tescil edilmiş iseler Medeni Kanununun 443. maddesi gereğince evlilik içi çocuklara nazaran bunlara yarı pay verilmek az önce belirtilen kanunlar gereğince tescil edildiklerinin anlaşılması halinde ise, meşru çocuklar gibi tam pay verilmek icap eder. Bu yolda bir işlem yapılmadan karar verilmiş olması usul ve kanuna aykırıdır.

SONUÇ : Temyiz edilen kararın gösterilen sebeple **BOZULMASINA**, 18.4.1974 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Esat Şener	Bülent Erkan	H.Ziya Ekmekçioğlu	Zeki Evirgen	Emin Başaklar

[İÇİNDEKİLER SAYFASI](#)

NÜFUS KAYDI

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Tarih :08.02.1996
Esas No : 1994/8447
Karar No :1995/6119
Kaynak :YKD. TEMMUZ 1996
İlgili Maddeler :MK 170, MK 221, MK 222
İlgili Kavramlar :MAL ORTAKLIĞI KARI-KOCADAN BİRİNİN VEFATI
Karar Metni :Türk hukukunda mal ayrılığı rejimi caridir. Ancak eşler, evlenmeden önce veya sonra yapacakları sözleşme ile kanunda gösterilen rejimlerden mal ortaklığını kabul edebilirler. Bu halde eşler mahfuz mallar dışında kalan mallar üzerinde elbirliği ile malik olur. Karı-kocadan birinin vefatı halinde, ortaklık mallarının yarısı hayatta kalan karı ve kocaya intikal eder. Bununla birlikte evlilik sözleşmesinin de yarı yarıya paylaşılan yerine başka bir paylaşım şeklide kabul edilir.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Tarih :26.05.1993
Esas No :1986/1432
Karar No :1986/2280
Kaynak :YKD.Ocak1994
İlgili Maddeler :7201SK10,1587SK4,
İlgili Kavramlar :Tebliğat Kuralı(Adres Araştırma Usulü)
Karar Metni :Tebliğat yasasının 10. maddesi uyarınca; tebliğat, tebliğ yapılacak şahsa bilinen en son adresine yapılır. Bir kimsenin ikametgahı karine olarak o şahsın nüfusa kayıtlı olduğu yerdir. Bu durumda yapılacak iş şahsın nüfusa kayıtlı olduğu yerden tebliğata yarar adresi tespit edilerek bu adrese tebliğat yapılmalıdır.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas No :1996/11552
Karar No :1997/516

Davacı ile davalı Nüfus Müdürlüğü aralarındaki dava hakkında Eskişehir 3. Asliye Hukuk Mahkemesinden verilen 17.01.1995 günlü ve 1994/809-1995/19 sayılı kararın temyiz edilmemekle kesinleşmesi ve yürürlükteki kanuna aykırı olduğu iddiasıyla C.Başsavcılığının 13.12.1996 gün ve Hukuk 115873 sayılı yazılarıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulmasının istenmesi üzerine gereği düşünüldü:

Nüfus Kanununun 46. maddesi hükmüne göre, nüfus kayıtlarının düzeltilmesine (ad ve soyadı değişikliği davaları dahil) ilişkin davalarda Cumhuriyet Savcısı ile Nüfus baş memuru veya memurunun bulunması ve kararın onların önünde verilmesi zorunludur.

Mahkemenin oluşumuna ilişkin bu yasa hükmü dikkate alınmadan Nüfus İdaresi Temsilcisinin yokluğunda yargılama yapılarak hüküm kurulması usul ve kanuna aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle C.Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın C.Başsavcılığına gönderilmesine, 28.1.1997 gününde oybirliğiyle karar verildi.

[İÇİNDEKİLER SAYFASI](#)

ÖLÜM TARİHİNİN TESPİTİ

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas	: 2002/7726
Karar	: 2002/8556
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Üsküdar 3. A.H.
Tarihi	: 14.2.2001
Numarası	: 2001/11-105
Dava Türü	: Ölüm Tarihinin Tespiti
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen ve yukarıda tarih numarası gösterilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacılar vekilinin 4.1.2001 tarihli dava dilekçesi ile, her ne kadar Üsküdar 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 1999/494 esas, 2000/214 karar sayılı hükmü ile A.'nın ölü olduğu tespit edilmiş ise de, ölüm tarihi belirlenmeden nüfus kaydında düzeltme yapılamadığından bahisle, ölüm tarihinin de tespit edilerek, sağ olan kaydın ölü olarak düzeltilmesini istediği mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Nüfus Kanunu 7. maddesi ile ölüm vukuatının nüfus kayıtlarına tescili, nüfus idaresine verilmiş idari bir görev olduğu cihetle mahkemece, A.'nın ölüm tarihinin tespiti ile yetinilmesi gerekirken, idareyi işlem yapmaya zorlayacak şekilde sağ olan kaydın iptali ile, aynı haneye ölü olduğunun şerh edilmesine karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 27.6.2002

[İÇİNDEKİLER SAYFASI](#)

SOYADI

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas No	: 2000/15584
Karar No	: 2001/1163
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Yozgat A.H.
Tarihi	: 7.6.2000
Numarası	: 2000/397-2000/374
Dava Türü	: Soyadını Kullanmaya İzin
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacının hasımsız açtığı dava ile, boşandığı eşinin soyadını kullanmasına izin verilmesini istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Türk Medeni Kanununun 141. maddesi hükmüne göre; "Boşanan kadın evlenme ile kazandığı kişisel durumu korur, ancak; bekarlık soyadını yeniden alır. Şayet boşandığı kocasının soyadını kullanmakta menfaati bulunduğu ve bunun kocaya bir zarar vermeyeceği sabit olursa, talebi üzerine hakim, kocasının soyadını taşımasına izin verir.Koca, şartların değişmesi halinde bu iznin kaldırılmasını isteyebilir.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 73. maddesi uyarınca kanunun gösterdiği istisnalar dışında hakim iki tarafı istima veyahut iddia ve müdafaalarını beyan etmeleri için kanuni şekillere tevfik kanun davet edilmedikçe hükmünü veremez. Anılan maddeye dayanan davanın, sağ ise koca, ölü ise mirasçılarını hasım gösterilmek suretiyle açılması gerekmektedir. Dosyada mevcut nüfus aile kayıt tablosundan, davacının boşandığı eşinin 22.5.1987 tarihinde öldüğü görülmektedir.

Mahkemece, kocanın mirasçılarını davaya dahil edilerek bir karar verilmesi gerekirken, taraf teşkili yapılmaksızın hasımsız olarak açılan davanın kabulüne karar verilmesi usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 25/1/2001

[İÇİNDEKİLER SAYFASI](#)

SOYBAĞI

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2004/13335
Karar No : 2004/14894
İncelenen Kararın Mahkemesi : Pertek .A.H.

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen ve yukarıda tarih numarası gösterilen hüküm temyiz edilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Nüfus kayıtlarının tutulması kamu düzeniyle ilgilidir. 4722 Sayılı Yasanın 12. maddesi uyarınca; Türk Medeni Kanununun yürürlüğe girmesinden önce sahih olmayan nesepli çocuklar, yürürlük tarihinden başlayarak bu kanunun soy bağına ilişkin hükümlere tabi olurlar.

Dairemiz bozma kararından sonra değişen Nüfus Kanununun 16. maddesi gereğince çocuğun baba hanesindeki kaydının iptali ile anne hanesindeki kayıt ile irtibat kurulması gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, işbu kararın tebliğinden itibaren 15 gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere oybirliğiyle karar verildi. 13.12.2004 pzt.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2003/12276
Karar No : 2003/14053
İncelenen Kararın Mahkemesi : Afyon 1.A.H.
Tarihi : 7/11/2002
Numarası : 2002/243-2002/459
Dava Türü : Soybağının Reddi
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı M'nin 26.4.2002 tarihli dava dilekçesinde, davalı T. ile 20.4.2000 tarihinde boşandıktan sonra dünyaya gelen ve nüfusuna kaydedilen T'nin babası olmadığından bahisle, soy bağına reddine karar verilmesini istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 426/2. maddesi bir işte yasal temsilcinin menfaati ile küçüğün menfaatinin çatışması halinde, küçüğe kayyım tayin edileceğini hükme bağlamıştır. Soybağının reddi istenilen T. 11.11.2000 doğumludur, küçüktür. Davanın özelliği itibariyle yararı annesininki ile çelişki içersindedir. Mahkemece T.'ye kayyım tayin ettirilmesi, husumetin kayyımına yöneltilmesi, gösterdiği takdirde delillerinin toplanılması, sonucu uyarınca karar verilmesi gerekir. Açıklanan husus üzerinde durulmaması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 22.10.2003

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2003/8097
Karar No : 2003/8913

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen ve yukarıda tarih numarası gösterilen hüküm temyiz edilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Dava, soy bağının reddi, babalık ve nüfus kayıt düzeltimi davasıdır. Mahkemenin de kabulünde olduğu gibi Türk Kanunu Medenisi döneminde çocuğun soy bağının reddi davası açma hakkı yok ise de, 1.1.2002 tarihinde bu davanın devamı sırasında yürürlüğe giren Türk Medeni Kanununun 286/2. maddesinde çocuğa da bu dava hakkı tanınmış ve davacı çocuk 1.1.2003 tarihinden önce hak düşürücü süre içinde bu davayı açtığından 4722 Sayılı Kanunun 2 ve 12. maddeleri gereğince davada Türk Medeni Kanununun uygulanması gerekir. O halde soy bağının reddi ile ilgili dava yönünden öncelikle delillerin bu çerçevede değerlendirilmesi sonucuna göre karar verilmesi gerekir.

Diğer taraftan babalık davasında, hak düşürücü süre; çocuk ile başka bir erkek arasında soy bağı ilişkisi varsa, bir yıllık süre bu ilişkinin ortadan kalktığı tarihte işlemeye başlayacağından (TMK.md.303/3) babalık davası da süresinde olduğundan davanın Hazineye de ihbarı (TMK.md.301) bu dava yönünden de soy bağının reddi davası sonucuna ve babalık davası ile ilgili delillerin takdiriyle sonucuna göre karar verilmesi gerekir.

Yine davacı çocuğun doğum yeri doğum tarihi ile ilgili nüfus kaydı düzeltim davası yönünden de olumlu veya olumsuz bir karar verilmesi gerekir. Bu yönler gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve kanuna aykırı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ:Temyiz olunan hükmün açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, bozma nedenine göre sair hususların incelenmesine yer olmadığına, temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine, oybirliğiyle karar verildi. 16.06.2003 (Pzt.)

Babalık davasında hak düşürücü süre, çocuk ile başkası arasındaki soy bağı ilişkisi var ise bunun ortadan kalktığından itibaren başlar.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden

Esas No :2000/16241
Karar :2001/12127

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle kanuni gerektirici sebeplere ve özellikle soybağı reddedilen çocuğun doğduğu tarihte davacı baba, Medeni Kanununun 15. madde kapsamına tam ehliyetsizliktir. Tam ehliyetsizlerin dava açma yetkisi yoktur. Ne var ki bu dava sırasında davacı kısıtlanmış ve kendisine vasi atanmıştır.

Vasi devam eden yargılamaya katılmış, tam ehliyetsizin açtığı davaya onay (icazet) vermiştir. Medeni Kanununun 394-395. maddeleri gereği ehliyetsiz kişinin açtığı davanın dinlenmesinde yasal kurallara aykırılık yoktur. Davacının soy bağı reddedilen ve evlilik içinde doğan Hüseyin'in babası olamayacağı kesin olarak belirlenmiştir. Yasada belirtilen soy bağını ret süresi bu nedenlerle vasi tayin kararının kesinleşmesinden sonra başlayacağına göre

davanın süresinde kabul edilmesinde yasal kurallara aykırılık bulunmamasına göre yerinde bulunmayan temyiz isteğinin reddiyle usul ve kanuna uygun olan hükmün ONANMASINA, aşağıda yazılı onama harcının temyiz edene yükletilmesine peşin alınan harcın mahsubuna oybirliğiyle karar verildi. 9.2.2001 Cu.

İÇİNDEKİLER SAYFASI

TANIMA

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2003/16097
Karar : 2003/17199
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Acıpayam A.H.
Tarihi : 3.10.2002
Numarası : 2002/377-2002/407
Dava Türü : Tanıma
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı vekilinin davalı aleyhine açtığı davada, tarafların boşanmalarına ilişkin Almanya Hamburg Sulh Hukuk Mahkemesinin 16.03.2000 gün ve 281 F 317/99 sayılı kararının tanınmasına ve tenfizine karar verilmesini istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

2675 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanununun 37. maddesine göre yabancı mahkeme ilamının o ülke makamlarınca usulen onanmış aslı ve onanmış tercümesi ile ilamın kesinleştiğini gösteren ve o ülke makamlarınca usulen onanmış yazı veya belge ile onanmış tercümesinin dilekçeye eklenmesi zorunlu olduğu halde, mahkemece bu husus göz önünde tutulmadan yabancı mahkeme kararının fotokopisi ile yetinilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 24.12.2003

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No :2003/13654
Karar No :2003/15160
İncelenen Kararın:
Mahkemesi :M 1.A.H.
Tarihi :22.05.2003
Numarası :1107 - 535
Dava Türü :Evlatlığın İptali
Temyiz Eden :Davacılar

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı vekilinin davalı aleyhine açtığı dava ile davacı A. ile yabancı uyruklu eşinin M.'yi evlat edinmelerine ilişkin Alman Mahkemesi kararının tanınması isteği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Tanımaya talebinin incelenmesi ve karara bağlanması tenfiz davalarındaki usul ve esasa tabi olup, 2675 sayılı Yasanın 37. maddesi uyarınca yabancı mahkeme ilamının o ülke makamlarınca usulen onanmış aslı ve onanmış tercümesi ile ilamın kesinleştiği gösteren o ülke makamlarınca usulen onanmış yazı veya belge ile onanmış tercümesinin eklenmesi zorunlu olduğu halde bu yön göz önünde tutulmadan verilen fotokopi ile yetinilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

Tanınması istenilen, Tempelhof-Kreuzberg Asliye Hukuk Mahkemesince davacı ve eşinin daimi ikametgahlarının Berlin olarak kabul edildiği görülmektedir.

2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 18/2. maddesi hükmüne göre, "Evlat edinmenin hükümleri evlat edinenin milli hukukuna, birlikte evlat edinme halinde ise evlenmenin genel hükümlerini düzenleyen hukuka tabidir."

Aynı Kanun'un 12/2. maddesinde de, "Evlenmenin genel hükümleri eşlerin müşterek milli hukukuna tabidir. Tarafların ayrı vatandaşlıkta olmaları halinde, müşterek milli hukukuna tabidir. Tarafların ayrı vatandaşlıkta olmaları halinde, müşterek ikametgah hukuku, bulunmadığı takdirde müşterek mutad meskenleri hukuku, bunun da bulunmaması halinde Türk Hukuku uygulanır." hükmü mevcut ise de;

Anılan Kanun'un 42. maddesi uyarınca, mahkemece tanıma kararı verilebilmesi için yabancı ilamın 38. maddenin (a) ve (d) bentleri haricindeki tenfiz şartlarını taşıdığı tespit edilmesi gerekmektedir. 38. maddenin (c) bendinde, tenfizi istenilen ilamının Türk kamu düzenine aykırı olması gerektiği hükme bağlanmıştır.

Evlat edinme ehliyet ve koşulları kamu düzenine ilişkin olup, dava tarihinde yürürlüğe girmiş olan 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 308. maddesi hükmüne göre, evlat edinilenin evlat edinenden en az onsekiz yaş küçük olması şarttır. 313. maddesi gereğince ise, evlat edinenin alt soyu bulunmaması koşuluyla ergin veya kısıtlı evlat edinilebilmektedir.

Dosyada mevcut nüfus kaydına göre 4.11.1970 doğumlu A. ile evlat edinilen 28.6.1982 doğumlu davalı M. arasında 12 yaş fark bulunmasının yanı sıra davacının N., E., Ö., S. adında çocukları olduğu da anlaşılmaktadır.

Mahkemece tanınması istenilen yabancı mahkeme kararının Medeni Kanununun 308. ve 313. maddesindeki şartları taşımadığından Türk kamu düzenine aykırı olduğu hususu dikkate alınarak davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması doğru görülmemiştir.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 30.06.2003

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas	: 2003/3370
Karar	: 2003/4507
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Şereflikoçhisar 2. A.H.
Tarihi	: 7/7/1993
Numarası	: 1993/118-1993/121
Dava Türü	: Tanıma
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacının 5/7/1993 tarihli dava dilekçesi ile Avusturya, Wiener Neustadt mahalli mahkemesince verilen boşanma kararının tanınmasını istediği, mahkemece davanın kabul edildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Tanıma talebinin incelenmesi ve karara bağlanması tenfiz davalarındaki usul ve esasa tabi olup, yabancı mahkeme kararının tanınması kararının Türk Mahkemelerinde kesin delil veya kesin hüküm olarak kabulü sonucunu doğurmaktadır (MÖHUK. mad. 42).

Bu itibarla, 2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanununun 36. maddesi uyarınca diğer eşe husumet yöneltmesi, tanıma talebini içeren dilekçenin anılan Kanununun 39/1. maddesi hükümlerine uygun olarak duruşma günü ile karşı tarafa tebliğ edilmesi, duruşma gününde de basit yargılama usulü hükümlerine göre incelenerek karara bağlanması gerekmektedir.

Mahkemece, bu madde hükümlerine aykırı olarak, hasımsız açılan davanın, taraf teşkili yapılmaksızın duruşma açılarak, karşı tarafa savunma imkanı sağlanmadan kabulüne karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ :Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 31/3/2003

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2003/1088
Karar No : 2003/2633
İncelenen Kararın :
Mahkemesi : Suruç A.H.
Tarihi : 24.01.2001
Numarası : 2001/14-2001/5
Dava Türü : Tanıma
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Davalının yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği düşünüldü.

Davacı vekilinin, 24.1.2001 tarihli dava dilekçesi ile davacının eşi Y.'den boşanmasına dair Frankfurt Asliye Hukuk Mahkemesince verilen kararın tanınmasını istediği, mahkemece, davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmıştır.

Tenfiz ve tanıma davaları çekişmeli yargı işidir.2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanununun 34,36, 38, 39. maddeleri uyarınca, diğer eşe husumet yönetilmesi, tanıma talebini içeren dilekçenin usulen duruşma günü ile birlikte karşı tarafa tebliği edilmesi, duruşma gününde de basit yargılama usulü hükümlerine göre incelenerek karara bağlanması gerekmektedir.

Dava dilekçesinde, karşı taraf olarak gösterilen Y.'ye duruşma günü tebliği edilerek savunma imkanı sağlandıktan sonra yargılamaya devam edilerek hüküm kurulması gerekirken, mahkemece taraf teşkili tamamlanmadan davanın kabulüne karar verilmesi, usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oy birliğiyle karar verildi. 27.02.2003

[İÇİNDEKİLER SAYFASI](#)

TENFİZ

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas	: 2004/12767
Karar	: 2004/14539
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Gaziosmanpaşa İ.A.H.
Tarihi	: 28.12.2001
Numarası	: 2001/1214 - 2001/1226
Dava Türü	: Alman Mahkeme Kararının Tenfizi
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı vekilinin davalı aleyhine açtığı davada, boşanmaya ilişkin Berlin Parkow/Weissensee yerel mahkemesinin 30.08.2001 tarih ve 15 F 3085/01 sayılı kararının tenfizine karar verilmesini istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

2675 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanununun 37. maddesinde tenfiz dilekçesine eklenecek belgeler belirtilmiş olup, bu hükme göre yabancı mahkeme ilamının o ülke makamlarınca usulen onanmış aslı ve onanmış tercümesi ile, ilamın kesinleştiğini gösteren ve o ülke makamlarınca usulen onanmış yazı veya belge ile onanmış tercümesinin dilekçeye eklenmesi zorunlu olduğu halde, bu hususlara uyulmayarak fotokopi ile yetinilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 06.12.2004

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas	:2004/9169
Karar	:2004/10282
İncelenen Kararın:	
Mahkemesi	: İkizce A.H.
Tarihi	:1.5.2003
Numarası	: 2002/120-2003/31
Dava Türü	: Tenfiz
Temyiz Eden	:Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı vekilinin davalılar aleyhine açtığı davada, müvekkilinin davalılar tarafından evlat edinilmesine ilişkin Almanya Hamburg Asliye Hukuk Mahkemesinin 22.11.1999 tarih ve 60 XVI 48/98 sayılı kararının tenfizine karar verilmesini istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanununun 38/c maddesinde tenfizi istenilen ilamın kamu düzenine açıkça aykırı olmaması gerektiği hükme bağlanmıştır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 308/1. maddesindeki hükme göre evlat edinilenin, evlat edinenden en az onsekiz yaş küçük olması şarttır. Aynı Kanunun 313. maddesi gereğince ise, ergin veya kısıtlının evlat edinebilmesi için evlat edinenin alt soyunun bulunmaması gerekmektedir. Evlat edinme ehliyet ve koşulları kamu düzenine ilişkindir.

Dosyada mevcut nüfus kayıt örneklerinden, davalılardan ...nın 01.01.1963, ...nın 01.07.1963 doğumlu oldukları, 03.09.1980 doğumlu olan evlat edinilen davacı ile aralarındaki yaş farkının onsekiz yıldan az olduğu, ayrıca evlat edinenlerin Ö., Ö. ve G. adlı çocuklarının bulunduğu anlaşılmaktadır.

Mahkemece, tenfizi istenilen yabancı mahkeme kararının Türk Medeni Kanununun 308. ve 313. maddesindeki şartları taşımadığından Türk kamu düzenine aykırı olduğu hususu dikkate alınarak davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi. 20.09.2004

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas	:2004/9168
Karar	:2004/10346
Mahkemesi	: Küçükçekmece Aile Mahkemesi
Tarihi	:26.8.2003
Numarası	: 2003/399-2003/371
Dava Türü	: Boşanmanın Tenfizi
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı vekilinin davalı aleyhine açtığı davada, boşanmaya ilişkin Hollanda S-Hertogenbosch Bölge mahkemesinin 26.11.2002 tarih ve 83933/FA RK 02-3070 sayılı kararının tenfizine karar verilmesini istediği, mahkemece davanın kabulü ile yabancı mahkeme kararının tanınmasına ve tenfizine, U. ve R.'nin velayetinin davacı H'ye verilmesine, çocuklar için takdir edilen iştirak nafakasının davacıya ödenmesine karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanununun 37. maddesinde tenfiz dilekçesine eklenecek belgeler belirtilmiş olup, bu hükme göre yabancı mahkeme ilamının o ülke makamlarınca usulen onanmış yazı ve belge ile onanmış tercümesinin dilekçeye eklenmesi zorunlu olduğu halde, bu hususlara uyulmaması doğru bulunmamıştır.

Diğer taraftan; dosyada mevcut nüfus kaydından, velayetleri davacı H.'ye verilen çocukların annelerinin A. olduğu anlaşılmaktadır. 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 335/1. maddesinde ergin olmayan çocuğun, ana ve babasının velayeti altında olduğu, yasal sebep olmadıkça velayetin ana ve babadan alınamayacağı belirtilmiştir. 336. maddesinde de "evlilik devam ettiği sürece ana ve baba velayeti birlikte kullanırlar. Ortak hayata son verilmiş veya ayrılık hali gerçekleşmişse hakim, velayeti eşlerden birine verebilir. Velayet, ana ve babadan birinin ölümü halinde sağ kalana, boşanmada ise çocuk kendisine bırakılan tarafa aittir"

hükmü mevcuttur. Ana ve baba evli değilse 337. madde hükmü uyarınca velayet anaya aittir. Ancak ana küçük, kısıtlı ve ölmüş ya da velayet kendisinden alınmışsa hakim, çocuğun menfaatine göre, vasi atar veya velayeti babaya verir.

Açıklanan hükümlere göre, küçüklerin velayet altında bulunmaları asıldır. Velayet hakkı sadece anne ve babaya tanınan bir hak olup, evlat edinme hali dışında anne ve babadan başka hiç kimseye tevdi olunamaz. Mahkemece, adı geçen küçüklerin velayetlerinin anne olmayan davacıya verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 21.09.2004

Yargıtay 2.Hukuk Dairesinden :

Esas No :2004/626
Mahkemesi :Şişli 3.A.H.

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen ve yukarıda tarih numarası gösterilen hükmün temyizden mürafaa icrası suretiyle tetkiki istenilmekle duruşma için tayin olunan 16.12.2003 günü taraflar tebligata rağmen gelmedi. İşin incelenerek karara bağlanması için duruşmadan sonraya bırakılması uygun görüldü. Bugün dosyadaki bütün kağıtlar okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Taraflar Türk vatandaşlarıdır.

Kadının İsviçre'de açtığı dava sonucu İsviçre Hukuku uygulanarak babalığa karar verilmiş ve bu karar kesinleşmiştir. Davacı bu kararın tenfizini istemiştir. Dava tarafların Türk olmasına rağmen Türk Medeni Kanununun uygulanmaması nedeniyle kamu düzenine aykırı olduğu gerekçesiyle reddedilmiştir.

2675 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkındaki Kanunun 17. maddesi gereğince evlilik dışı çocuk ile ana arasındaki kişisel ve mali ilişkilere ananın milli hukuku, çocuk ile baba arasındaki kişisel ve mali ilişkilere ise babanın milli hukuku uygulanır. Öte yandan Türkiye'nin taraf olduğu 22.9.1975 tarihli Resmi Gazete yayımlanan Evlenme ve Nesep Düzeltmesi Hakkındaki Sözleşmenin 1-3. maddeleri uyarınca Türk hukuku uygulanırsa idi dahi davaya ait oluşturulan karar gibi karar oluşturulacak olan hallerde tenfiz istenebileceği kabul edilmiştir. Tenfizi istenen kararı oluşturan mahkemede gerekli babalık araştırılması yapılmış, Türk Medeni Kanununun 301-304. maddesinin aradığı şartların gerçekleştiği de görülmüştür. Türk Medeni Kanunu ile karara esas teşkil eden İsviçre Medeni Kanunu paralellik arz etmekte olması ve Türk Hukukunun uygulanmamış olması İsviçre Hukukunun Türk Hukukuna uygunluğu yönünden isabetli olmuştur. Bu nedenlerle davanın kabulü gerekirken reddi yerinde değildir.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün gösterilen sebeplerle **BOZULMASINA**, temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine, oybirliğiyle karar verildi. 11.02.2004

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2003/8317
Karar : 2003/9830
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Doğubayazıt A.H.
Tarihi : 22.11.2002

Numarası : 2002/292 - 2002/339
Dava Türü : Tenfiz
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı vekilinin davalı aleyhine açtığı dava ile davacı ile yabancı uyruklu eşinin M.'yi evlat edinmelerine ilişkin Alman Mahkemesi kararının tanınması isteği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Tanıma talebinin incelenmesi ve karara bağlanması tenfiz davalarındaki usul ve esasa tabi olup, 2675 sayılı Yasanın 37. maddesi uyarınca yabancı mahkeme ilamının o ülke makamlarınca usulen onanmış aslı ve onanmış tercümesi ile ilamın kesinleştiğini gösteren o ülke makamlarınca usulen onanmış yazı veya belge ile onanmış tercümesinin eklenmesi zorunlu olduğu halde bu yön göz önünde tutulmadan verilen fotokopi ile yetinilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

Tanınması istenilen, Tempelhof-Kreuzberg Asliye Hukuk Mahkemesince davacı ve eşinin daimi ikametgahlarının Berlin olarak kabul edildiği görülmektedir.2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 18/2. maddesi hükmüne göre, "Evlat edinmenin hükümleri evlat edinmenin milli hukukuna, birlikte evlat edinme halinde ise evlenmenin genel hükümlerini düzenleyen hukuka tabidir." Aynı Kanun'un 12/2. maddesinde de, "Evlenmenin genel hükümleri eşlerin müşterek milli hukukuna tabidir. Tarafların ayrı vatandaşlıkta olmaları halinde, müşterek ikametgah hukuku, bulunmadığı takdirde müşterek mutad meskenleri hukuku, bunun da bulunmaması halinde Türk Hukuku uygulanır." Hükmü mevcut ise de;

Anılan Kanun'un 42. maddesi uyarınca, mahkemece tanıma kararı verilebilmesi için yabancı ilamın 38. maddenin (a) ve (d) bentleri haricindeki tenfiz şartlarını taşıdığına tespit edilmesi gerekmektedir. 38. maddenin (c) bendinde, tenfizi istenilen ilamın Türk kamu düzenine aykırı olmaması gerektiği hükme bağlanmıştır.

Evlat edinme ehliyet ve koşulları kamu düzenine ilişkin olup, dava tarihinde yürürlüğe girmiş olan 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 308. maddesi hükmüne göre, evlat edinilenin evlat edinenden en az on sekiz yaş küçük olması şarttır.313. maddesi gereğince ise, evlat edinmenin alt soyu bulunmaması koşuluyla ergin veya kısıtlı evlat edinilebilmektedir.

Dosyada mevcut nüfus kaydına göre 4.11.1970 doğumlu ... ile evlat edinilen 28.6.1982 doğumlu davalı M. 12 yaş fark bulunmasının yanı sıra davacının N., E., Ö., S. adında çocukları olduğu da anlaşılmaktadır.

Mahkemece tanınması istenilen yabancı mahkeme kararının Medeni Kanunun 308. ve 313. maddesindeki şartları taşımadığından Türk kamu düzenine aykırı olduğu hususu dikkate alınarak davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması doğru görülmemiştir.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 30.06.2003

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas No : 2000/14684
Karar No : 2001/4
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Sulusaray A.H.

Tarihi : 25/4/2000
Numarası : 2000/15-20
Dava Türü : Yabancı Mahkeme Kararının Tanınması
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı İ.'nin 4/4/2000 tarihli dava dilekçesi ile Fünfhaus Mahalli Mahkemesince verilen 12/10/1992 gün ve 2C.150/92y-10 sayılı kararın tanınmasını istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır. Tanıma talebinin incelenmesi ve karara bağlanması tenfiz davalarındaki usul ve esasa tabidir. (MÖHUK.Mad.42/111)

Bu itibarla, 2675 sayılı Kanunun 36. maddesi uyarınca diğer eşe husumet yöneltilmesi, tanıma talebini içeren dilekçenin Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanunun 39./1. maddesi hükümlerine uygun olarak duruşma günü ile birlikte karşı tarafa tebliğ edilmesi, duruşma gününde de basit yargılama usulü hükümlerine göre incelenerek karara bağlanması gerekmektedir.

Mahkemece, hasımsız olarak açılan davanın, taraf teşkili yapılmaksızın, karşı tarafa savunma imkanı verilmeden kabulü usul ve yasa hükümlerine aykırı bulunmuştur.

SONUÇ : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 8/1/2001

[İÇİNDEKİLER SAYFASI](#)

VASİ TAYİNİ

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas	: 2005/874
Karar	: 2005/4061
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Dörtyol S.H.
Tarihi	: 30.09.1999
Numarası	: 1999/341-1999/337
Dava Türü	: Vasi Tayini
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Dava ve hüküm tarihinde yürürlükte olan 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin 263. maddesi hükmüne göre evlilik mevcut iken, ana ve baba velayet haklarını beraberce kullanırlar. Aynı Kanununun 264. maddesi uyarınca da eşlerden birinin vefatı halinde velayet sağ kalan eşe, boşanma halinde ise çocukların tevdi olduğu tarafa ait olur. Asıl olan küçüklerin velayet altında bulunmasıdır. Ayrıca velayet nez edilmedikçe vasi tayinine karar verilmesi mümkün değildir.

Dava dilekçesi içeriğinden davacının eşinden boşandığı anlaşıldığından, mahkemece müşterek çocukların velayetlerinin anne ve babadan hangisine verildiği hususunun araştırılarak anneye verildiğinin tespit edilmesi üzerine, babanın ölümü velayet hakkının anne tarafından kullanılmaya devam edilmesini engellemeyeceğinden, ayrıca anne hakkında velayetin nez'ine ilişkin bir karar da bulunmadığından velayet altında bulunan küçüklerin vesayet altına alınamayacakları nazara alınarak davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 16.03.2005

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas	: 2004/15802
Karar	: 2005/1935
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Bozkır S.H
Tarihi	: 12.11.2003
Numarası	: 2003/168 - 2003/219
Dava Türü	: Vasi Tayini
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Dosyada mevcut nüfus kaydından, vesayet altına alınması istenen A.'nın babası M'nin 15.05.2003 tarihinde öldüğü, annesi F.'nin ise sağ olduğu görülmektedir. Ayrıca duruşmada

dinlenen M'nin yeminli beyanından A.'nın tüm bakım ve gözetiminin annesi tarafından yerine getirildiği anlaşılmaktadır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 415. maddesine göre haklı sebepler engel olmadıkça, vasilığe vesayet altına alınacak kişinin ana veya babasının gösterdiği kimse atanır. Yine aynı Kanunun 419. maddesinde ise kısıtlanan ergin çocukların kural olarak vesayet altına alınmayıp velayet altında bırakılacağı hükmü yer almaktadır.

Mahkemece vesayet altına alınmak istenen ergin A.'nın bakım ve gözetimini yapan annesi F.'nin ifadesine başvurularak, öncelikle annenin velayeti altına alınması kuralı bulunduğu vasi olarak davacının atanması konusunda haklı sebeplerin olup olmadığının değerlendirilmesi, anne dışında bir kişinin vasi olarak atanmasına gerek görülmesi halinde, annenin davacıyı vasi olarak göstermesi durumunda davanın kabulüne karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı bulunmuştur. Kabule göre ise; Sözü edilen Kanunun 335. maddesi hükmü uyarınca velayet hakkı, münhasıran anne ve babaya tanınan bir hak olup, evlat edinme hali hariç, anne ve baba dışında hiç kimseye tevdi olunamayacağından davacının kısıtlanan ergine vasi olarak atanması gerekirken velayeti altına konulması da usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

Ayrıca, anılan hükmün gerekçe kısmında, davanın vasi tayini davası olduğu belirtilmiş ise de kısa kararın ve gerekçeli kararın hüküm kısmında A.'nın kısıtlanarak davacının velayeti altına alınmasına karar verildiği anlaşılmış olup, gerekçenin hüküm fıkrası ile çelişecek şekilde yazılması doğru bulunmamıştır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 14.02.2005

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas	: 2003/16099
Karar	: 2003/17026
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Eflani S.H.
Tarihi	: 21.11.2001
Numarası	: 2001/64-2001/97
Dava Türü	: Vasi Tayini
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı M. vekilinin 6.8.2001 tarihli dava dilekçesiyle, anne ve babasını trafik kazasında kaybeden E.'nin vesayet altına alınmasını ve küçüğün dedesi olan müvekkilinin vasi olarak atanmasını istediği, davaya küçüğün diğer dedesi R.'nin de müdahil olarak katıldığı, mahkemece davanın kabulü ile sulh anlaşması gereğince E.'nin dedeleri M. ve R.'nin velayeti altına konulmasına karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmıştır.

Dava ve hüküm tarihinde yürürlükte olan 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin 361. maddesinde vesayet işlerinde selahiyetin, küçüğün veya mahcurun ikametgahındaki vesayet dairelerine ait olduğu belirtilmiştir. Aynı Kanununun 21. maddesine göre, velayet altında bulunan çocuğun ikametgahı ana ve babasının ikametgahıdır. İncelenen dosyadan, kendisine vasi tayin edilmesi istenen küçüğün, E. Emniyet Amirliğinde polis memuru olarak görev yapan babası S. ile annesi S.'nin geçirdikleri trafik kazasında vefat ettikleri anlaşılmıştır.

İkametgah, yerleşmek niyetiyle oturulan yerdir. Memurlar idari bir tasarrufla görev yerlerinden iradeleri dışında her zaman başka yere atanabileceklerinden çalıştıkları yer ikametgah sayılmaz. Yargıtay'ın yerleşmiş uygulamalarına göre, memurların nüfusta kayıtlı oldukları yer, ikametgah için karine sayılır.

Bu itibarla, küçüğün ana ve babasının yerleşim yerinin Eflani olmadığı ve onların ölümünden sonra da küçüğün Eflani'de oturmadığı anlaşıldığından, mahkemece yetkisizlik kararı verilerek dosyanın, E.'nin nüfusa kayıtlı olduğu yer mahkemesine gönderilmesi gerekirken, esasa girilerek hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

Diğer taraftan; anılan Kanununun 262. maddesi hükmüne göre velayet hakkı, münhasıran anne ve babaya tanınan bir hak olup, evlat edinme hali hariç, anne ve baba dışında hiç kimseye tevdi olunamaz. Mahkemece anne ve babası bulunmayan küçüğe vasi atanması gerekirken, dedelerinin velayeti altına alınması da usul ve yasaya aykırıdır. Ayrıca, hüküm fıkrasında küçüğün velayet altına alınmasına karar verildiği yazılı olduğu halde, gerekçe kısmında küçüğün vesayet altına alındığı belirtilerek çelişkiye düşülmesi, tarafların, dava konusu üzerinde serbestçe tasarruf yetkilerinin bulunmadığı vasi tayini davasının sulh ile sona erdirilmesi de doğru bulunmamıştır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 22.12.2003 (Pzt)

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas	: 2003/13684
Karar	: 2003/15158
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Hopa S.H.
Tarihi	: 18.10.2002
Numarası	: 2002/162-2002/158
Dava Türü	: Vasi Tayini
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacının, nüfus kaydında T. ve H.'nin müşterek çocuğu olduğunu, T.'nin ölümünden sonra H.'nin onu terk ettiğini ileri sürerek küçüğün vesayet altına alınması, kendisinin de vasi olarak tayin edilmesi istemiyle açtığı davanın kabulüne karar verildiği, hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Dosyada mevcut nüfus kaydından, vesayet altına alınması istenen 28.02.1990 doğumlu Ç'nin, H. ve T.'nin müşterek çocuğu olduğu, babasının 07.02.2001 tarihinde vefat ettiği, annesinin ise sağ olduğu görülmektedir.

4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 336. maddesine göre, ana babadan birinin ölümü halinde velayet sağ kalan tarafa aittir. Aynı Kanunun 404. maddesinde de velayet altında bulunmayan küçüklerin vesayet altına alınacağı düzenlenmiştir.

Babasının ölümü üzerine velayet hakkının anne tarafından kullanılmaya devam edeceği, anne hakkında velayetin nez'ine ilişkin bir karar da bulunmadığına göre velayet altında bulunan küçüğün vesayet altına alınamayacağı nazara alınarak davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi.
10.11.2003

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2003/6476
Karar : 2003/7621
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Yozgat S.H.
Tarihi : 20.4.2001
Numarası : 2001/155-2001/231
Dava Türü : Vasi Tayini
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Dosyada mevcut nüfus kaydından, çocukların 28 Mayıs 1998 tarihinde Y.'nin nüfusuna tanima sureti ile kaydedildikleri, babalarının 8 Mart 2001 günü vefat ettiği ve annelerinin bekar olan davacı olduğuna dair kayıt düşüldüğü anlaşılmaktadır.

743 Sayılı Türk Medeni Kanununun 264. (4721 Sayılı Yasanın 337 ve devamı) maddesine göre, karı kocadan birinin vefatı halinde velayet sağ kalan eşe geçer. 743 Sayılı Medeni Kanunun 354. maddesinde de asıl olan küçüklerin velayet altında bulunması olup ancak velayet altında bulunmayan küçükler vasi tayin edilebileceği düzenlenmiştir.

Somut olayda; babaları ölmüş olan küçüklerin velayetlerinin öncelikle annelerine verilmesi gerektiği; bu takdirde görevli mahkemenin Asliye Hukuk Mahkemesi olacağı, velayet altına alınmalarının mümkün bulunmaması halinde vesayet altına alınabilecekleri konusuna dikkat etmeden çocukların annenin vesayeti altına alınması, usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA, oybirliğiyle karar verildi.
26.05.2003

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas No : 2000/15591
Karar No : 2001/977
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Osmaniye S.H.
Tarihi : 4.4.2000
Numarası : 162-142
Dava Türü : Vasi Tayini
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı H.'nin 28.3.2000 havale tarihli dava dilekçesi ile, eşinin şehit olduğunu, geride kalan müşterek küçük çocukları M. ve S.'nin kendi vesayeti altına alınmasına karar verilmesini istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve verilen kararın temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Türk Medeni Kanununun 264. maddesi uyarınca, karı kocadan birinin vefatı halinde velayet sağ kalan eşe geçer. Asıl olan küçüklerin velayet altında bulunması olup aynı Kanunun 354. maddesinde de ancak velayet altında bulunmayan küçüklere vasi tayin edilebileceği düzenlenmiştir.

Bu itibarla, mahkemece, dosyadaki belgelere göre küçük M. ve S.'nin halen davacı anneleri H.'nin velayeti altında olduğu dikkate alınmadan, vesayet altına alınmalarına dair verilen karar usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 22/1/2001

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas No : 2000/7744
Karar No : 2000/9534
İncelenen Kararın
Mahkemesi : Kadışehri S.H.
Tarihi : 5/6/1997
Numarası : 1996/40-1997/26
Dava Türü : Vasi tayini
Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hüküm kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmiş olup evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Hükümlü N.'ye vasi tayini için 5/10/1996 tarihinde açılan davada mahkemece N tahliye olduğundan bahisle davanın reddine karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Türk Medeni Kanununun 357. maddesinde "Bir sene veya daha ziyade hürriyeti salıp bir ceza ile mahkum olan her reşit için, bir vasi nasbolunur. Hükmü icraya memur daire, mahkumun cezasını görmeye başladığını; Sulh mahkemesine, hemen ihbar ile mükelleftir." hükmü, Aynı Kanunun 415. maddesinde de "Hürriyeti salıp bir cezaya mahkum olan kimse üzerindeki vesayet, hapsin bitimiyle nihayet bulur. Muvakkaten veya bir şart ile serbest bırakılmış olan mahpus vesayet altında kalır." hükmü mevcuttur.

Dosyada mevcut 4.10.1996 tarihli müddet nameden, hükümlünün şartla tahliye tarihinin 7/4/1997, bihakkın tahliye tarihinin ise 1/1/1998 olduğu anlaşılmaktadır. Bir sene veya daha ziyade hürriyeti bağlayıcı ceza ile mahkum olan her reşit için bir vasi tayin edilmesi yasa gereği olup, meşrutan tahliye olan kişilerin de vesayet hali devam edeceğinden, karar tarihinde şartla tahliye edilmiş olan hükümlü N.'ye vasi tayin edilmesi gerekirken davanın reddine karar verilmesi usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA** oybirliğiyle karar verildi. 10/7/2000

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden :

Esas No	: 2000/7365
İncelenen Kararın	
Mahkemesi	: Bala S.H.
Tarihi	: 2/9/1996
Numarası	: 1996 / 75-244
Dava Türü	: Vasi Tayini
Temyiz Eden	: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle, evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı ... 26/3/1996 tarihli dava dilekçesi ile akıl hastası olan oğlunun tasarruf ehliyeti olmadığından, oğluna vasi tayin edilmesini istediği, mahkemece, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 409/5. maddesi gereğince davanın açılmamış sayılmasına karar verildiği, hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Türk Medeni Kanununun 355. maddesinde “Akıl hastalığı veya akıl zayıflığı sebebi ile işlerini görmekten aciz veya daimi muavenet ve tekayyüde muhtaç olan yahut başkasının emniyetini tehdit eden her reşit için, bir vasi nasbolunur. Adliye ve idare memurları, resmi muameleleri dolayısı ile muttali oldukları hacri müstelzim halleri, sulh mahkemesine hemen ihbar ile mükelleftirler.” hükmü, 369. maddesinde ise “Sulh mahkemesi, vasi tayinini müstelzim hallerde, hemen tayine mecburdur” hükmü mevcuttur.

Kişilerin vesayet altına alınması kamu düzeni ile ilgili olup, davacı gelmesi dahi re’sen tahrik ilkesi gereğince işin esasının incelenerek; olumlu ya da olumsuz bir karar verilmesi gerekirken, davacının duruşmaya gelmediğinden bahisle, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 409. maddesi gereğince davanın açılmamış sayılmasına karar verilmesi, usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

SONUÇ : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA** oybirliğiyle karar verildi.
3/7/2000

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Tarih	:10.02.1995
Esas No	:1994/6546
Karar No	:1995/65
Kaynak	:YKD.Haziran1995
İlgili Maddeler	:MK149,MK262
İlgili Kavramlar	:Vasi Tayini
Karar Metni	: Küçüklerin anne ve babalarının velayeti altında oldukları, kanuni bir sebep bulunmadıkça çocuğun anne ve babasından alınamayacağı, anne veya babanın başkasıyla evlenmesi, başka bir yere gitmesi, ölümü gibi bir durum ortaya çıktığında, hakimin re’sen veya anne ve babadan birinin isteği üzerine olayın gerektirdiği tedbirleri alacağı konusu, Medeni Kanunun ilgili maddelerinde hüküm altına alınmış bulunmakla; boşanma ile velayet kendisine bırakılan annenin ölmüş, babanın ise hayatta olması ve velayeti ifa edemeyecek durumda olduğunu gösteren bir delilin de getirilmemesi halinde; mahkemece, halen askıda bulunan velayetin kendisine tevdi edilmesi konusunda, ait olduğu mahkemede dava açmak üzere babaya mehil verilmesi ve dava açılacaksa bunun ön mesele sayılması,

baba dava açmadığı takdirde, görevli hakimden re'sen bir karar oluşturması istenmesi ve ortaya çıkacak sonuca göre hüküm kurulması doğrudur.

Yargıtay 20. Hukuk Dairesinden:

Tarih :06.04.1994
Esas No :1994/9-489
Karar No :1994/688
Kaynak :YKD.Temmuz1994
İlgili Maddeler :MK22,HUMK20
İlgili Kavramlar :Vasi Tayini(Yetkili Mahkeme)
Karar Metni : Hukukumuzda öğrenci ve memurun ikametgahı, buldukları yerde, yerleşik niyetine göre belirlenir. Aynı zamanda öğrenci ve memur olan hükümlünün o yerdeki varlığı tahsil süresi ile sınırlı olduğu takdirde, nüfusa kayıtlı olduğu yerin asıl ikametgahı sayılması gerekir. Bu durumda vesayet davasında yetkili mahkeme hükümlünün nüfusa kayıtlı olduğu yer mahkemesidir.

[İÇİNDEKİLER SAYFASI](#)

YAŞ DÜZELTME

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas : 2004/5865
Karar : 2004/7035

Davacı L'ye velayeten H. ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Acıgül Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 7.5.2002 günlü ve 2002/60-64 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Cumhuriyet Başsavcılığının 2.7.2004 gün ve Hukuk-2004/117093 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Davacı H.'nin velayeti altında bulunan kızı L.'nin 13.03.1988 olan doğum tarihinin 13.03.1986 olarak düzeltilmesi istemiyle açtığı davanın mahkemece kabulüne karar verildiği ve L.'nin yaşının 13.03.1986 olarak düzeltildiği anlaşılmaktadır.

Dosyada mevcut nüfus kayıt örneği ve mernis doğum tutağının incelenmesinden, doğum tarihinin düzeltilmesine karar verilen L.'nin B. adında ikiz bir kardeşi olduğu anlaşılmıştır.

Mahkemece ikizlerden birinin yaşının düzeltilmesi söz konusu olunca her ikisinin sağlık kuruluna sevk edilerek ikiz olup olmadıklarının alınacak raporla saptanması gerektiği düşünülmeden yetersiz araştırma ve eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 7.10.2004 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas No :2003/8043
Karar No :2003/9143
Mahkemesi :Tokat 2.Asliye Hukuk Mahkemesi

Dava dilekçesinde yaş düzeltilmesi istenilmiştir. Mahkemece davanın kabulü cihetine gidilmiş, hüküm davalı nüfus idaresi tarafından temyiz edilmiştir.

Temyiz isteminin süresi içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Doğum tarihinin düzeltilmesine ilişkin dava kamu düzenine ilişkin olup, hakim tarafından resen araştırma yapılmalı ve şüpheye yer bırakmayacak şekilde tüm belge ve bilgiler toplandıktan sonra oluşacak sonuca göre karar verilmelidir.Buna göre;Dosyada bulunan nüfus kayıtlarının ve S.'ye ait doğum tutanağının incelenmesinden adı geçenin aynı doğum tarihi ve tescil tarihini taşıyan aynı ana babadan olma kardeşi F. ile ikiz olduğu belirlenmiştir. Bu hususun davacıya açıklattırılması ve kardeşlerin birlikte tam teşekküllü bir hastaneye sevk edilerek kemik grafili raporlarının alınması, eğer F.'nin de kayıt yaşı ile fiili yaşı birbirinden farklı ise onun bakımından da yaş düzeltme davası açılması için davacıya süre verilmesi ve her iki davaya bir arada bakılıp oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerektiğinin düşünülmemesi, doğru görülmemiştir.

Bu itibarla yukarıda açıklanan esaslar göz önünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsiz, temyiz itirazları bu nedenlerle yerinde olduğundan kabulü ile hükmün HUMK'nun 428. maddesi gereğince BOZULMASINA, 20.11.2003 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 10. Hukuk Dairesi

Esas No : 2003/3571
Karar No : 2003/4518
Mahkemesi : Sakarya İş Mahkemesi
Tarihi : 27.03.2003
No : 268 - 65

Davacı,55 yaşını doldurduğundan dolayı yaşlılık aylığı almaya hak kazandığının tespitine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme,ilamında belirtildiği şekilde isteğin kabulüne karar vermiştir.

Hükmün, davalı Avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

Dava,kesinleşen mahkeme hükmü ile 04.12.1946 olarak belirlenen doğum tarihin esas alınarak yaşlılık aylığı bağlanması istemine ilişkindir.

Davacı sigortalının 04.12.1949 doğumlu olarak nüfusa kayıtlı bulunduğu ve bu kaydın kesinleşmiş mahkeme kararı ile 04.12.1946 doğumlu olarak düzeltildiği uyuşmazlık konusu değildir. Davanın yasal dayanağı 506 Sayılı Yasanın 120.maddesinin 2.fikrası olup,uyuşmazlık; ilk kez sigortalı bir işe girdikten sonra mahkemece düzeltilen doğum tarihinin Sosyal Sigortalar Kurumunca yaşlılık aylığı bağlanmasında nazara alınıp alınmayacağı noktasındadır.

Davacı, Sosyal Sigortalar Kurumuna ilk kez 23.08.1965 tarihinde tescil edilmiş olup, doğum tarihi 04.12.1949'dur. Davacının doğum tarihi Ferizli Asliye Hukuk Mahkemesinin 23.01.2001 tarihli kararı ile 04.12.1946 olarak düzeltilmiş ve mahkemece yaş tashihi kararına dayalı olarak davacının yaşlılık aylığına hak kazandığının tespitine karar verilmiştir.506 Sayılı Yasanın uygulanması açısından "yaş koşulunun" gerçekleşmesi, belli süre prim ödenmesi yaşlılık sigortasının uygulanması açısından önem taşımaktadır.Bu nedenle Yasanın 120.maddesi sonradan yapılacak yaş düzeltmelerinde kimi kötü uygulamaları önlemek amacıyla özel bir düzenleme getirmiş belli sigorta kollarında hangi doğum tarihinin esas alınacağını açıkça belirlemiştir. Buna göre yaşlılık ölüm ve maluliyet sigortalarının uygulanmasında sigortalının ilk defa sigortalı olarak çalışmaya başladığı tarihte nüfus kütüğüne kayıtlı bulunan doğum tarihinin esas alınacağını hükme bağlamıştır. Sosyal Sigortalar Kanununun 120.maddesinde bahsedilen "ilk kaydın esas alınacağı" hükmüyle güdülen amaç bir kimsenin birden çok değişik tarihlerde nüfusa kaydedilmiş olması, nüfus kütüğü ile cüzdan arasında uyuşmazlık olması gibi hallerde ilk kaydın esas alınacağıdır Yoksa kesinleşmiş mahkeme hükmü ile değiştirilen doğum tarihinin göz önünde tutulmayacağı değildir. Başka bir anlatımla kesinleşmiş mahkeme hükmü ile düzeltilmiş yaş kaydının asıl kabul edilmesi gerekir.Nitekim anılan madde paralelinde oluşturulan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 83.maddesinde bu yön "... sonraki kayıt idare ve kaza mercilerinden verilmiş bir kararla yapılmış veya düzeltilmiş ise kararlar kesinleşmiş olmaları şartıyla nüfus kayıtlarına geçirilmemiş olsa bile bu kayıt esas alınır..." şeklinde açıkça ifade olunmuştur. Bu nedenle, kesinleşmiş mahkeme hükmü ile düzeltilmiş yaş kaydı asıl kabul edilmek gerekir. Ancak bu düzeltilmiş yaşın bir hakkın suiistimali niteliği taşıması ve muvazaaya dayanmaması gerekir. Dava konusu olayda,davacı 55 yaş koşulunun gerçekleşmesi açısından doğum tarihinin 1949 yılından 1946 yılına çekilmesini istemiş ve buna ilişkin mahkeme

kararına dayanmıştır. Oysa incelenen yaş tashihi dosyasında,davacının 50 yaşını doldurmuş olduğu ancak bu yaştan sonra kesin yaş tayini yapılamadığı Adli Tıp uzman raporu ile bildirilmiş, hüküm ise istenen yaşa uygun olarak 1946 tarihi esas alınarak oluşturulmuştur Ne var ki, bu sonuç kesin bir belirleme olmayıp,biyolojik ve tıbbi gerçeklere uymadığı gibi 23.08.1965 tarihinde Sosyal Sigortalar Kurumuna tescil edilen davacının 13.04.2001 tarihinde kesinleşen mahkeme ilamı ile yaş tashihi yapması salt yaşlılık aylığına hak kazanması için bu yola başvurulduğu, kimsenin muvazaa ile kanun amacına aykırı hareket etmeyeceği de nazara alınarak davanın reddine karar verilmesi gerekirken kabulüne karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.O halde davalının bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ :Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**,Üye ... ve ... muhalefetlerine karşı; Başkan Vekili ..., ... ve ... oylarıyla ve oyçokluğuyla 29.05.2003 gününde karar verildi.

KARŞI OY YAZISI:Daire çoğunluğu ile azınlık arasındaki uyuşmazlık, yaşlılık aylığı bağlanmasında; sigortalının ilk defa çalışmaya başladığı tarihte nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihinin mi, yoksa çalışmanın başlamasından sonra mahkeme kararı ile düzeltilen tarihin mi esas alınacağı noktasında toplanmakta olup,mahkeme kararı,çoğunluk oylarıyla "davacının salt yaşlılık aylığına hak kazanmak amacıyla yaşını düzelttiği, kişilerin muvazaa ile kanunun amacına aykırı edemeyeceği" gerekçesiyle bozulmuştur. Türkiye'deki sosyal güvenlik kuruluşlarının yaşlılık aylığı bağlanmasıyla ilgili 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 120, 1479 sayılı Bağ-Kur Kanununun 66, 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 105. maddesi, yaşlılık aylığının bağlanmasında; sigortalının ilk defa çalışmaya başladığı tarihteki yaşının esas alınacağı şeklinde birbirine paralel düzenlemeler içermekte olup, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 09.10.2002 gün ve 21-761/777 sayılı kararı da bu doğrultudadır. Konumuzla doğrudan ilgisi bulunmamakla birlikte 1111 sayılı Askerlik Kanununun 81. maddesi "Askerlik çağına girdikten sonra yaşlarını değiştirenlerin yaşlarında yapılan değişikliğin askerliklerine tesiri yoktur." hükmünü öngörmektedir. İstikrarlı bir şekilde sürdürülen Askeri Yüksek İdare Mahkemesi ve Danıştay kararlarında da sonradan yapılan yaş düzeltmelerinin geçerli kabul edilmediği, ayrıca 08.09.1999 gün ve 23810 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 4447 Sayılı Kanunla tüm sosyal güvenlik kuruluşlarında yaşlılık aylığı bağlanması ile ilgili yaş sınırının yükseltildiği, ülkemizde; yaş düzeltme kararlarının insani nedenlerle ve çoğunlukla davacı yararına karara bağlandığı bilinen bir gerçektir.23.08.1965 tarihinde ilk defa sigortalı olarak çalışmaya başlayan ve kaydan 04.12.1949 doğumlu olan sigortalının yaşının, temyiz edilmeksizin kesinleşen Ferizli Asliye Hukuk Mahkemesinin 23.01.2001 gün ve 78-7 sayılı kararı ile 14.12.1946 olarak düzeltildiği kabul edilerek tahsis talep tarihi itibarıyla 3611 gün primi ödenmiş sigortalılığı bulunan ancak yaş düzeltmesi Kurumca kabul edilmediği için tahsis talebi reddedilen davacının 01.03.2002 tarihinden geçerli olmak üzere yaşlılık aylığına hak kazandığının tespitine ilişkin yerel mahkeme kararının, muvazaa nedeniyle yaş düzeltmesinin geçersizliği gerekçesiyle bozulmasına dair çoğunluk görüşüne yukarıda açıklanan nedenlerle katılmıyoruz.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Tarih	:2002
Esas No	:2002/6217
Karar No	:2002/7962
Kaynak	:
İlgili Maddeler	:TMK 336, TMK 342
İlgili Kavramlar	:Doğum Tarihinin Düzeltilmesi- Küçüğe Velayeten Dava Açılması
Karar Metni	:Evlilik birliği içinde, velayetin kullanılması kapsamında ana ve baba

tarafından açılacak tüm davaları eşlerin birlikte açmaları esastır. Bunlardan biri tarafından açılacak davaya diğer eşin sonradan icazetini bildirip, olumlu iradesini ortaya koyması ile velayetin birlikte kullanılması gerçekleşmiş olur ve yeterlidir.

Yargıtay İçtihatı Birleştirme Genel Kurulu

Esas no. : 1944/22
Karar no. : 1945/3
Tarihi. : 31.1.1945

Ceza yargılıklarınca yanlardan birinin yaşı üzerinde yapılacak düzeltmelere ilişkin olan kararlar, kesinleşmesi ile birlikte Cumhuriyet Savcılarına verilmeli ve onlarca nüfus dairesine gönderilecek yargı kararı örnekleri üzerine ilgililerce nüfus kütüklerinde gerekli düzeltmeler yapılmalıdır.

(.5.5.1972 gün ve 1587 s. Nüfus K. m. 46),(.4.4.1929 gün ve 1412 s. CMUK. m. 255), (.4.4.1929 gün ve 1412 s. CMUK.nun 255. maddesi 16.6.1936 gün ve 3006 sayılı yasa ile değiştirildi.)

(.14. Ağustos 1330 (1914) - 5 Şevval 1332 g. Sicilli Nüfus K. m. 11)

(.14. Ağustos 1330 (1914) - 5 Şevval 1332 günlü Sicilli Nüfus K.nun 11. maddesi 4. Mayıs. 1331 (1915) günlü yasa ile değiştirildi.)

(.14. Ağustos 1330 günlü Sicilli Nüfus Kanunu 5. Mayıs. 1972 gün ve 1587 s. Nüfus Kanununun 64. maddesiyle yürürlükten kaldırıldı.)

(.Anayasa Mahkemesi 9.3.1971 gün ve E.1970/37 K. 1971/29 s. kararı ile m. 11/f 1 cümle 2 ve 3 ün Anayasaya aykırı olmadığına karar verdi.)

(.25.3.1931. g. E. 1931/27 K. 1931/34 s. Y. İçt. Bir. K.)

(Bkz. YİBK., Hukuk Bölümü, Cilt:3, Sayfa : 20

Özeti Sosyal Sigortalar Kanununun 120.maddesinde bahsedilen "ilk kaydın esas alınacağı" hükmüyle güdülen amaç bir kimsenin birden çok değişik tarihlerde nüfusa kaydedilmiş olması, nüfus kütüğü ile cüzdan arasında uyumsuzluk olması gibi hallerde ilk kaydın esas alınacağıdır. Yoksa kesinleşmiş mahkeme hükmü ile değiştirilen doğum tarihinin göz önünde tutulmayacağı değildir. Başka bir anlatımla kesinleşmiş mahkeme hükmü ile düzeltilmiş yaş kaydının asıl kabul edilmesi gerekir.

[İÇİNDEKİLER SAYFASI](#)